

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль район Советы

КАРАР № XXXVI-2

Балык Бистәсе штп.

2023 елның 13 апреленде

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе
муниципаль районы Олы Елга авыл
жирлегенең Жирдән файдалану һәм
төзелеш алыш бару кагыйдәләрен раслау
турында

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 32 маддәсе, “Россия Федерациясенде жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында” 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14 маддәсе нигезендә, Татарстан Республикасы «Балык Бистәсе муниципаль районы» муниципаль берәмлекенең төзелеше өчен шартлар тудыру максатларында, эйләнә-тире мохитне һәм мәдәни мирас объектларын саклау, муниципаль берәмлек территориясен планлаштыру өчен шартлар тудыру, физик һәм юридик затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен тәэмин иту, шул исәптән жир кишәрлекләренең һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләре һәм инвестицияләр җәлеп иту өчен шартлар тудыру, шул исәптән жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән файдалануның ин нәтиҗәле төрләрен сайлау мөмкинлеге бири юлы белән, шулай ук гавами тыңлауларның 2023 елның 10 мартаңдагы 1, 2, 3, 4 номерлы бәяләмәләрендә чагылдырылган йомгакларын (нәтижәләрен) исәпкә алыш, Татарстан Республикасы «Балык Бистәсе муниципаль районы» муниципаль берәмлеке Уставына таянып, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль район Советы КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль района Олы Елга авыл жирлегенең күшымтада бирелгән Жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләрен расларга.

2. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль район Советының 2022 елның 29 октябрендәге XXVII-3 номерлы «Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль района Олы Елга авыл жирлегенең Жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләрен раслау турында» карарын үз көчен югалткан дип танырга.

3. Өлеге карарны Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль района Олы Елга авыл жирлегенең Татарстан Республикасы, Балык Бистәсе муниципаль района, Олы Елга авылы, Октябрь урамы, 25 йорт; Казаклар авылы, Узәк урам, 9 йорт; Сорочьи Горы авылы, Узәк урам, 16А йорт; Кама бистәсе, Курорт-2 урамы, 23 йорт адресы буенча урнашкан махсус мәгълүмат стендларында, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районаның <http://ribnaya-sloboda.tatarstan.ru>, веб-адресы буенча Интернет мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәге рәсми сайтында һәм <http://pravo.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча

Интернет мәгълумат-телекоммуникация чөлтәрендәге “Татарстан Республикасының хокукий мәгълүмат рәсми порталы”нда урнаштырырга.

4. Карап рәсми рәвештә басылып чыккан (халыкка житкерелгән) көннән үз көченә кера.

5. Элеге каарарның үтәлешенә контрольлек итүне Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенә инфраструктураны үстерү буенча урынбасары Д.Н.Ризаевка йөкләргә.

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль район
Башлыгы

P.P. Исламов

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БАЛЫК БИСТЭСЕ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ОЛЫ ЕЛГА АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕЦ

**ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЕШ АЛЫП БАРУ
КАГЫЙДӘЛӘРЕ**

Том 1

КУЛЛАНУ ТӘРТИБЕ ҺӘМ ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЕШ АЛЫП БАРУ
КАГЫЙДӘЛӘРЕНӘ ҮЗГӘРЕШЛӘР КЕРТҮ ТӘРТИБЕ

2023 ел

ЖИРДЭН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЕШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДӘЛӘРЕНЕҢ ДОКУМЕНТЛАР СОСТАВЫ

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы “Олы Елга авыл жирләгә” муниципаль берәмлекенең Жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләре документлары составына (алга таба – жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләре) керә:

Кереш

1. Түбәндәгә составта текст өлеше:

- Том 1. Жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләрен куллану һәм үзгәрешиләр керту тәртибе;

- Том 2. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Шәһәр төзелеше регламентлары.

2. Түбәндәгә составта график өлеше:

- Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар;

- Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территорияне файдалануның маxус шартлары булган зоналары

3. Күшымта:

- территориаль зоналар чикләре турында мәгълуматлар.

ЭЧТЭЛЕК

КЕРЕШ	..... Ошибка! Закладка не определена.
I ОЛЕШ. Жирдэн файдалану һэм төзелеш алып бару кагыйдэлэрэн куллану тэргибэ, жирдэн файдалану һэм төзелеш алып бару кагыйдэлэрэн үзгэршлэр керту тэргибэ	..... Ошибка! Закладка не определена.
1 БҮЛЕК. Гомуми нигезлэмэлэр	..... Ошибка! Закладка не определена.
1 маддэ. Жирдэн файдалану һэм төзелеш алып бару кагыйдэлэрэн керту нигезлэр, билгелэншэх составы	..... Ошибка! Закладка не определена.
2 маддэ. Жирдэн файдалану һэм төзелеш алып бару туринда мэгълуматның ачыклыгы һэм хөркем очен мөмкин булы	 8
3 маддэ. Жирдэн файдалану һэм төзелеш алып бару кагыйдэлэрэн үз көченэ керүе	 9
Закладка не определена.	..... Ошибка! Закладка не определена.
4 маддэ.. Жирдэн файдалану һэм төзелеш алып бару кагыйдэлэрэн бозган очен жавалылык	..... Ошибка! Закладка не определена.
II БҮЛЕК. Жирле үзидар органнары тарафыннан жирдэн файдалану һэм төзелеш алып баруны жайга салу туринда нигезлэмэлэр	..... Ошибка! Закладка не определена.
5 маддэ. Жирле үзидар органнары вэкалэтлэр	..... Ошибка! Закладка не определена.
6 маддэ. Жирдэн файдалану һэм төзелеш алып бару кагыйдэлэрэе проектын эзрлэү комиссиясে	..... Ошибка! Закладка не определена.
7 маддэ. Элегэр барлыкка килгэн хоккуларга кагыльшилы гомуми нигезлэмэлэр	..... Ошибка! Закладка не определена.
Закладка не определена.	..... Ошибка! Закладка не определена.
8 маддэ. Территориаль зоналар	..... Ошибка! Закладка не определена.
9 маддэ. Шэхэр төзелеше регламентлары һэм аларны куллану	..... Ошибка! Закладка не определена.
Закладка не определена.	..... Ошибка! Закладка не определена.
III БҮЛЕК. Физик һэм юридик затлар тарафыннан жир кишэрлеклэрэн һэм капиталь төзелеш объектларын рөхсэти итэлгэн файдалану төрлэрэн үзгэртү туринда нигезлэмэлэр	..... Ошибка! Закладка не определена.
Закладка не определена.	..... Ошибка! Закладка не определена.
10 маддэ. Капиталь төзелеш объектлары һэм жир кишэрлеклэрэннэй рөхсэти итэлгэн файдалану төрлэрэн үзгэртү тэргибэ	..... Ошибка! Закладка не определена.
11 маддэ. Капиталь төзелеш объекты яисэ жир кишэрлеклэрэн шартлы рөвшүүтэй рөхсэти итэлгэн файдаланууга рөхсэтийнэ бирү тэргибэ	..... Ошибка! Закладка не определена.
12 маддэ. Рөхсэти итэлгэн төзелешнен, капиталь төзелеш объектларын реконструкциялэүнен чик параметрларыннан тайпилуга рөхсэтийнэ бирү тэргибэ	..... Ошибка! Закладка не определена.
IV БҮЛЕК. Жирле үзидар органнары тарафыннан территориине планлаштыру документларын эзрлэү туринда нигезлэмэлэр	 19
13 маддэ. Территориине планлаштыру документларын гомуми талэплэр	 19
14 маддэ. Территориине планлаштыру документларын төрлэр	 20
V БҮЛЕК. Жирдэн файдалану һэм төзелеш алып бару мэсьэлэлэр буенча жэмэгтчелек фикер альшуулары яисэ гавами тынлаулар уздыру туринда нигезлэмэлэр	..... Ошибка! Закладка не определена.
15 маддэ. Жирдэн файдалану һэм төзелеш алып бару мэсьэлэлэр буенча жэмэгтчелек фикер альшууларын яисэ гавами тынлауларны оештыру һэм уздыру буенча гомуми нигезлэмэлэр	 21
16 маддэ. Жирдэн файдалану һэм төзелеш кагыйдэлэрэе проекты, жирдэн файдалану һэм төзелеш кагыйдэлэрэн үзгэршлэр керту проеклары буенча жэмэгтчелек фикер альшуулары яисэ гавами тынлаулар уздыру үзенчлэлеклэр	 22
17 маддэ. Жир кишэрлекен яисэ капиталь төзелеш объектын файдалануның шартлы рөхсэти итэлгэн төрөнэ рөхсэтийнэ бирү туринда каар проекты буенча жэмэгтчелек фикер альшуулары яисэ гавами тынлаулар	 22
18 маддэ. Капиталь төзелеш объектларын рөхсэти итэлгэн төзүнен, реконструкциялэүнен ин чик параметрларыннан тайпилуга рөхсэтийнэ бирү мэсьэлэс буенча жэмэгтчелек фикер альшуулары яисэ гавами тынлаулар	 23
VI БҮЛЕК. Жирдэн файдалану һэм төзелеш алып бару кагыйдэлэрэн үзгэршлэр керту туринда нигезлэмэлэр	 24
19 маддэ. Жирдэн файдалану һэм төзелеш кагыйдэлэрэн үзгэршлэр керту тэргибэ	 24
VII БҮЛЕК. Жирдэн файдалануның һэм төзелешнен башка мэсьэлэлэрэн жайга салу туринда нигезлэмэлэр	..... Ошибка! Закладка не определена.

20 маддә. Территориаль зоналар чикләре түрүнда мәгълүматны Күчесез мөлкәтнен бердәм дәүләт реестрына керту.....Ошибка! Закладка не определена.

КЕРЕШ

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Олы Елга авыл жирлегенең жирдән файдалану һәм төзелеш альп бару кагыйдәләре (алга таба – Кагыйдәләр) - шәһәр төзелеше зоналаштыру документы Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына, Россия Федерациясе Жир кодексы, Россия Федерациясе Урман кодексы; Россия Федерациясе Су кодексы, РФ Хөкүмәтенең «Шәһәр төзелеше эшчәнлеген мәгълумати тәэмим иту турында» 13.03.2020 ел, № 279 карары, «Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлеге турында» 25.12.2010 ел, № 98-ТРЗ Татарстан Республикасы Законына ярашлы рәвештә «Татарстан Республикасы кинлек мәгълуматлары фонды» дәүләт бюджет учреждениесе тарафыннан эшләнгән.

Кагыйдәләрне әзерләгәндә шулай ук Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районның һәм Балык Бистәсе муниципаль районның Олы Елга авыл жирлегенең норматив хокукый актлары нигезләмәләре, муниципаль берәмлекнен социаль-икътисадый һәм шәһәр төзелеше үсешенең төп юнаleshләрен билгеләүче башка документлар исәпкә алына.

Әлеге Кагыйдәләр территориаль зоналарны, шәһәр төзелеше регламентларын, әлеге Кагыйдәләрне куллану тәртибен һәм аларга закон нигезендә үзгәрешләр кертүне билгели, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районаны Олы Елга авыл жирлеге составына керүче территорияләрне тотрыклы үстерү, эйләнә-тирә мохитне саклау, физик һәм юридик затларның, шул исәптән жир кишәрлекләре һәм капиталы төзелеш объектлары хокук ияләренең хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен тәэмим иту өчен шартлар тудыру максатыннан, шулай ук инвестицияләр җәлеп иту өчен шартлар тудыру, шул исәптән жир кишәрлекләрен һәм капиталы төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалануның иң шартлары тудыра.

I ӨЛЕШ. ЖИРДЭН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЕШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДӘЛӘРЕН КУЛЛАНУ ТӘРТИБЕ, ЖИРДЭН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЕШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДӘЛӘРЕНӘ ҮЗГӘРЕШЛӘР КЕРТУ ТӘРТИБЕ

5.2. I БҮЛЕК. Гомуми нигезләмәләр

5.3. 1 маддә. Жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләрен керту нигезләре, билгеләнеше һәм составы

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре Балык Бистәсе муниципаль района жирле үзидарә органының норматив хоокүй акты статусына ия. Элеге Кагыйдәләр Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, Россия Федерациясе Жир кодексы нигезендә Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль района Олы Елга авыл жирлеге составына керүче торак пунктларда жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу системасын кертә (алга таба – муниципаль берәмлек, торак пункт).

2. Элеге Кагыйдәләр түбәндәге максатларда эшләндә:

1) муниципаль берәмлек территориясен тотрыкли үстерү, эйләнә-тирә мохитне һәм мәдәни мирас объектларын саклау очен шартлар тудыру;

2) муниципаль берәмлек территориясен планлаштыру очен шартлар тудыру;

3) физик һәм юридик затларның, шул исәптән жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына хоокүк ияләренен хоокуларын һәм законлы мәнфәгатьләрен тәэмин итү;

4) инвестицияләрне жәлеп итү очен шартлар тудыру, шул исәптән жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалануның ин нәтижәле төрләрен сайлап алу мөмкинлеге бирү юлы белән дә.

3. Элеге Кагыйдәләр тубәндәгеләр белән беррәттән кулланыла:

- техник регламентлар белән (алар уз көченә кергәнчә билгеләнгән тәртиптә - норматив техник документлар белән «Техник жайга салу турында» 2002 елның 27 декабрендәгә 184-ФЗ номерлы Федераль законга һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына каршы килми торган өлешендә норматив техник документлар белән);

- Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары белән;

- шәһәр төзелеше проектлаштыру нормативлары белән;

- Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль района Олы Елга авыл жирлегенең һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районаның жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу мәсьәләләре буенча норматив хоокүй актлары белән.

4. Бу кагыйдәләр составына тубәндәге документлар керә:

Текст өлеше:

- Кереш

- Том 1. Жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләрен куллану һәм үзгәрешләр керту тәртибе;

- Том 2. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Шәһәр төзелеше регламентлары.

2. Түбәндәге составта график өлеше:

- Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар;

- Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территорияне файдалануның маxус шартлары булган зоналары

3. Күшымта:

- территориаль зоналар чикләре турында мәгълүматлар.

5. Элеге кагыйдәләрне дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, физик һәм юридик затлар, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль района Олы Елга авыл жирлеге составына керүче территорияда шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашыручы, жайга салучы һәм контрольдә тотучы вазыйфаи затлар үтәргә тиеш.

5.4. 2 маддә. Жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару турында мәгълүматның ачыклығы һәм һәркем очен мөмкин булуы

1. Элеге Кагыйдәләр, аларның составына керүче барлық картографик һәм башка документларны да кертеп, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Олы Елга авыл жирлегенен барлық физик һәм юридик затлары, шулай ук вазыйфаи затлары, дәүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары очен ачык.

2. Балык Бистәсе муниципаль районаны жирле үзидарә органнары әлеге Кагыйдәләр белән танышу мөмкинлеген түбәндәге юллар белән тәэмин итәләр:

– жирле үзидарә органнарының норматив хокукий актларын, башка рәсми мәгълүматның рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) һәм “Интернет” чөлтәрендә муниципаль берәмлекнең рәсми сайтында урнаштыру очен билгеләнгән тәртиптә әлеге Кагыйдәләрне бастырып чыгару (халыкка житкерү);

– территориаль планлаштыру Федераль дәүләт мәгълүмат системасында Кагыйдәләрне урнаштыру;

– муниципаль берәмлек территориясендә жирдән файдалану һәм төзелеш алыш баруны жайга салу мәсьәләләрендә катнашучы органнары һәм оешмаларда әлеге Кагыйдәләр белән тулы комплекттә (тупламда) танышу очен мөмкинлекләр тудыру;

– физик һәм юридик затларга әлеге Кагыйдәләрдән өзөмтәләр, шулай ук картографик материалларның кирәклө күчәрмәләрен һәм жирдән файдалану һәм төзелеш бастырып чыгару (халыкка житкерү) очен билгеләнгән тәртиптә рәсми басылып чыккан (халыкка житкерелгән) мизгелдән үз коченә керә.

5.5. 3 маддә. Жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләренен үз коченә керүе

Элеге Кагыйдәләр жирле үзидарә органнарының норматив хокукий актларын рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) очен билгеләнгән тәртиптә рәсми басылып чыккан (халыкка житкерелгән) мизгелдән үз коченә керә.

Кагыйдәләр зуррак юридик көчә ия булган хокукий актларга каршы килми торган елештә эшли (гамәлдә була).

5.6. 4 маддә. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен бозган очен жаваплылык

5.7.

Элеге Кагыйдәләрне бозган очен физик һәм юридик затлар, шулай ук вазыйфаи затлар Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары нигезендә жаваплы булалар.

П БҮЛЕК. Жирле үзидарә органинары тарафынан жирдән файдалану һәм төзелеш алып баруны жайга салу турында нигезләмәләр

5.8.

5 маддә. Жирле үзидарә органинары вәкаләтләре

1. Жирле үзидарә органинарының жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендәге вәкаләтләре «Россия Федерациясенә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Олы Елга авыл жирлеге Уставы, Балык Бистәсе муниципаль районының (алга таба-район Советы) жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендәге вәкиллекле органы вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

-жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару қагыйдәләрен раслау, шул исәптән жирдән файдалану һәм төзелеш қагыйдәләренә үзгәрешләр (өстәмәләр) керту;

- шәһәр төзелеше проектлауның жирле нормативларын раслау.

3. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының Башкарма комитеты (алга таба - Башкарма комитет) жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә түбәндәге вәкаләтләрне гамәлгә ашыра:

- территорияне планлаштыру буенча документларны әзерләүне тәэммин итү һәм раслау (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында, башка федераль законнарда каралган очракларда);

- шәһәр төзелеше проектлауның жирле нормативларын әзерләүне тәэммин итү;

- территорияне планлаштыру буенча документларны (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында һәм башка федераль законнарда каралган очракларда)раслау;

- муниципаль район территориясендә гамәлгә ашырыла торган шәһәр төзелеше эшчәнлеген тәэммин итүнен мәгълүмати системасын алып бару;

- муниципаль ихтияжлар өчен жир кишәрлекләрен резервлау һәм алу;

- төзелешкә рөхсәтнамәләр бирү (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында һәм башка федераль законнарда каралган очраклардан тыш);

- жир кишәрлеген яки капитал төзелеш объектын шартлы рәвештә файдалануга рөхсәтнамә бирү;

- рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнен чик параметрларыннан тайпилуга рөхсәтнамә бирү;

- муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан жир кишәрлекләрендә индивидуаль торак төзелеше объектларын, бакча йортларын төзүне, реконструкцияләүне гамәлгә ашырганда мөрәҗәттәр жибәру (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында һәм башка федераль законнарда каралган очраклардан тыш).

4. Балык Бистәсе муниципаль районы Олы Елга поселогы башкарма комитеты вәкаләтләренә Россия Федерациясенә гражданлык законнарына ярашлы рәвештә үзбелдек белән төзелгән төзелешне сүтү, рөхсәтsez төзелешне сүтү яки аны рөхсәт ителгән төзелешнән чик параметрларына, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә, жирдән файдалану һәм төзелеш қагыйдәләренә, территорияне планлаштыру буенча документациягә яки федераль законнарда билгеләнгән капитал төзелеш объектлары параметрларына мәжбүри таләпләргә туры китерү турында караплар кабул итү керә.

6 ичү маддә. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару қагыйдәләре проектын әзерләү буенча Комиссия

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару Кагыйдәләре проектын әзерләү буенча Комиссия (алга таба - комиссия) дайми эшләүче коллегиаль орган булып тора, ул жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару Кагыйдәләре проектын, жирдән файдалану һәм төзелеш қагыйдәләренә үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проектны әзерләү максатыннан формалаштырыла. Комиссия Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә аларны үткәргәндә жәмәгатьчелек фикер алышуларын яисә гавами тыңлауларны оештыручы булырга мемкин.

2. Комиссия үз эшчөнлеген әлеге Кагыйдәләргә, Комиссия турында Нигезләмәгә, шәһәр төзелеше законнарына, башка норматив хокукый актларга ярашлы рөвештә алыш бара.
3. Комиссиянең функцияләре:
- Жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләренә үзгәрешләр керту түрләндагы тәкъдимнәрне карый;
  - Жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләренә үзгәрешләр керту буенча кергән тәкъдимнәр буенча бәяләмә әзерләү һәм тиешле каар кабул итү өчен Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районаны Башкарма комитеты житәкчесенә күрсәтелгән бәяләмәне жибәру;
  - Жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләре проектларын һәм аларга үзгәрешләр керту проектларын әзерләү.
  - Жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләре проектлары буенча физик юридик затлардан гаризалар, тәкъдимнәр, шулай ук аларны эшлиү барышында жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләренә үзгәрешләр керту проектлары буенча кабул итү.
  - Жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләре проектларын, техник регламентлар, генераль план таләпләренә, муниципаль район, Татарстан Республикасы, Россия Федерациясе территориаль планлаштыру схемасына, күчмәсез милекнән Бердәм дәүләт реестры мәгълүматларына, шәһәр төзелеше эшчөнлеген тәэмин итүнен дәүләт мәгълүмат системаларында мәгълүматлар, документлар һәм материалларга туры килүгә жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләрдә үзгәрешләр проектларын тикшерү.
  - Жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләре проектларын, жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләренә үзгәрешләр проектлары Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезләмәләрен исәпкә алыш, билгеләнгән тәртиптә гавами тыңлауларга яки жәмәгатьчелек фикер альшуларына юнәлту.
  - Жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләре проектлары экспозициясен уздыру өчен материаллар, жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләренә үзгәрешләр проектлары әзерләү.
  - Жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләре проектлары, жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләренә үзгәрешләр проектлары буенча алынган искәртүләр һәм тәкъдимнәрне реестрын алыш бару.
  - Жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләре проектлары, жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләренә үзгәрешләр проектлары буенча кергән искәртүләргә һәм тәкъдимнәргә жавапларны карау һәм жибәру.
  - Кирәк булганда, жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләре проектларын, жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләренә үзгәрешләр проектларын жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләре проектлары, жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләренә үзгәрешләр проектлары буенча искәртүләрне һәм тәкъдимнәрне карау нәтижәләре буенча төзәту.
  - Жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләре проектлары, жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләренә үзгәрешләр проектлары буенча гавами тыңлаулар яки жәмәгатьчелек фикер альшулары нәтижәләре буенча бәяләмә чыгару.
  - Жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләре проектларын, жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләренә үзгәрешләр проектларын, беркетмәләрне, жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләре проектларын, жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләренә үзгәрешләр проектларын гавами тыңлаулар яки жәмәгатьчелек фикер альшулары нәтижәләре буенча бәяләмәләрне әзерләү һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районаны Башкарма комитетына жибәру.
  - Жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләре проектлары, жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләренә үзгәрешләр проектлары буенча гавами тыңлаулар һәм жәмәгатьчелек фикер альшулары нәтижәләре буенча беркетмәләрне һәм бәяләмәләрне саклау, кызыксынучы затларга әлеге документларның күчermәләрен Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә бируг.

4. Комиссия каарлары беркетмәгә имза салынган вакыттан үз көченә керә һәм жирле үзидарә органнары тарафыннан тиешле гамәлләрне тормышка ашыру өчен тәкъдимнәр булып тора.

5. Комиссия эше турында мәгълүмат барлық кызыксынуучы затлар өчен ачык.

5.9. 7 маддә. Элегрәк барлыкка килгән хокукларга қагылышлы гомуми нигезләмәләр

1. Әлеге Кагыйдәләрне гамәлгә керткәнче жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча кабул ителгән жирле үзидарә органнарының норматив һәм башка хокукый актлар әлеге Кагыйдәләргә каршы килми торган өлештә кулланыла.

2. Жир кишәрлеге яисә капиталь төзелеш объекты әлеге Кагыйдәләргә туры килми, әгәр:

аларны рөхсәт ителгән куллану төрләре тиешле территориаль зона өчен билгеләнгән рөхсәт ителгән куллану төрләре исемлегенә керми;

аларның үлчәмнәре һәм параметрлары тиешле территориаль зонаның шәһәр төзелеше Регламентында билгеләнгән чик кыйммәтләргә туры килми.

3. Чик (минималь һәм (яки) максималь) үлчәмнәре һәм чик параметрлары шәһәр төзелеше регламентына туры килми торган жир кишәрлекләре яки капиталь төзелеш объектлары, рөхсәт ителгән куллану төрләрен аларны шәһәр төзелеше регламентына туры китерү вакытын билгеләмичә кулланылырга мөмкин, әгәр мондый жир кишәрлекләрен һәм капиталь төзелеш объектларын куллану кеше тормышы яки сәламәтлеге, әйләнә-тирә мохит, мәдәни мирас объектлары өчен куркыныч булса.

4. Әгәр жир кишәрлекләрен яки капиталь төзелеш объектларын куллану рөхсәт ителгән куллану төрләре, аларның чик (минималь һәм (яки) максималь) үлчәмнәре һәм чик параметрлары шәһәр төзелеше регламентына туры килми икән, кеше тормышы яисә сәламәтлеге, әйләнә-тирә мохит, мәдәни мирас объектлары өчен куркыныч янаган һәм куркыныч янаган федераль законнар нигезендә мондый жир кишәрлекләрен һәм объектларны куллануны тыю салынырга мөмкин.

5. Капиталь төзелеш объектларын, рөхсәт ителгән файдалану төрләрен, ин чик (минималь һәм (яисә) максималь зурлыкларны һәм шәһәр төзелеше регламентына туры килми торган чик параметрларны реконструкцияләү Мондый объектларны шәһәр төзелеше регламентына туры китерү юлы белән яисә рөхсәт ителгән төзелешнен, реконструкциянен ин чик параметрларына туры килмәвендә киметү юлы белән генә гамәлгә ашырылырга мөмкин. Күрсәтелгән жир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәрту аларны жир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән төрләренә туры китерү юлы белән гамәлгә ашырылырга мөмкин.

8 маддә. Территориаль зоналар

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару қагыйдәләрен әзерләгәндә түбәндәгеләрне исәпкә алып территориаль зоналар чикләре билгеләнә:

- бер территориаль зона чикләрендә гамәлдәгә һәм планлаштырыла торган жир кишәрлекләрен куллану мөмкинлекләрен берләштерү;

- жирлекнәң генераль планы, муниципаль районның территориаль планлаштыру схемасы белән билгеләнгән функциональ зоналар һәм аларның планлаштырылган үсеше параметрлары (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 18 маддәсенек 6 өлешендә билгеләнгән очрактан тыш);

- Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында билгеләнгән территориаль зоналары;

- территорияне планлаштыру һәм булган жирдән файдалану;

- төрле категориядәге жирләрнен чикләре планлаштырыла торган үзгәрешләр;

- ызандаш жир кишәрлекләрендә урнашкан капиталъ төзелеш объектларына зыян китерү мөмкинлеген булдырмау;

- федераль эһәмияттәге тарихи торак пунктның тарихи-мәдәни терәк планы яки тәбәк эһәмиятндәге тарихи торак пунктның тарихи-мәдәни терәк планы.

2. Территориаль зоналарның чикләре тубәндәгеләр буенча билгеләнергә мөмкин:

-капма-каршы юнәлешләрнен транспорт агымнарын аерип торучы магистральләр, урамнар, юллар сыйыклары;

- қызыл линияләр;

- жир кишәрлекләре чикләре;

- муниципаль берәмлекләр чикләрендә торак пунктлар чикләре;

- муниципаль берәмлекләр чикләре;

- табигать объектларының табигый чикләре;

- башка чикләр.

3. Территорияләрне куллануның аерым шартлары булган зоналар чикләре, Россия Федерациясе законнарына ярашлы рәвештә билгеләнгән мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре территориаль зоналар чикләре белән туры килмәскә мөмкиннәр.

4. Территориаль зоналарның чикләре һәр жир кишәрлекләренен бер территориаль зонага туры килү таләбенә җавап бирергә тиеш, чикләрен жир законнары нигезендә территория зоналары чикләрен кисеп узарга мөмкин булган жир кишәрлекләннән гайре.

5. Һәр территориаль зона өчен әлеге Кагыйдәләр белән шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә.

9 маддә. Шәһәр төзелеше регламентлары һәм аларны куллану

1. Шәһәр төзелеше Регламенты тарафыннан жир кишәрлекләренен хокукий режимы, жир кишәрлекләре өслеге өстендә һәм астында булган һәм аларны төзү һәм алга таба капиталъ төзелеш объектларын эксплуатацияләү процессында кулланыла торган барлык жир кишәрлекләренен хокукий режимы билгеләнә.

2. Шәһәр төзелеше регламентлары тубәндәгеләрне исәпкә алыш билгеләнә:

-территориаль зона чикләрендә жир кишәрлекләрен һәм капиталъ төзелеш объектларын фактта файдалану;

- бер территориаль зона чикләрендә гамәлдәге һәм планлаштырыла торган жир кишәрлекләрен һәм капиталъ төзелеш объектларын бер территориаль зона чикләрендә берләштерү мөмкинлеге;

- муниципаль берәмлекләрне территориаль планлаштыру документларында билгеләнгән функциональ зоналарның һәм аларның планлаштырыла торган үсеш характеристикалары;

- территориаль зоналарның төрләре;

- мәдәни мирас объектларын, махсус сакланылучы табигать территорияләрен, башка табигать объектларын саклау таләпләре.

3. Тиешле территориаль зона чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләрнә һәм капиталъ төзелеш объектларына карата шәһәр төзелеше регламентында тубәндәгеләр күрсәтелә:

- жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре;

-жир кишәрлекләренең ин чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнен, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнен ин чик параметрлары;

- Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүләр;

- территориянен коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәэмин ителешенең минималь мөмкин булган дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм күрсәтелгән объектларның халык өчен территориаль файдалана алуының максималь мөмкин булган дәрәҗәсенең исәп-хисап курсәткечләре шул очракта, әгәр шәһәр төзелеше

регламенты билгелэнэ тортган территориаль зона чиклэрэндэ территориинен комплекслы үстөрү эшчэнлэгэн гамэлгэ ашыру каралган булаа.

4. Шэхэр төзөлеше регламентының гамэлдэ булуу шэхэр төзөлешен зоналаштыру картасында билгелэнгэн территорииаль зона чиклэрэндэ урнашкан барлык жир кишэрлеклэрэнэ һәм капиталь төзөлеш объектларына тигез дәрәжәдэ кагыла.

5. Шэхэр төзөлеше регламентының гамэли көче тубәндәгэ жир кишэрлеклэрэнэ кагылмый:

- Россия Федерациисе халыклары мәдәни мирас объектларының (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренең) бердәм дәүләт реестрына кертелгэн һайкалләр һәм ансамбльләр территориияләре чиклэрэндэ, шулай ук мәдәни мирас объектларын саклау турында Россия Федерациисе законында билгелэнгэн тәртиптә кабул ителэ торган һәм мәдәни мирас объектларын карап тоту, реставрация, консервацияләү, торғызу, ремонтлау һәм жайлыштыру режимы, реставрацияләү параметрлары турында каарлар ачыкланган һәйкәлләр һәм ансамбльләр территориияләре чиклэрэндэ дә;

- гомуми файдаланудагы территориияләр чиклэрэндэ;

- линия объектлары урнаштыру очен һәм (яки) линия объектлары белән шөгыльләнүче объектлар;

- файдалы казылмалар чыгару очен бирелгэн.

6. Тарихи жирлекләр территориияләренә, истәлекле урыннарга, дәвалау-сәламәтләндеру урыннары һәм курортлар жирләренә, территориияләрдән файдалануның аерым шартлары булган зоналарга карата шэхэр төзөлеше регламентлары Россия Федерациисе законнары нигезендә билгелэнэ.

7. Шэхэр төзөлеше регламентлары тубәндәгеләр очен билгеләнми:

- урман фонды жирләре;

-жир ёсте сулары белән капланган жирләр;

-запас жирләр;

-аеруча саклана торган табигать территориияләре жирләре (дәвалау-савыктыру урыннары һәм курортлары жирләреннән тыш);

- авыл хужалыгы билгеләнешендәгэ жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләре;

- махсус икътисадый зоналар һәм алгарышлы социаль-икътисадый үсеш территориияләре чиклэрэндэ урнашкан жир кишэрлекләре.

8. Шэхэр төзөлеше регламентлары гамәлгэ кертелмәгэн яки шэхэр төзөлеше регламентлары билгеләнмәгэн жир кишэрлекләрен куллану федераль законнары нигезендә башкарма хакимиятенә вәкаләтле федераль органнары, Россия Федерациисе субъектлары башкарма хакимиятенә вәкаләтле органнары яисә жирле үзидарәнең вәкаләтле органнары тарафыннан тәгаенләнэ.

Махсус икътисадый зоналар чиклэрэндэ жир кишэрлекләрен файдалану махсус икътисадый зоналар белән идарә итү органнары тарафыннан тәгаенләнэ.

Урман фонды жирләреннән, махсус сакланыла торган табигать территориияләре чиклэрэндэ урнашкан жирләрдән һәм жир кишэрлекләреннән файдалану урман хужалыгы регламенты, урман законнары, махсус сакланылучы табигать территорииясе турындагы нигезләмә, махсус сакланылучы табигать территориияләре турындагы законнар нигезендә тәгаенләнэ.

5.10. III БҮЛЕК. Физик һәм юридик затлар тарафыннан жир кишэрлекләрен һәм капиталь төзөлеш объектларын рөхсәт ителгэн файдалану төрләрен үзгәрту турында нигезләмәләр

5.11.

10 маддә. Капиталь төзөлеш объектлары һәм жир кишэрлекләреннән рөхсәт ителгэн файдалану төрләрен үзгәрту тәртибе

1. Жир кишэрлекләрен һәм капиталь төзөлеш объектларын рөхсәт ителгэн файдалану төрөн үзгәрту бердәм дәүләт күчемсез милек реестрында жир участогы яки капиталь төзөлеш объекты турында мәгълүматка үзгәрешләр керту юлы белән башкарыла.

2. Тиешле территориаль зона өчен билгеләнгән рөхсәт ителгән куллануның төп һәм ярдәмче төрләрен куллану шартларында рөхсәт ителгән куллануның төрен үзгәрту жир кишәрлекләре һәм капиталъ төзелеш объектларының хокук ияләре тарафыннан түбәндәге ысуллар белән мөстәкыйль рәвештә башкарыла:

хокук иясе кадастр исәп-хисабы органына рөхсәт ителгән куллану төрен үзгәрту турында гариза, хокук билгеләүче документлар, шулай ук муниципаль район Башкарма комитеты тарафыннан бирелгән тиешле жир кишәрлекен билгеле бер территориаль зонага керту турында белешмә белән мөрәҗәгать итә (Кагыйдәләрдән өзәмтә), тиңдәшле территориаль зона турында мәгълүматлар күчмәсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрында булмаган очракта;

Хокук иясе муниципаль районның жирле үзидарә органнарына мәгълүмати хәзмәттәшлек тәртибендә жир кишәрлеке яки капиталъ төзелеш объекты характеристикаларын үзгәрту турында мәгълүмат жибәрү өчен рөхсәт ителгән куллану төрен үзгәрту турында гариза белән мөрәҗәгать итә.

3. Рөхсәт ителгән файдалану төрен тиешле территория зonasы өчен шартлы рәвештә рөхсәт ителгән башка төргә үзгәрту Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы таләпләренә һәм әлеге Кагыйдәләрнен 11 маддәсе нигезләмәләренә ярашлы рәвештә жир кишәрлекен яки капиталъ төзелеш объектын шартлы рәвештә файдалануның рөхсәт ителгән төренә рөхсәтнамә алу юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. Шәһәр төзелеше регламентлары гамәлдә булмаган яки шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жирләрдә урнашкан жир кишәрлекләренән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен мондый файдалануның башка төренә үзгәрту турында федераль законнар нигезендә кабул итә.

5. Жир кишәрлекләренән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануның тиешле территориаль зона өчен билгеләнгән рөхсәт ителгән файдалануның мөмкин булган төрләре исемлегендә булмаган барлык башка төрләре бу территориаль зона өчен рөхсәт ителмәгән һәм әлеге кагыйдәләргә үзгәрешләр керткәндә генә рөхсәт ителә ала.

6. Территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул итәлгән көннән алып һәм территорияне планлаштыру буенча документация расланган көнгө кадәр, ана карата аның комплекслы үсеше турында карар кабул итәлгән, мондый территория чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләрен һәм (яки) капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән куллану төрен үзгәрту рөхсәт ителми.

11 маддә. Капиталь төзелеш объекты иясе жир кишәрлекенән шартлы рәвештә рөхсәт ителгән файдалануга рөхсәтнамә бирү тәртибе

1. Жир кишәрлекен яки капиталъ төзелеш объектын шартлы рәвештә файдалануга рөхсәтнамә бирү белән кызыксынган физик яки юридик зат (алга таба - шартлы рәвештә файдалануның рөхсәт ителгән төренә) шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төренә рөхсәт бирү турында гаризаны комиссиягә жибәрә.

Шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төренә рөхсәт бирү турында гариза электрон имза белән имзаланган электрон документ формасында жибәрелә ала.

2. Шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төренә рөхсәтнамә бирү турындагы карар проекты Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында билгеләнгән тәртиптә, «Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы» муниципаль берәмлекендә жир кишәрлеке яки капиталъ төзелеш объекты урнашкан территориаль зона чикләрендә яшәүче гражданнар катнашында гавами тыңлауарны (жәмәгатьчелек фикер альшуларын) оештыру һәм үткәру тәртибе турында нигезләмәләр нигезендә үткәрелә торган жәмәгатьчелек фикер альшуларында яки гавами тыңлауда каралырга тиеш

3. Эгәр шартлы рәвештә рөхсәт ителгән жир кишәрлекен яки капиталъ төзелеш объектын куллану әйләнә-тире мохиткә тискәре йогынты ясый ала икән, жәмәгатьчелек фикер альшулары яки гавами тыңлаулар мондый тискәре йогынтыга дучар булган жир кишәрлекләре һәм капиталъ төзелеш объектлары хокук ияләре катнашында үткәрелә.

4. Комиссия хокук ияләренә әлеге рөхсәт соралган жир участогы белән уртак чикләре булган жир кишәрлекләренән шартлы рәвештә файдалануга рөхсәт биры түрүнда каар проекти буенча жәмәгатьчелек фикер альшулары яки гавами тыңлаулар үткәрү түрүнда хәбәрләр жибәрә, шулай ук әлеге рөхсәтнамә соралган жир кишәрлеге белән уртак чикләре булган жир кишәрлекләрендә урнашкан капиталь төзелеш объектларының хокук ияләренә һәм әлеге рөхсәт соратып альна тортан капиталь төзелеш объектының бер өлеше булган биналарның хокукка ия булуышына. Әлеге хәбәрләр кызыксынган кешенең шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төренә рөхсәтнамә биры түрүндагы гаризасы кабул ителгән көннән алып жиде эш көннән дә сонга калмыйча жибәрелә.

5. Муниципаль берәмлек халкына жәмәгатьчелек фикер альшулары яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре түрүнда бәяләмә басылып чыккан көнгә кадәр аларны уздыру түрүнда хәбәр иткән көннән алып жәмәгатьчелек фикер альшулар яисә гавами тыңлаулар уздыру сргы муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлек вакиллекле органының норматив хокукый акты белән билгеләнә һәм бер айдан артык була алмый.

6. Башкарма комитет бәяләмәсен исәпкә алып, Комиссия файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәтнамә биры түрүндагы мәсьәлә буенча жәмәгатьчелек фикер альшулары яки гавами тыңлаулар нәтижәләре түрүнда бәяләмә нигезендә, кабул ителгән каарның сәбәпләрен курсатеп, куллануның шартлы рөхсәт ителгән төренә яисә мондый рөхсәтнамәне бирудән баш тарту түрүнда тәкъдимнәр әзерли һәм аларны Башкарма комитет житәкчесенә юллы.

7. Әлеге маддәнен бөлешенән курсателгән рекомендацияләр нигезендә Башкарма комитет житәкчесе мондый тәкъдимнәр көргән көннән соң оч көн эчендә файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә яисә мондый рөхсәтнамә бирудән баш тарту түрүнда каар кабул итә. Курсателгән каар муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару очен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарылырга һәм «Интернет» чөлтәренә муниципаль район һәм (яисә) жирлек сайтында (муниципаль берәмлекнән рәсми сайты булса) урнаштырылырга тиеш.

8. Шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төренә рөхсәтнамә биры мәсьәләсе буенча жәмәгатьчелек фикер альшуларын яки гавами тыңлауларны оештыру һәм үткәрү белән бәйле чыгымнары мондый рөхсәтнамә бирудә кызыксынуучы физик яки юридик зат күтәрә.

9. Әгәр шартлы рәвештә рөхсәт ителгән жир кишәрлекен яки капиталь төзелеш объектын куллану төре шәһәр төзелеше регламентына кагыйдәләргә үзгәрешләр керту очен билгеләнгән тәртиптә кертелгән булса шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төренә рөхсәтнамә биры белән кызыксынган физик яки юридик зат инициативасы буенча жәмәгатьчелек фикер альшуларыннан яки гавами тыңлаулардан соң, мондый кешегә шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төренә рөхсәтнамә биры түрүнда каар жәмәгатьчелек фикер альшулары яки гавами тыңлаулар үткәрмичә кабул ителә.

10. Физик яисә юридик зат шартлы рәвештә рөхсәт ителгән файдалану төренә яисә мондый рөхсәтнамә бирудән баш тарту түрүндагы кааррага суд тәртибенә шикаять бирергә хокуклы.

12 маддә. Рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнен чик параметрларыннан тайпилуга рөхсәтнамә биры тәртибе

1. Улчәмнәре шәһәр төзелеше Регламентында билгеләнгән жир кишәрлекләренен минималь зурлыгыннан кечерәк яки конфигурациясе, инженер-геологик яки башка характеристикалары төзелеш очен уңайсыз булган жир кишәрлекләренең хокук ияләре рөхсәт ителгән төзелеш, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнен чик параметрларыннан тайпилуга рөхсәтнамә сорап мөрәҗәгать итәргә хокуклы.

1.1. Жир кишәрлекләренең хокук ияләре рөхсәт ителгән төзелеш, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнен чик параметрларыннан тайпилуга рөхсәтнамә сорап мөрәҗәгать итәргә хокуклы, эгәр мондый тайпилыш рөхсәт ителгән төзелешнең бер яки берничә чик параметрларын бер тапкыр үзгәрту, шәһәр төзелеше Регламенты тарафыннан

конкрет территориаль зона өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләү максатларында кирәк булса, ун проценттан артык түгел.

2. Рөхсәт ителгән төзелеш, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнен чик

параметрларыннан читкә тайпылу техник регламентлар таләпләрен утәгендә аерым жир кишәрлеге өчен рөхсәт ителә. Федераль яки тәбәк әһәмиятendәге тарихи торак пунктлар территорияләре чикләрендә рөхсәт ителгән төзелеш, капиталь төзелеш объектларын катларның чик саны, биналарның, корылмаларның, корылмаларның чик бисклеге hәм капиталь төзелеш объектларының архитектура каарларына таләпләр буенча реконструкцияләүнен чик параметрларыннан читкә тайпылу рөхсәт ителми.

3. Рөхсәт ителгән төзелеш, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнен чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәтнамә алуда кызыксынуучы кеше комиссиягә мондый рөхсәтнамә бирү турында гариза жиберә.

Рөхсәт ителгән төзелеш, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнен чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәтнамә алуда кызыксынуучы электрон документ формасында жиберәлә ала.

4. Рөхсәт ителгән төзелешнен чик параметрларыннан тайпылуга, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәтнамә бирү туринда каар проекты Россия Федерациисе Шәһәр төзелеше кодексының 5.1 маддәсендә билгеләнгән тәртилтә, Россия Федерациисе Шәһәр төзелеше кодексының 39 маддәсе нигезләмәләрен исәпкә алып, маддәнен 1 өлешендә курсәтелгән очрактан гайре.

Рөхсәт ителгән төзелешнен чик параметрларыннан тайпылуга, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәтнамә бирү туринда каар проекты буенча жәмәгатьчелек фикер алышуларын яки гавами тыңлауларны оештыру hәм уткәру белән бәйле чыгымнарын мондый рөхсәтнамә бирү белән кызыксынуучы физик яки юридик зат күтәрә.

5. Рөхсәт ителгән төзелеш, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнен чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәтнамә бирү туринда каар проекты буенча жәмәгатьчелек фикер алышулары яки гавами тыңлаулар нәтижәләре нигезендә Комиссия шундый фикер алышулар яисә тыңлаулар тәмамланган көннән алып унбиш эш көне эчендә мондый рөхсәтнамә бирү туринда яисә кабул ителгән каарның сәбәпләрен курсәтеп, мондый рөхсәтнамә бирүдән баш тарту туринда тәкъдимнәр әзерли hәм аларны муниципаль районның Башкарма комитеты житәкчесенә жиберә.

6. Элеге маддәнен 5 өлешендә курсәтелгән тәкъдимнәр кабул ителгән көннән алып жиде көн дәвамында Башкарма комитет житәкчесе рөхсәт ителгән төзелешнен чик параметрларыннан тайпылуга, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүгә яки кабул ителгән каарның сәбәпләрен курсәтеп, мондый рөхсәтнамә бирүдән баш тартуга рөхсәтнамә бирү туринда каар кабул итә.

6.1. Жирле үзидарә органына Россия Федерациисе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 маддәсендәгэ 2 өлешендә курсәтелгән дәүләт хакимияте башкарма органыннан, вазыйфай заттан, дәүләт учреждениесенән яисә жирле үзидарә органыннан рөхсәттөз төзелгән корылманы ачыклау туринда хәбәрнамә кергән көннән башлап мондый корылма урнашкан жир кишәрлегенә карата яки мондый корылманы сүткәнчегә кадәр яисә билгеләнгән таләпләргә туры китерү өчен шартлы рәвештә рөхсәт ителгән рөхсәтнамә бирү рөхсәт ителми, элеге хәбәрнамәне жирле үзидарә органы тарафыннан карау нәтижәләре буенча дәүләт хакимиятенең башкарма органына, вазыйфай затка, дәүләт учреждениесенә яисә жирле үзидарә органына, Россия Федерациисе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 маддәсендәгэ 2 өлешендә курсәтелгән очраклардан гайре, рөхсәттөз төзелеш билгеләре булмау яки суд каарының рөхсәттөз төзелгән корылманы жимерү яки аны билгеләнгән таләпләргә туры китерү туриндагы дәгъваларны канәгатьләндөрүдән баш тарту туриндагы каары законлы көченә керүе туринда белдерү жиберелгән.

7. Физик яисә юридик зат шартлы рәвештә рөхсәт ителгән файдалану төренә яисә мондый рөхсәт бирүдән баш тарту туриндагы каарга суд тәртибенә шикаять бирергә хокуклы.

8. Эгээр мондый тайпилын аэродром янындағы территориядә билгеләнгән күчемсез милемек объектларыннан файдалануны чикләүгә туры килмәсә, рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпилуга, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү рөхсәт ителми.

IV БҮЛЕК. Территорияне планлаштыру буенча документлар әзерләү турында нигезләмәләр

13 маддә. Территорияне планлаштыру буенча документларга гомуми таләпләр

1. Территорияне планлаштыру буенча документлар әзерләү территорияләрнен тотрыклы үсешен тээмин итү максатларында башкарыла, шул исәптән планлаштыру структурасы элементларын бүләп бирү, жир кишәрлекләре чикләрен билгеләү, капиталь төзелеш объектларын планлаштырып урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү.

Территорияне планлаштыру документларын әзерләү территориаль планлаштыру документлары, жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләре нигезендә гамәлгә ашырыла (территорияне планлаштыру буенча документация әзерләүдән тыш, ул линия объектларын урнаштыруны күздә tota); коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программалары, транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программалары, социаль инфраструктураны комплекслы үстерү программалары, шәһәр төзелеше проектлаштыру нормативлары, техник регламентлар, кагыйдәләр жыентыклары таләпләре нигезендә; Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкаръләренең) бердәм дәүләт реестрына кертелгән мәдәни мирас объектлары территориияләре чикләрен, ачыкланган мәдәни мирас объектлары территориияләре чикләрен, территорияләрдән файдалануның максус шартлары булган зоналар чикләрен исәпкә алыш.

2. Капиталь төзелеш объектын урнаштыру максатларында территорияне планлаштыру документларын әзерләү тубәндәгө очракларда мәжбүри:

- федераль, региональ яки жирле әһәмияттәге капиталь төзелеш объектын урнаштыру сәбәпле, дәүләт яки муниципаль ихтияжлар очен жир кишәрлекләрен алу зарур;

- кызыл сыйыкларны урнаштыру, үзгәрту яки бетерү кирәк;

- жир законнары нигезендә жир кишәрлекләре территориияне чикләү проекти нигезендә генә төзелә икән, жир кишәрлекләре булдыру зарур;

- капиталь төзелеш объектын уртач чикләре булган ике һәм аннан да күбрәк муниципаль берәмлек территориясендә урнаштыру планлаштырыла (мондый объектны капиталь төзелеш корылмасын дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге жирләрдә яисә жир кишәрлекләрендә урнаштыру планлаштырылган очрактан тыш, һәм мондый объектны урнаштыру очен дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге жир кишәрлекләрен бирү һәм сервิตутлар билгеләү таләп ителми);

- линияле объектны төзү, реконструкцияләү планлаштырыла (линия объектын урнаштыру дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге жирләрдә яисә жир кишәрлекләрендә планлаштырылган очрактан тыш, һәм мондый линияле объектны урнаштыру очен дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге жир кишәрлекләрен бирү һәм сервитутлар билгеләү таләп ителми.). Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан линия объектын төзү, реконструкцияләү очен территориияне планлаштыру буенча документлар әзерләү таләп ителмәгән башка очраклар билгеләнергә мөмкин;

- капиталь төзелеш объектын урнаштыру планлаштырыла, ул линияле объект түгел, һәм аның эшчәнлеген тээмин итү очен кирәkle капиталь төзелеш объектлары аеруча саклана торган табигый территория чикләрендә яки урман фонды жирләре чикләрендә;

- территорияне комплекслы үстерү планлаштырыла;

- 2004 елның 30 декабрендәге "Күпфатирлы йортларны һәм башка күчмәсез милек объектларын өлешләп төзүдә катнашу һәм Россия Федерациясенең кайбер закон актларына үзгәрешләр кертү турында" 214-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә өлешле төзелештә катнашучыларның акчаларын жәлеп итеп, шәхси торак төзелеше объектларын төзү планлаштырыла.

3. Территорияне планлаштыру буенча документация әзерләү территориияне планлаштыру проекти бүләп биргән планлаштыру структурасының жирдән файдалану һәм территориаль зоналар төзү кагыйдәләре һәм (яки) муниципаль районнарының территорииаль планлаштыру схемалары, торак пунктларның, функциональ зоналарның шәһәр

округларының генераль планнары, территорияләрнен комплекслы үсешен гамәлгә ашыруны күздә тоткан территорияләр белән билгеләнгән. бер яки берничә янәшә элементларына карата башкарыла,

4. Территорияне планлаштыру буенча документларны әзерләү hәм раслау, шулай ук территорияне планлаштыру буенча документларны әзерләү үзенчәлекләре Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 45, 46 маддәләре нигезләмәләрен исәпкә алыш билгеләнә.

14 маддә. Территорияне планлаштыру документлары төрләре

1. Территорияне планлаштыру буенча документлар төрләре булып тора:

- территорияне планлаштыру проекти;
- территорияне ызланлау проекти.

2. Территорияне планлаштыру проекtlарын әзерләү планлаштыру структурасы элементларын бүлеп бирү, гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрен билгеләү, капиталь төзелеш объектларын планлаштырып урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү, территорияне планлаштырыла торган үстерүнөц сыйфатламаларын hәм чиратын билгеләү очен гамәлгә ашырыла.

3. Территорияне чикләү проектин әзерләү планлаштыру структурасының бер яки кагыйдәләре белән билгеләнгән чикләрдә hәм (яки) муниципаль районның территориаль планлаштыру схемасы, торак пунктның, функциональ зонаның шәһәр округының, территориянең комплекслы үсешен гамәлгә ашыру караплан терриориянең генераль планы белән билгеләнгән чикләрдә урнашкан территориягә карата башкарыла.

4. Территорияне ызланлау проектин әзерләү түбәндәгеләр очен гамәлгә ашырыла:

- жир кишәрлекләренең барлыкка килү hәм үзгәрү чикләренең урнашуын билгеләү;
- яңа капиталь төзелеш объектларын урнаштыру планлаштырылмаган территорияләр очен Кызыл линияләре билгеләү, үзгәртү, юкка чыгару, шулай ук территория чикләрендә урнашкан жир кишәрлеге барлыкка килү hәм (яки) үзгәрту белән бәйле кызыл линияләре билгеләү, үзгәртү, юкка чыгару очен, мондый билгеләү, үзгәртү, туктату (юкка чыгару) бары тик гомуми файдаланудагы территориянең чикләрен үзгәртүгә китергэн очракта территорияне комплекслы үстерүнө гамәлгә ашыру күздә тотылмый.

5. Территорияне чикләү проекти расланырга тиешле төп өлештән hәм әлеге проектны нигезләү буенча материаллардан тора.

6. Территорияне чикләү (ызланлау) проекtlарын әзерләү, эгәр территорияне планлаштыру буенча документация әзерләү очен Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына ярашлы равештә мондый инженер эзләнүләрен башкару таләп итэлсә. инженерлык эзләнүләренең материалларын hәм нәтижәләрен исәпкә алыш башкарыла. Территорияне чикләү проектин әзерләү максатыннан, әлеге территорияне планлаштыру проектин әзерләү очен алынган материалларны hәм инженер эзләнүләре нәтижәләрен, аларны угтән көннән алыш биш елдан да артык булмаган вакыт дәвамында кулланырга рөхсәт итэл.

7. Территорияне чикләү проектин әзерләгендә барлыкка килә торган hәм (яки) үзгәртелә торган жир участокларының чикләре урнашуын билгеләү шәһәр төзелеше регламентларына hәм конкрет эшчәнлек төрләре очен жир кишәрлекләре бүлеп бирү нормаларына, федераль законнар hәм Татарстан Республикасы законнары, техник регламентлар, кагыйдәләр жыентыклары белән билгеләнгән төzel торган hәм (яки) үзгәртелә торган жир кишәрлекләренең карата башка таләпләргә ярашлы равештә башкарыла.

8. Эгәр территорияне чикләү проектин эшләү жир кишәрлеге яки жир кишәрлекләре урнашуының расланган схемасы нигезендә, гамәлдә булу вакыты тәмамланмаган территориянен кадастр планында жир кишәрлекләре булдыру караплан терриориягә карата башкарыла икән, мондый территорияне ызланлау проектинда жир кишәрлекләре чикләренең тиеш.

9. Тарихи жирлек территориясенә карата әзерләнгән территорияне ызанлау проектында Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни ядкарләрен) саклау турындагы законнарда аларның сакланышын тәэмин итү планлаштыру структурасы элементлары исәпкә алына.

10. Территорияне планлаштыру проекти белән расланган планлаштыру структурасы элементы яисә элементлары чикләрендә урнашкан территорияне ызанлау проектын әзерләгән очракта, аерым документ рәвешендә жәмәгатьчелек фикер альшулары яисә гавами тыңлаулар үткәрелми, территорияне комплекслы үстерүне гамәлгә ашыру күздә тотылмаган территория чикләрендә урнашкан жир кишәрлеге барлыкка килүгә, үзгәргүә, кызыл линияләр барлыкка килүгә һәм (яисә) үзгәргүә бәйле рәвештә территорияне ызанлау проекти әзерләү очрагыннан тыш, мондый билгеләү, кызыл сыйыкларны үзгәртү гомуми файдаланудагы территориянен чикләрен үзгәртүгә китергән очракта.

11. Территорияне планлаштыру документларына, эчтәлегенә, әзерләү һәм раслау тәртибенә карата гомуми таләпләр Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, «Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлеге турында» 2010 елның 25 декабрендәге 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, башка норматив хокукий актлар белән билгеләнә.

5.12. V БҮЛЕК. Жир биләмәләреннән файдалану һәм төзелеш алыш бару мәсьәләләре буенча жәмәгатьчелек фикер альшулары яки гавами тыңлаулар үткәрү турында Нигезләмәләр

5.13.

5.14. 15 маддә. Жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару мәсьәләләре буенча жәмәгатьчелек фикер альшуларын һәм гавами тыңлауларны оештыру һәм үткәрү буенча гомуми нигезләмәләр

5.15.

1. Жәмәгатьчелек фикер альшулары яки гавами тыңлаулар кеше тормышының үнай шартларына, жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына хокук ияләренең хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү максатыннан үткәрелә.

2. Жәмәгатьчелек фикер альшулары яисә гавами тыңлаулар федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органының норматив хокукий акты, әлеге Кагыйдәләр, башка норматив хокукий актлар нигезендә үткәрелә.

3. Жир биләмәләреннән файдалану һәм төзелеш алыш бару мәсьәләләре буенча жәмәгатьчелек фикер альшулары яки гавами тыңлауларга чыгарыла:

- жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару Кагыйдәләре проекти, жирдән файдалану һәм төзелеш Кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү проектиләр, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган очраклардан тыш;

-территорияләрне планлаштыру проектиләр һәм территорияне ызанлау проектиләр, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган очраклардан тыш;

- жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төрләренә рөхсәтнамәләр бирү турында каарлар проектиләр;

- рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнен инчик параметрларыннан тайпилуга рөхсәтнамә бирү турындагы каар проектиләр.

4. Жәмәгатьчелек фикер альшуларны яисә гавами тыңлауларны оештыру һәм үткәрү тәртибе жирлек халкына жәмәгатьчелек фикер альшулары яисә гавами тыңлаулар башлану турында хәбәр итүне, тиешле проект белән танышу, жирлек халкының жәмәгатьчелек фикер альшуларында яисә гавами тыңлауларында катнашуын тәэмин итә торган башка чараплар, кабул ителгән каарларның нигезле нигезләнүен дә кертеп, жәмәгатьчелек фикер альшулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләрен бастирып чыгаруны (халыкка житкерүне) күздә тотарга тиеш.

5. Жәмәгатьчелек фикер альшуларны яисә гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыруның тәртибе һәм башка үзенчәлекләре Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 5.1 маддәссе һәм «Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы»

муниципаль берэмлекендэ гавами тыңлауларны (жемегатьчелек фикер альшуларын) оештыру һәм уздыру тәртибе турында Нигезләмә белән билгеләнгән.

5.16. 16 маддә. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проекты, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр керту проектлары буенча жемегатьчелек фикер альшуларын яки гавами тыңлауларны үткәрү үзенчәлекләре

5.17.

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проекты яки аларга үзгәрешләр керту проектлары буенча жемегатьчелек фикер альшулары яки гавами тыңлаулар муниципаль берэмлек Башлыгы карары нигезендә кагыйдәләр проектын әзерләү буенча Комиссия тарафыннан үткәрелә.

2. Кагыйдәләр проекты буенча жемегатьчелек фикер альшулары яисә гавами тыңлаулар дәвамлылы мондый проект басылып чыккан көннән кимендә бер һәм өч айдан артык булмауны тәшкىл итә.

3. Конкрет территориаль зона өчен билгеләнгән шәһәр төзелеше регламентына үзгәрешләр керту өлешендә кагыйдәләргә үзгәрешләр әзерләнгән очракта, шулай ук территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул ителүгә бәйле рәвшештә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр әзерләнгән очракта кагыйдәләргә үзгәрешләр керту буенча жемегатьчелек фикер альшулары яки гавами тыңлаулар шәһәр төзелеше регламенты билгеләнгән территорииаль зона чикләрендә, комплекслы үсешкә дучар булган территория чикләрендә үткәрелә. Мондый очракларда жемегатьчелек фикер альшулары яисә гавами тыңлаулар уздыру срокы бер айдан артык була алмый..

5.18.

5.19. 17 маддә. Жир кишәрлекен яки капитал төзелеш объектын шартлы рәвшештә файдалануга рөхсәт бирү турында карар проекты буенча жемегатьчелек фикер альшулары яки гавами тыңлаулар

5.20.

1. Жир кишәрлекен яки капитал төзелеш объектын шартлы рәвшештә файдалануга рөхсәтнамә бирү тәртибе Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына һәм элеге Кагыйдәләренең 11 маддәссе нигезләмәләренә ярашлы рәвшештә билгеләнә.

2. Шартлы рәвшештә рөхсәт ителгән куллану төрөнә рөхсәтнамә бирү турында карар проекты жемегатьчелек фикер альшуларында яки гавами тыңлауларда каралырга тиеш. Жемегатьчелек фикер альшуларын яки гавами тыңлауларны оештыру һәм үткәру комиссия тарафыннан башкарыла.

3. Әгәр шартлы рәвшештә рөхсәт ителгән жир кишәрлекен яки капитал төзелеш объектын куллану эйлән-тирә мохиткә тискәре йогынты ясый ала икән, жемегатьчелек фикер альшулары яки гавами тыңлаулар мондый тискәре йогынтыга дучар булган жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары хокук ияләре катнашында үткәрелә.

4. Комиссия тубәндәге кешеләргә шартлы рәвшештә рөхсәт ителгән куллану төрөнә рөхсәтнамә бирү турында карар проекты буенча жемегатьчелек фикер альшулары яки гавами тыңлаулар үткәру турында хәбәрләр жиберә:

- элеге рөхсәт соралган жир кишәрлеге белән уртак чикләре булган жир кишәрлекләренең хокук ияләренә;

- элеге рөхсәт соралган жир кишәрлеге белән уртак чикләре булган жир кишәрлекләрендә урнашкан капитал төзелеш объектларының хокук ияләренә;

- элеге рөхсәт соратып алына торган капитал төзелеш объектының бер өлеше булган биналарның хокук ияләренә.

Күрсөтелгән хәбәрләр кызыксынган затның шартлы рәвшештә рөхсәт бирү турында гаризасы алынган көннән соң жиде эш көннән дә соңга калмычча жиберелә.

5. Жемегатьчелек фикер альшулары яки гавами тыңлаулар үткәру вакыты муниципаль берэмлек халкына аларны үткәру турында хәбәр ителгән көннән алып жемегатьчелек фикер альшулары яки гавами тыңлаулар нәтиҗәләре турында бәяләмә

басылган көнгө кадәр муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы норматив хокукий актлары белән билгеләнә һәм бер айдан артык була алмый.

6. Шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төренә рөхсәтнамә бирү турында карап проекты буенча жәмәгатьчелек фикер альшуларын яки гавами тыңлауларны оештыру һәм үткәру белән бәйле чыгымнарны мондый рөхсәтнамә бирүдә кызықсынуучы физик яки юридик зат күтәре.

7. Эгәр шартлы рәвештә рөхсәт ителгән жир киширлеген яки капиталь төзелеш объектын куллану тере шәһәр төзелеше регламентына жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә узгәрешләр кертү очен билгеләнгән тәртиптә кертелгән булса, шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төренә рөхсәтнамә бирү белән кызықсынган физик яки юридик зат инициативасы буенча жәмәгатьчелек фикер альшуларыннан яки гавами тыңлаулардан соң, мондый кешегә шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төренә рөхсәтнамә бирү турында карап жәмәгатьчелек фикер альшулары яки гавами тыңлауларны үткәрмичә кабул итә.

5.21.

5.22. 18 маддә. Рөхсәт ителгән төзелешнең чик параметрларыннан тайпилуга рөхсәтнамә бирү, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләү мәсьәләссе буенча жәмәгатьчелек фикер альшулары яки гавами тыңлаулар

5.23.

1. Рөхсәт ителгән төзелеш, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнен чик параметрларыннан тайпилуга рөхсәт бирү тәртибе Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына һәм әлеге Кагыйдәләрнең 12 маддәссе нигезләмәләренә ярашлы рәвештә билгеләнә.

2. Рөхсәт ителгән төзелеш, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнен чик параметрларыннан тайпилуга рөхсәтнамә бирү турындагы карап проекты мондый рөхсәтнамә бирү турында гариза көргөн көннән алыш унбиш эш көне эчендә әзерләнә һәм жәмәгатьчелек фикер альшуларында яки гавами тыңлауларда каралырга тиеш. Жәмәгатьчелек фикер альшуларын яки гавами тыңлауларны оештыру һәм үткәру комиссия тарафыннан башкарыла.

3. Рөхсәт ителгән төзелешнең чик параметрларыннан тайпилуга, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәтнамә бирү турында карап проекты буенча жәмәгатьчелек фикер альшуларын яки гавами тыңлауларны оештыру һәм үткәру белән бәйле чыгымнарны мондый рөхсәтнамә бирү белән кызықсынучы физик яки юридик зат күтәре.

V БҮЛЕК. Жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләренә үзгәрешләр керту турында нигезләмәләр

5.24. 19 маддә. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр керту тәртибе

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләренә үзгәрешләр керту Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 31 - 32 маддәләрендә каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр керту турындагы мәсьәләне жирле администрация башлыгы тарафыннан карау очен тубәндәгеләр нигез була:

1) Жирлектән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренең жирлекнең генераль планына, муниципаль районны территориаль планлаштыру схемасына туры килмәве, мондый генераль планнарга яисә муниципаль районны территориаль планлаштыру схемасына үзгәрешләр керту нәтижәсендә барлыкка килгән;

1.1) Россия Федерациисе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләт бирелгән федераль башкарма хакимият органыннан Россия Федерациисе законнарында билгеләнгән срокларда башкару очен мәжбури рәвештә жирдән файдалану һәм жирлекнең, шәһәр округының, авылара территориянен төзелеш кагыйдәләрендә кертелгән күчемсез милек объектларыннан файдалануның чикләү бозуларын бетерү турында күрсәтмәләр керү;

2) территориаль зоналарның чикләрен үзгәртү, шәһәр төзелеше регламентларын үзгәрту турында тәкъдимнәр керү;

3) шәһәр төзелеше зоналаштыру картасында күрсәтелгән территорияләрне, мәдәни мирас объектлары территорияләрен куллануның аерым шартлары булган зоналарның чикләре урнашуы турындагы мәгълүматларның күчемсез милекнең Бердәм дәүләт реестрында күрсәтелгән зоналарның, территорияләрнен чикләре урнашуы тасвирамасына туры килмәве;

4) шәһәр төзелеше Регламентында билгеләнгән жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалану чикләуләренең, территорияләрне, федераль, региональ һәм жирле эһәмияттәге истәлекле урыннар территорияләрен куллануның аерым шартлары булган зоналар чикләрендә тулысынча яки олешчә урнашкан, күчемсез милекнең Бердәм дәүләт реестрында булган күчемсез милек объектларын мондый зоналар, территорияләр чикләрендә куллану чикләуләренә туры килмәве;

5) территорияне куллануның аерым шартлары булган зонаны билгеләү, үзгәртү, юкка чыгару, мәдәни мирас объекты территориясе, федераль эһәмияттәге тарихи торак пункт территориясе, тәбәк эһәмиятнәдәге тарихи торак пункт территориясе чикләрен билгеләү, үзгәрту;

6) территорияне комплекслы үстерү турында карап кабул итү;

7) муниципаль берәмлекләр чикләрендә Ватанны саклаганда һәлак булғаннарның жирләнгән урыннарын табу.

3. Жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләренә үзгәрешләр керту турындагы тәкъдимнәр Комиссиягә жибәрәлә:

1) федераль башкарма хакимият органнары тарафыннан жирләрдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләре федераль эһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очракларда;

2) Татарстан Республикасы башкарма хакимиите органнары тарафыннан Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре тәбәк эһәмиятнәдәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очракларда;

3) Балык Бистәсе муниципаль районның жирле үзидарә органнары жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре жирле эһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очракларда;

4) жирле үзидарә органнары тарафыннан Жирдән файдалануны һәм торак пункт территориясенә төзелешне кейләү тәртибен камилләштерү кирок булганда;

4.1) жирле үзидарә органнары Ватанны саклаганда һәлак булғаннарның жирләнгән урыннарын тапкан очракта, муниципаль берәмлекләр чикләрендә урнашкан;

5) физик яки юридик затлар тарафыннан инициативалы тәртиптә яисә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен куллану нәтижәндә жир кишәрлекләре һәм капиталъ төзелеш объектлары нәтижәле файдаланылмаса, аларның хокук ияләренә зыян китерелсә, жир кишәрлекләренең һәм капиталъ төзелеш объектларының бәյсә тәшсә, гражданнарның һәм аларның берләшмәләренең хокуклары һәм законлы мәнфәгатъләре тормышка ашырылмаса;

6) Россия Федерациясе тарафыннан төзелгән һәм Россия Федерациясе Хөкүмәтे тарафыннан кабул ителгән территорияне комплекслы үстерү турындағы каарны гамәлгә ашыруны тәэммин итүче вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы яки юридик зат тарафыннан;

7) Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең югары башкарма органы, муниципаль район Башкарма комитеты тарафыннан территорияне комплекслы үстерү турында каар кабул ителгән, Татарстан Республикасы тарафыннан билгеләнгән һәм Татарстан Республикасы тарафыннан кабул ителгәннән гамәлгә ашыруны тәэммин итүче юридик зат тарафыннан кабул ителгән, Балык Бистәссе муниципаль районы Башлыгы территорияне комплекслы үстерү турында каарны яисә территорияне комплекслы үстерү турында каарны гамәлгә ашыру максатында территорияне комплекслы үстерү турында килемшү төзегән зат тарафыннан.

3.1. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 31 маддәсендәге 3.1 өлеше нигезендә жирлек территорияләрендә федераль әһәмияттәге объектларны, региональ әһәмияттәге объектларны, муниципаль районның жирле әһәмияттәге объектларын территориаль планлаштыру документларында каарлган урнаштыру мөмкинлеге тәэммин итепләнгән очракта (линия объектларыннан тыш), башкарма хакимиятенең вәкаләтле федераль органы, Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенең вәкаләтле органы, муниципаль районның жирле үзидарәнен вәкаләтле органы вәкаләтле затка курсателгән объектларны урнаштыруны тәэммин итү максатларында жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренең үзгәрешләр керту турында таләп жибәрәләр.

3.2. Элеге маддәнен 3.1 өлешендә каарлган очракта, вәкаләтле зат элеге маддәнен 3.1 өлешендә курсателгән таләпне алғаннан соң утыз көн эчендә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренең үзгәрешләр кертуңе тәэммин итә.

3.3. Элеге маддәнен 2 өлешендәгә һәм 3.1 өлешендәгә 3 - 6 пунктларында каарлган очракларда жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренең үзгәрешләр керту максатында, шулай ук шәһәр төзелеше регламентында конкрет территориаль зона очен билгеләнгән рөхсәт ителгән файдалану төрләрен бер тапкыр үзгәрткән очракта, рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләү һәм (яки) рөхсәт ителгән төзелешнең бер яки берничә чик параметрларын бер тапкыр үзгәрткән очракта, конкрет территориаль зона очен шәһәр төзелеше регламенты белән билгеләнгән капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләү, ун проценттан артык түгел, элек билгеләнгән чик параметрларын үзгәртмичә жәмәгатьчелек фикер альшулары яки гавами тыңлаулар үткәру, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренең үзгәрешләр керту турында проект әзерләү турында каар кабул итү турында хәбәр бастырып чыгару һәм элеге маддәнен 4 өлешендә каарлган комиссия нәтижәсен әзерләү таләп итәлми.

3.4. Территорияне комплекслы үстерү турындағы каарны гамәлгә ашыру максатларында жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренең үзгәрешләр кертелгән очракта, мондый үзгәрешләр территорияне комплекслы үстерү максатларында планлаштыру проекты расланган көннән алып тускан көннән да сонга калмычча кертелергә тиеш.

3.5. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренең үзгәрешләр керту муниципаль берәмлекләр чикләрендә Ватанның саклаганда һәлак булганнарның жирләнгән урыннары табылу сәбәпле, мондый урыннар табылғаннан соң алты ай дәвамында башкарыла, шул ук вакытта жәмәгатьчелек фикер альшулары яки гавами тыңлаулар үткәру таләп итәлми.

4. Комиссия жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренең үзгәрешләр керту турында тәкъдим килгән көннән алып егерме биш көн эчендә нәтижә (бәяләмә) әзерли, анда кергән тәкъдимгә ярапшы рәвештә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрене

Узгәрешләр керту яки мондый тәкъдимне кире кагу турында тәкъдимнәр бар һәм бу нәтижәне (бәяләмәне) Башкарма комитет житәкчесенә жибәрә.

4.1. Элеге кагыйдәләрне аэродром яны территориясендә билгеләнгән күчемсез милек объектларын куллану чикләүләренә туры китерүне күздә тоткан жирдән файдалану һәм төzelеш кагыйдәләренә үзгәрешләр керту турындагы проект комиссия тарафыннан каралырга тиеш түгел.

5. Башкарма комитет житәкчесе, комиссия йомгагынданы тәкъдимнәрне исәпкә алып, егерме биш кон эчендә жирдән файдалану һәм төzelеш кагыйдәләренә үзгәрешләр керту турында проект эзерләү турында карап кабул итә яки бу Кагыйдәләргә үзгәрешләр керту турындагы тәкъдимне кире кагу турында карап кабул итә һәм мондый карапын күчermәсен гариза биручеләргә жибәрә.

6. Башкарма комитет житәкчесе Россия Федерациисе Хөкүмәте вәкаләтлесе федераль башкарма хакимият органы тарафыннан элеге маддәнен 2 өлешендәге 1.1 пункттында күрсәтелгән күрсәтмәдән сон жирдән файдалану һәм төzelеш алыш бару кагыйдәләренә үзгәрешләр керту турында карап кабул итәргә тиеш. Элеге маддәнен 2 өлешендәге 1.1 пункттында күрсәтелгән күрсәтмәгә вәкаләтле зат судка шикаять бирергә мөмкин.

7. Жирле үзидарә органына Россия Федерациисе Шәһәр төzelеше кодексының 55.32 маддәсендәге 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт хакимияте башкарма органыннан, вазыйфаи заттан, дәүләт учреждениесеннән яисә жирле үзидарә органыннан рөхсәтsez төzelгән корылманы ачыклау турында хәбәрнамә кергән көннән башлап чикләрендә шундый корылма урнашкан территория зонасына карата, жир кишәрлекләренән һәм капиталь төzelеш объектларыннан рөхсәт итегән файдалану төрен, рөхсәт итегән төzelеш объектларын файдалануның рөхсәт итегән төрен, рөхсәт итегән төzelеш объектларының ин чик параметрларын, мондый төzelешнен рөхсәт итегән файдалану төренә һәм параметрларына туры килә торган капиталь төzelеш объектларын сүтүгә яисә билгеләнгән таләпләргә туры килә торган капиталь төzelеш объектларын реконструкцияләүгә карата билгеләү караплан үзгәрешләрне керту рөхсәт итлеми, элеге хәбәрнамәне карау нәтижәләре буенча жирле үзидарә органы тарафыннан дәүләт хакимиятенән башкарма органына, вазыйфаи затка, дәүләт учреждениесенә яисә Россия Федерациисе Шәһәр төzelеше кодексының 55.32 маддәсендәге 2 өлешендә күрсәтелгән һәм элеге хәбәрнамә кергән жирле үзидарә органынна мондый хәбәрнамәне карау нәтижәләре буенча рөхсәтsez төзү билгеләре күренми яисә рөхсәтsez төzelгән корылманы жимеру турындагы дәгъваларны канәгатьләндерүдән баштарту яисә билгеләнгән таләпләргә туры китерү турындагы суд карапының законлы көченә кергән булыу хакында хәбәр юлланган очраклардан тыш.

8. Элеге маддәнен 2 өлешендәге 3 - 5 пунктларында караплан очракларда дәүләт хакимияте башкарма органы яисә жирле үзидарә органы территорияләрдән файдалануның максус шартлары булган зоналарны, мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен билгеләүгә, федераль әһәмияттәге тарихи жирлекләр, региональ әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләре чикләрен раслауга вәкаләтле орган вәкаләтле затка территорияләрдән, мәдәни мирас объектлары территорияләреннән, федераль әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләреннән, региональ әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләреннән файдалануның максус шартлары булган зоналар чикләрен жирләрдән файдалану һәм төzelеш кагыйдәләрендә аерып алу, мондый зоналар, территорияләр чикләрендә жир кишәрлекләренән һәм капиталь төzelеш объектларыннан файдалануны чикләүне билгеләү таләбен жибәрә.

9. Элеге маддәнен 8 өлешендә караплан таләпләр кергән очракта, территориядән файдалануның максус шартлары булган зонаның яшәшешен билгеләү, үзгәрту яисә туктату турында, мәдәни мирас объекты территориясе чикләре турында йә элеге маддәнен 2 өлешендәге 3 - 5 пунктларында караплан нигезләрне жирдән файдалану һәм төzelеш алыш бару кагыйдәләренә үзгәрешләр керту очен ачыкланган көннән башлап вәкаләтле зат, шундый таләп нигезендә аларны аныклау юлы белән жирдән файдалану һәм төzelеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертуне тәэммин итәргә тиеш. Шул ук вакытта элеге маддәнен 8 өлешендә караплан таләп нигезендә аларны төгәлләштерү максатларында жирләрдән файдалану һәм төzelеш кагыйдәләренә үзгәрешләр раслау таләп итлеми.

10. Федераль эхэмийттэгэ тарихи мирас объектларыннан, федераль эхэмийттэгэ тарихи жирлеклэр территориялэрэннэн, региональ эхэмийттэгэ тарихи жирлеклэр зоналар, территориялэр чиклэрэндэ жир кишэрлеклэрэннэн нэм капиталь төзөлеш объектларыннан файдалануныц чиклэнүен билгелэү максатларында элеге маддэнейн 9 олеше нигезэндэ жирдэн файдалану нэм төзөлеш кагыйдэлэрэн аныклау срокы элеге маддэнейц 8 олешендэ каралган талэп кергэн көннэн алып алты айдан да артмаска тиеш, территорийдэн файдалануныц махсус шартлары булган зоналар барлыгын билгелэү, үзгэрту яисэ туктату турында яисэ мэдэни мирас объекты территориие чиклэрे турында яки элеге маддэнейц 2 олешендэгэ 3 - 5 пунктларында каралган жирлэрдэн файдалану нэм төзөлеш алып бару кагыйдэлэрэн үзгэршлэр керту нигезлэрэ ачыкланган көннэн соц.

VII БҮЛЕК. Жирдэн файдалануныц нэм төзөлешнэц башка мэсьэлэлэрэн жайга салу турында нигезлэмэлэр

20 маддэ. Территориаль зоналар чиклэре турында мэгълүматны Күчемсез мөлкэтнен бердэм дэүлэт реестрына керту

1. Территориаль зоналар чиклэре турында мэгълүматларны Күчемсез милениец Бердэм дэүлэт реестрына керту кагыйдэлэр «Күчемсез миление дэүлэт теркэвэ турында» 2015 елныц 13 июлендэгэ 218-ФЗ номерлы Федераль законныц 32, 34 маддэлэрэ нигезэндэ билгелэнэ.

2. Элеге Кагыйдэлэр белэн территориаль зоналар билгелэнэ, шул исэптэн күчемсез мөлкэтнен Бердэм дэүлэт реестрында булган жир кишэрлеклэр, торак пунктлар яисэ муниципаль берэллеклэрнэц чиклэре урынын билгелэудэгэ хаталарны исэпкэ алыш.

Бердэм дэүлэт күчемсез мөлкэт реестрында мэгълүматлары булмаган торак пунктлар чиклэрэнэ карата аларныц чиклэрэн билгелэудэгэ хаталар исэпкэ алымый.

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БАЛЫК БИСТЭСЕ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
“ОЛЫ ЕЛГА АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ”
МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕНЕҢ

**ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҮӘМ ТӨЗЕЛЕШ АЛЫП БАРУ
КАГЫЙДӘЛӘРЕ**

Том 2

ШӘНӘР ТӨЗЕЛЕШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАСЫ
ШӘНӘР ТӨЗЕЛЕШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ

2023 ел

ЖИРДЭН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЕШ АЛЫП БАРУ КАГҮЙДӘЛӘРЕНЕҢ ДОКУМЕНТЛАР СОСТАВЫ

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы “Олы Елга авыл жирләгә” муниципаль берәмлекен Жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләре документлары составына керә:

1. Түбәндәгә составта текст өлеше:

- Том 1. Жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләрен куллану һәм үзгәрешләр керту тәртибе;

- Том 2. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Шәһәр төзелеше регламентлары.

2. Түбәндәгә составта график өлеше:

- Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар;

- Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территорияне файдалануның махсус шартлары булган зоналары.

3. Күшымта:

- территориаль зоналар чикләре турында мәгълүматлар.

ЭЧТЭЛЕК

II ӨЛЕШ. ШӘНӘР ТӨЗЕЛЕШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАСЫ	
21 маддә. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар	32
22 маддә. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территорияне файдалануның маҳсус шартлары булган зоналар.....	35
23 маддә. Территориаль зоналар чикләре турында мәгълүматлар	35
III ӨЛЕШ. ШӘНӘР ТӨЗЕЛЕШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ..... Ошибка! Закладка не определена.	
IX БҮЛЕК. Шәһәр төзелеше регламентлары.....	37
24маддә. Шәһәр төзелеше регламенты составы	37
25маддә. Территориаль зоналарның шәһәр төзелеше регламентлары	39
25.1. Рөхсәт итегендән файдалануның ярдәмчे төрлөре	39
25.2. Шәхси торак төзелеше зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (Ж1)	40
25.3. Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зоналарның шәһәр төзелеше регламенты (ОД)	43
25.4. Транспорт инфраструктурасы зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (Т).....	47
25.5. Инженерлык инфраструктурасы зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (И)	48
25.6. III класслы хәвефлектәге житештерү һәм склад объектлары зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (П2)	49
25.7. V класслы хәвефлектәге житештерү һәм склад объектлары зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (П4)	51
25.8. Коммуналь-склад объектлары зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (КС	52
25.9. Авыл хужалығы билгеләнешендәге объектлар зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (СХ2)	54
25.10. Күмәк бакчачылык һәм яшелчәчелек зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (СХ4)	55
25.11. Рекреацион билгеләнештәге зоналарның шәһәр төзелеше регламенты (Р2).....	56
25.12. Ял, туризм һәм спорт объектларының шәһәр төзелеше регламенты (Р3).....	58
25.13. Зиратларны урнаштыру зонасының шәһәр төзелеше регламенты (СН1)	60
26маддә. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмы торган жирләр	61
27маддә. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жирләр	61
28маддә. Жирләрне файдалану фактта яки планлаштырыла торган территорияләр	62
III БҮЛЕК. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүләр.....	64
29 маддә. Территориядан файдалануның маҳсус шартлары булган зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүләр	64
29.1. Гомуми нигезләмәләр.....	64
29.2. Су белән тәэмин иту чыганаклары санитар саклау зоналары	65
29.3. Су саклау зоналары, есke су объектларының яр буе саклау полосалары	66
29.4. Электр чөлтәре хужалығы объектларының сак зоналары	68
29.5. Газ бүлү чөлтәрләренең сак зоналары	69
29.6. Элемтә линияләренең һәм корылмаларының сак зоналары	70
29.7. Автомобиль юлларының бүләнгән полосалары һәм юл буе полосалары	72
29.8. Предприятиеләренең, корылмаларының һәм башка объектларының санитар-саклау зоналары.....	73
30маддә. Аеруча саклана торган табигый территорияләр чикләрендә жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын куллануны чикләү	74
31маддә. Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын куллануны чикләү.....	74
IV БҮЛЕК. Коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән территориянең мөмкин булган минималь тәэмин ителеш дәрәҗәсенең исәп-хисап	

VIII БҮЛЕК. Шәһәр төзелеше зоналаштыру карталары

5.25.

5.26. 21 маддә. Шәһәр төзелеше зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар

1. «Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар» әлеге Кагыйдәләрнең аерылгысыз өлеше булып тора.

Бу картада билгеләнгән территориаль зоналарның чикләре һәм аларның код тамгалары чагылдырылган – территория зонасы төренен индексы һәм билгеләнгән территориаль зона номеры.

Территориаль зоналарның чикләре әлеге Кагыйдәләрнең 8 маддәсендәге 1 Томы нигезләмәләре нигезендә билгеләнгән.

2. Территориаль зонаның һәр төре очен әлеге Кагыйдәләр белән шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә, ул барлық территориаль зоналарга карата бер төрдә эш итә.

Территориаль зоналар төрләрен билгеләү очен түбәндәге атамалар һәм шартлы билгеләмәләр (индекслар) кулланыла:

Территориаль зона төренен индексы	Территориаль зона төренен аталышы
Ж1	Шәхси торак төзелеше зонасы (Ж1)
ОД	Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зона (ОД)
Т	Транспорт инфраструктурасы зонасы (Т)
И	Инженерлык инфраструктурасы зонасы (И)
П4	V класслы хәтәрлектәге житештерү һәм склад объектлары зонасы (П4)
КС	Коммуналь-склад объектлары зонасы (КС)
CX2	Авыл хужалығы билгеләнешендәге объектлар зонасы (CX2)
CX4	Коллектив бакчачылык һәм яшелчәчелек зонасы (CX4)
P2	Рекреацион билгеләнеш зонасы (P2)
P3	Ял иту, туризм һәм спорт объектлары зонасы (P3)
CH1	Зиратларны урнаштыру зонасы (CH1)

Әлеге кагыйдәләр кысаларында территориаль зона төрөн яки индексны билгеләү очен куллану бердәй тигез.

3. Билгеләнгән территориаль зоналарны таныклау очен территориаль зонаның номеры һәм аталышы кулланыла. Билгеләнгән территориаль зона аталышы түгәрәк жәяләр оченде төзелгән территориаль зона төре индексын һәм билгеләнгән территориаль зона номерларын үз оченә алган территория зонасы төре аталышыннан тора.

Территория зонасы индексы территориаль зона төренен индексина туры килә. Территория зоналарына карата әлеге Кагыйдәләр кысаларында “территориаль зона индексы” һәм “территориаль зона төренен индексы” терминнарын куллану бер мәгънәгә ия. Бер үк төрле индекс булган барлық территориаль зоналар очен гомуми шәһәр төзелеше регламенты ғамәлдә.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында түбәндәге территориаль зоналарның чикләре тәғаенләнгән:

Зона номеры	Зона индексы	Территория зонасының аталышы	Зонаның урыны
1-1	Ж1	Индивидуаль торак төзелеше зонасы (Ж1) №1-1	Олы Елга авылы
1-2	ОД	Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зона (ОД) №1-2	Олы Елга авылы
1-3	П4	Ижтимагый төзелеш зонасы (О) №1-3	Олы Елга авылы
1-4	КС	Инженерлык инфраструктурасы зонасы (И) №1-4	Олы Елга авылы
1-5	CX2	Авыл хужалығы билгеләнешендәге объектлар зонасы (CX2) №1-5	Олы Елга авылы
1-6	P2	Рекреацион билгеләнеш зонасы (P2) по 1-6	Олы Елга авылы
2-1	Ж1	Шәхси торак төзелеше зонасы (Ж1) по 2-1	Кама поселогы
3-1	Ж1	Шәхси торак төзелеше зонасы (Ж1) по 3-1	Казаклар авылы
4-1	Ж1	Шәхси торак төзелеше зонасы (Ж1) по 4-1	Сорочьи Горы авылы

4-2	ОД	Күп функцияле ижтимагый-эшлекле зона (ОД) по 4-2	Сорочи Горы авылы
4-3	И	Инженерлык инфраструктурасы зонасы (и) по 4-3	Сорочи Горы авылы
4-4	КС	Коммуналь-склад объектлары зонасы (КС) по 4-4	Сорочи Горы авылы
4-5	CX2	Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зонасы (CX2) по 4-5	Сорочи Горы авылы
4-6	P3	Ял, туризм һәм спорт объектлары зонасы (P3) по 4-6	Сорочи Горы авылы
5-1	Т	Транспорт инфраструктурасы зонасы (Т) по 5-1	Олы Елга ав. жирлеге
5-2	И	Инженерлык инфраструктурасы зонасы (и) по 5-2	Олы Елга ав. жирлеге
5-3	И	Инженерлык инфраструктурасы зонасы (и) по 5-3	Олы Елга ав. жирлеге
5-4	CX2	Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зонасы (CX2) по 5-4	Олы Елга ав. жирлеге
5-5	CX4	Коллектив бакчачылык һәм яшелчәчелек зонасы (CX4) по 5-5	Олы Елга ав. жирлеге
5-6	P3	Ял, туризм һәм спорт объектлары зонасы (P3) по 5-6	Олы Елга ав. жирлеге
5-7	CH1	Зиратларны урнаштыру зонасы (CH1) по 5-7	Олы Елга ав. жирлеге
5-8	CH1	Зиратларны урнаштыру зонасы (CH1) по 5-8	Олы Елга ав. жирлеге

Территория зонасын билгеләу очен элеге Кагыйдәләр кысаларында аның атальышын яисә номерын куллану бертөрле мәгънәгә ия.

4. Билгеләнгән территориаль зоналарның чикләре чикләренең бер яки андан да күбрәк контурларыннан торырга мөмкин.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында бертөрле индекска һәм территориаль зонаның номерына ия булган территориаль зоналар чикләренең контурлары бер күпконтурлы территориаль зонага керәләр.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында бер үк индекска ия булган территориаль зоналар чикләренең контурлары территориаль зоналарның төрле номерларына туры килә һәм бер төрнең төрле территориаль зоналарына керәләр.

5. Мәжбүри тәртиптә чикләр һәм шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнгән территориаль зоналардан тыш, шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында шулай үк күрсәтәлә:

- шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жирләр;
- шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләр;

- барлық жир кишәрлекенә карата билгеләнгән территория зонасы регламенты нигезендә жирләрдән (жир кишәрлекеннән яисә аның өлешеннән) фактта яисә планлаштырып файдалану территорияләре.

Күрсәтелгән жирләр һәм территорияләр очен түбәндәгә атальшлар һәм шартлы текст тамгалары (индекслар) кулланыла:

1) Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жирләр

Индекс	Атальши
ЛО	Сызыклы объектларны урнаштыру очен билгеләнгән жир кишәрлекләре
ТОП	Гомуми файдалану территорияләре
ОКН	Мәдәни мирас объектлары территориясе

2) Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жирләр

Индекс	Атальши
ЛФ	Урман фонды жирләре
ВО	Жир ёсте сулары белән капланган жирләр
CX	Авыл хужалыгы билгеләнешендәгә жирләр составындагы аывыл хужалыгы жирләре

3) Жирләрдән факттагы яисә планлаштырылган файдалану территорияләре:

Индекс	Атальши
Ж1-Ф	Ж 1 зонасы регламентына ярашлы рәвештә жирләрне чынлыкта куллану территориясе
П2-Ф	П2 зонасы регламентына ярашлы рәвештә жирләрне чынлыкта куллану

	территориясе
KC-Ф	KC зонасы регламентына ярашлы рэвештэ жирлэрне чынлыкта куллану
SX2-Ф	SX2 зонасы регламентына ярашлы рэвештэ жирлэрне чынлыкта куллану
SX4-Ф	SX4 зонасы регламентына ярашлы рэвештэ жирлэрне чынлыкта куллану
CH1-Ф	CH1 зонасы регламентына ярашлы рэвештэ жирлэрне чынлыкта куллану
T-П	T зонасы регламентына ярашлы рэвештэ жирлэрне планлаштырылган
	файдалану
	территориясе

Күрсәтелгэн жирлэр hэм территориялэр территориаль зоналар булып саналмый, бу жирлэр hэм территориялэр чикләре турында мәгълumatлар әзерләнми hэм күчемsez милекнен Бердәм даулат реестрына кертелми.

6. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына ярашлы рэвештэ, шәһәр төзелеше зоналаштыру картасында, мондый эшчәнлекне планлаштыру очрагында, территорияне комплекслы үстерү буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру караплан терриориялэр мәжбүри рэвештэ билгеләнә. Мондый территорияләрнең чикләре бер яки берничә территориаль зона чикләре буенча билгеләнә.

Территорияне комплекслы үстерү буенча эшчәнлек алып баруны күздә тоткан терриориялэр «Олы Елга авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке чикләрендә билгеләнмәгән, шуңа бәйле рэвештэ әлеге кагыйдәләр материалларында күрсәтелмәгән.

22маддә. Шәһәр төзелеше зоналаштыру картасы. Территорияне куллануның аерым шартлары булган зоналар

1. "Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар» әлеге Кагыйдәләрнең аерылгысыз өлеше булып тора.

Бу картада территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның чикләре чагылдырылган, алар Россия Федерациясе законнары нигезендә жир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан файдалануга өстәмә чикләүләр кертәләр.

2. Әлеге Томның 29 маддәсенен 29.1 өлеше нигезләмәләренә ярашлы рәвештә, әлеге кагыйдәләр кысаларында территорияне куллануның аерым шартлары булган зоналар өч төргә буленә: билгеләнгән, билгеләнүгә планлаштырылган, ориентирлы.

Шәһәр төзелеше зоналаштыру картасында территорияне куллануның аерым шартлары булган билгеләнгән һәм урнаштыру өчен планлаштырылган зоналарның чикләре генә күрсәтелә.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында территориядән файдалануның махсус шартлары булган ориентлашу зоналары чикләре чагылдырылмый, чөнки алар жир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү өлешендә юридик көчкә ия түгел. Әлеге зоналарның якынча чикләре жирлекнең генераль планны нигезләү материаллары составына керә торган генераль планы карталарында чагылдырылырга мөмкин.

Территориядән файдалануның махсус шартлары булган шәһәр төзелешен зоналаштыруны картадан алу мәгълумати-белешмә характеристерда була. Территориянең махсус шартлары планлаштырылган зоналар чикләрендә тулысынча яисә өлешчә урнашкан жир кишәрлекләре хокуку биручеләр мондый зоналар өчен билгеләнгән чикләүләрнең гамәлдә булыны суд тәртибенә дәгъвалиарга хокукли.

2. Характеристикалары күрсәтелгән зоналар чикләрендә тулысынча яисә өлешчә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан файдалануның махсус шартлары булган зоналарны билгеләу өчен билгеләнгән яисә планлаштырыла торган чикләрдә тулысынча яисә өлешчә урнашкан жир кишәрлекләре һәм капиталь төзелеш объектларыннан файдалануның әлеге Кагыйдәләргә туры килми торган күләмнәре.

3. Күрсәтелгән картада территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләреннән тыш, махсус сакланылуучы табигать территорияләре, мәдәни мирас объектлары территорияләре, ачыкланган мәдәни мирас объектлары, мәдәни мирас объектлары билгеләренә ия объектлар чикләре; тарихи жирлекләр территорияләре чикләре күрсәтелә ала.

5.27. 23 маддә. Территориаль зоналар чикләре турында мәгълүматлар

5.28.

1. Әлеге Кагыйдәләргә мәжбури күшүмтә итеп билгеләнгән территориаль зоналар чикләре урынының график тасвирламасы, әлеге чикләрнең координаталары исемлеге, күчмәсез мөлкәтнен Бердәм дәүләт реестрын алыш бару өчен кулланыла торган координаталар системасында күрсәтелгән территориаль зоналар чикләре турында мәгълүматлар санаала.

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә жирлекнең жирле үзидарә органнары шулай ук территориаль зоналар чикләре урынының тексттагы тасвирламасын эзерләргә хокукли. Әлеге Кагыйдәләр проектын эшләү кысаларында территориаль зоналар чикләре урынының текст тасвирламасы эзерләнмәгән һәм территориаль зоналар чикләре турындагы мәгълүматларга көртөлмәгән.

2. Территориаль зоналар чикләре турындагы мәгълүматлар тубәндәгеләр рәвешендә бирелгән:

1) PDF форматындагы электрон документ рәвешендә, ул әлеге кагыйдәләр белән билгеләнгән барлык территориаль зоналарның чикләре турында мәгълүматны үз эченә ала торган «Торак пунктлар, территориаль зоналар, махсус сакланылуучы табигать

территорияләре чикләренең, территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның урнашу урынын, торак пунктлар, территориаль зоналар чикләренең текст тасвирау рәвешен, торак пунктлар, территориаль зоналар, махсус сакланылуучы табигать территориияләре чикләренең, территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның координаталарын билгеләү төгәллеген билгеләү таләпләрен, торак пунктлар, территориаль зоналар, махсус сакланылуучы табигать территориияләре чикләре турында мәгълүматлар булган электрон документ форматын, территорииядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарны билгеләү турында»гы документ нигезендә, ул федераль дәүләт теркәве, кадастр һәм картография хезмәтенен 26.07.2022 по п/0292 боерыгы белән расланган;

2) Бердәм дәүләт күчесез милек реестрына территориаль зоналар чикләре турында мәгълүмат керту өчен кирәклे XML форматындағы электрон документлар рәвешендә.

ІХ БҮЛЕК. Шәһәр төзелеше регламентлары

24 маддә. Шәһәр төзелеше регламенты составы

1. Шәһәр төзелеше регламентында жир кишәрлекләренең хокукий режимы билгеләнә, шулай ук жир кишәрлекләре өслегендә булган һәм аларны төзү процессында һәм капиталь төзелеш объектларын эксплуатацияләү процессында кулланыла торган бөтен нәрсә кебек үк.
2. Шәһәр төзелеше регламентлары тубәндәгеләрне исәпкә алып билгеләнде:
  - 1) территориаль зона чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан фактта файдалануны;
  - 2) жир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан гамәлдәге һәм планлаштырыла торган файдалануның торле торләренең бер территориаль зонасы чикләрендә яратышыру мөмкинлекләре;
  - 3) функциональ зоналар һәм аларның генераль план белән билгеләнгән планлаштырыла торган үсеш сыйфатламалары;
  - 4) территория зоналары торләре;
  - 5) мәдәни мирас объектларын, шулай ук махсус сакланылучы табигать территорияләрен, башка табигат объектларын саклау таләпләре.
3. Шәһәр төзелеше регламентының гамәлдә булуы шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында билгеләнгән территориаль зона чикләрендә урнашкан барлык жир кишәрлекләренә һәм капиталь төзелеш объектларына кагыла.
4. Шәһәр төзелеше регламентының гамәли көче тубәндәге жир кишәрлекләренә кагылый:

  - 1) Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарих һәм мәденият һәйкәлләренең) бердәм дәүләт реестрына кертелгән һәйкәлләр һәм ансамбльләр территорияләре чикләрендә, шулай ук мәдәни мирас объектларын саклау турында Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән тәртиптә кабул ителә торган мәдәни мирас объектларын тоту режимы, реставрацияләү, консервацияләү, торғызу, ремонтлау һәм жайлыштыру параметрлары турында каарлар һәм мәдәни мирас объектларын саклау турында ачыкланган һәйкәлләр яки ансамбльләр территорияләре чикләрендә;
  - 2) гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрендә;
  - 3) сзыыклы объектларны урнаштыру өчен билгеләнгән һәм/яки сзыыклы объектлар белән биләнгән;
  - 4) файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән.

5. Тарихи торак пунктлар, истәлекле урыннар, дәвалай-сәламәтләндерү жирләре һәм курортлар, территорияләрне куллануның аерым шартлары булган зоналар территорияләренә карата шәһәр төзелеше регламентлары Россия Федерациясе законнарына яратылыш рәвештә билгеләнә.
6. Шәһәр төзелеше регламентлары урман фонды жирләре, жир ёсте сулары белән капланган жирләр, запас жирләр, аеруча саклана торган табигый территорияләр жирләре, авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындағы авыл хужалыгы жирләре (дәвалай-сәламәтләндерү жирләре һәм курортлардан тыш), махсус икътисади зоналар һәм тиз үсеш территорияләре чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре өчен билгеләнми.
7. Шәһәр төзелеше регламентында тиешле территориаль зона чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренә һәм капиталь төзелеш объектларына карата:
  - 1) жир кишәрлекләрен һәм капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән куллану төрләре;
  - 2) жир кишәрлекләренең чик (минималь һәм (яки) максималь) үлчәмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнен, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүненең чик параметрлары;
  - 3) Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган жир кишәрлекләрен һәм капиталь төзелеш объектларын куллануны чикләүләр;

4) коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белэн территориииң мөмкин булган минималь тәсмин ителеш дәрәжесенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм күрсәтелгән объектларның халық очен максималь рөхсәт ителә торган территория дәрәжесенең исәп-хисап күрсәткечләре шул очракта, әгәр шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә торган территориаль зона чикләрендә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гамәлгә аширу каралган булса.

8. Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән куллануның төп төрләрен билгеләү шәһәр төзелеше регламенты билгеләнгән һәр территориаль зонага карата мәжбүри булып тора.

9. Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләренә һәм шартлы рөхсәт ителгән жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын куллануга карата өстәмә буларак кына рөхсәт ителә һәм алар белэн бергә гамәлгә аширыла. Төп яки шартлы рөхсәт ителгән төр урынына рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрен куллану рөхсәт ителми.

10. Жир кишәрлекләрнән һәм капитал төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен башка төр файдалануга үзгарты, әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән тәртиптә техник регламентлар таләпләрен үтәү шарты белән, шәһәр төзелеше регламентына ярашлы рәвештә башкарыла.

11. Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын хокук ияләре тарафыннан рөхсәт ителгән жир кишәрлекләрнән һәм капитал төзелеш объектларынан файдалануның төп һәм ярдәмче төрләре, дәүләт хакимиите органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, дәүләт һәм муниципаль учреждениеләрдән, дәүләт һәм муниципаль унитар предприятиеләрдән гайре, өстәмә рөхсәтләр һәм килешүләрсез сайланалар.

12. Жир кишәрлеген яки капитал төзелеш объектын шартлы рәвештә файдалануга рөхсәтнамә бирү Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 39 маддәсенә ярашлы рәвештә әлеге Кагыйдәләр белән билгеләнгән тәртиптә башкарыла.

13. Шәһәр төзелеше регламентлары гамәлдә булмаган яисә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләми торган жирләрдә урнашкан жир кишәрлекләрнән һәм капитал төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен үзгәрту турындагы каарлар федераль законнар нигезендә мондый файдалануның башка төрәнә кабул ителә.

14. Линия объектларын (гомуми файдаланудагы тимер юллардан һәм федераль һәм төбәк әһәмиятendәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлларыннан тыш), саклау корылмаларын (утыртмаларын), мелиорация объектларын, антенна-мачта корылмаларын, мәгълүмати һәм геодезия билгеләрен урнаштыру теләсә кайсы территориаль зонада рөхсәт ителгән файдалануның рөхсәт ителгән төрләре исемлегендә күрсәтмичә рөхсәт ителә.

15. Жир кишәрлекләрнән рөхсәт ителгән файдалану төрләре Росреестрның 2020 елның 10 октябрендәге П/0412 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләрнән файдалануның рөхсәт ителгән төрләре классификаторы нигезендә билгеләнә. (алга таба – классификатор). Күрсәтелгән классификаторда рөхсәт ителгән куллану төрләренең исемнәре, аларның кодлары (санлы билгеләре) һәм жир кишәрлеген рөхсәт ителгән куллану төренен тасвиrlамасы бар. Жир кишәрлеген рөхсәт ителгән куллану төренең текст атамасы һәм аның коды (санлы билгеләмә) тигез мәгънәле.

16. Жир кишәрлекенең чик (минималь һәм (яки) максималь) үлчәмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнен чик параметрлары үз эченә ала:

1) жир кишәрлекләренең чик (минималь һәм (яки) максималь) үлчәмнәре, шул исәптән аларның мәйданы;

2) биналарның, төзелмәләрнен, корылмаларның чикләнгән саны һәм чикләнгән биеклеге;

3) жир кишәрлеге чикләрендә төзелгән төзелешнең максималь проценты, жир кишәрлекенең барлык мәйданына карап, төзелеп бетәргә мөмкин булган жир кишәрлекенең суммар мәйданы буларак билгеләнә;

4) биналар, корылмалар төзүнен рөхсәт ителгән урыннарын билгеләу максатларында жир кишәрлекләре чикләренән минималь чигенешләр.

17. Жир кишәрлекләренен чик (минималь һәм (яки) максималь) үлчәмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнәң, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнен чик параметрлары кагыйдәләр жыентыкларында, техник регламентларда, шәһәр төзелеше проектлаштыру нормативларында, санитар кагыйдәләрдә чик параметрларга карата катыйрак таләпләр каралмаган очракта кулланыла.

18. Жир кишәрлекенең минималь күләменә (мәйданына) чикләүләр бер хокук иясе карамагындагы бер үк төрле рөхсәт ителгән файдалану төре булган катнаш жир кишәрлекләренә кагылмый.

19. Бинаның беренче катларында барлық өске катлар да бар, шул исәптән мансард катлары да, шулай ук цоколь катның өске өлеше планлаштырылган билге дәрәҗәсенән кимендә 2 метрга югарырак күтәрелсө.

19.1. Классификаторның коды белән рөхсәт ителгән куллану төре өчен корылмаларның (антенна-мачта) иң чик биеклеге билгеләнергә тиеш түгел.

20. Жир кишәрлекендә төзелешнәң максималь проценцы жир кишәрлекендә урнашкан барлық биналарның һәм корылмаларның мәйданын исәпкә ала, мона яссы корылмалар, һәм жир кишәрлекеге өслегендәгә капиталь төзелеш объектларыннан (объектның жир асты өлеше) тыш.

21. Территориаль зоналар чикләрендә жир кишәрлекләренән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бертөрле төрлөре булган, эмма жир кишәрлекләренен чикле (минималь һәм (яисә) максималь зурлыклары һәм рөхсәт ителгән төзелешнәң иң чик параметрлары белән, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләү һәм шундый зурлыкларның һәм параметрларның ярашмалары белән подзоналар билгеләнергә мөмкин.

5.29. 25 маддә. Территориаль зоналарның шәһәр төзелеше регламентлары

5.30.

Шәһәр төзелеше регламентлары территориаль зонаның һәр төренә карата билгеләнә. Территория зонасының һәр төренең шәһәр төзелеше регламентының гамәли көче әлеге төрдәге барлық билгеләнгән территориаль зоналарга кагыла.

25.1 Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре

Жир кишәрлекләренән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалану рөхсәт ителгән ярдәмче төрләр бары тик жир кишәрлекләрен һәм капиталъ төзелеш объектларын файдалануның төп һәм шартлы рөхсәт ителгән төрләренә карата өстәмә буларак кына рөхсәт ителә һәм алар белән бергә гамәлгә ашырыла. Рөхсәт ителгән куллануның ярдәмче төрен бары тик төп яки шартлы рөхсәт ителгән төргә өстәмә рәвештә генә сайларга, аны төп яки шартлы рөхсәт ителгән төре урынына қуярга ярамый.

Жир кишәрлекләренен чик (минималь һәм (яки) максималь) күләмнәре, шулай ук рөхсәт ителгән куллануның ярдәмче төрләре өчен жир кишәрлекләре чикләренән минималь чигенүләр күрсәтелми, чөнки алар файдалануның төп яки шартлы рөхсәт ителгән төре белән билгеләнә.

Шәһәр төзелеше регламентында әлеге төр классификаторда тасвиrlамасы нигезендә конкрет төп яки шартлы рәвештә рөхсәт ителгән төр өчен рөхсәт ителгән өстәмә куллану төрләре күрсәтелми.

Жир кишәрлекләренән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре; куллануның ярдәмче төре билгеләнә торган төп яки шартлы рәвештә рөхсәт ителгән төр кодлары һәм ярдәмче төрләр өчен рөхсәт ителгән төзелеш, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнен иң чик параметрлары:

Рөхсәт иTELГән кулланун	Рөхсәт иTELГән куллануның ярдәмче төренең аталышы	Төп һәм шартлы рәвештә рөхсәт иTELГән куллану	Капиталь төзелеш объектларын рөхсәт иTELГән төзүнен һәм реконструкцияләүнен иң чик
-------------------------	---	---	--

Ың ярдэмче төре коды		төрлөре кодлары, алар очен ярдэмче төр билгелэнэ	параметрлары	
			катларның чик саны, төзелешнен чик биеклеге	төзелешнен максималь проценты
1.15	Авыл хужалығы продукциясен саклау həm эшкөрту	1.8, 1.9, 1.10, 1.11, 1.12, 1.13	н.у.	н.у.
1.18	Авыл хужалығы житештерүен тәэммин итү	1.8, 1.9, 1.10, 1.11, 1.12, 1.13	н.у.	н.у.
1.19	Печән чабу	1.8	0	н.у.
1.20	Авыл хужалығы хайваннарын көтү	1.8	0	н.у.
2.7.1	Автотранспортны саклау	2.1.1; 2.5; 2.6; 4.1	1 кат, 4.5 м	20%
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр курсәту	1.7; 1.8; 1.9; 1.10; 1.11; 1.12; 1.13; 1.14; 1.15; 1.16; 1.17; 1.18; 2.1.1; 2.4; 2.5; 2.7.1	н.у.	н.у.
3.2.4	Тулай торак	3.5.2, 6.12	н.у.	н.у.
3.3	Көнкүреш хезмәте	2.5; 2.6; 3.2.4	н.у.	н.у.
3.6.1	Мәдәни-ял итү эшчәnlеге объектлары	3.6.2	н.у.	н.у.
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәте курсәту	1.8, 1.9, 1.10, 1.11	н.у.	н.у.
4.4	Кибетләр	3.4.1, 3.4.2, 3.10.1, 4.8.1, 5.2.1, 6.4, 6.9, 7.6, 9.2.1, 12.1	н.у.	н.у.
4.6	Жәмәгать туклануы	4.3, 4.4, 4.7, 4.8.1, 5.2.1, 7.6, 9.2.1	н.у.	н.у.
4.9	Хезмәт гаражлары	3.1, 3.1.2, 3.4.2, 3.8, 3.8.1, 3.9.2, 3.9.3, 4.1, 4.8.1	н.у.	н.у.
4.9.1.3	Автомобиль мойкалары	4.9, 4.9.1.1, 4.9.1.4	2 кат, 10 метр	н.у.
4.9.1.4	Автомобильләрне ремонтлау	4.9.1.1, 4.9.1.3	2 кат, 10 метр	н.у.
5.1.3	Спорт белән шегыльлану очен мәйданчыклар	3.6.2, 5.2.1, 9.2.1	0	н.у.
5.4	Кече суднолар очен причаллар	3.6.2, 5.2.1, 9.2.1	н.у.	н.у.
11.1	Су объектларыннан гомууми файдалану	9.2.1	н.у.	н.у.
11.3	Гидротехник корылмалар	1.13	н.у.	н.у.

25.2. Индивидуаль торак төзелеше зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (Ж1)

Индивидуаль торак төзелеше зонасының (Ж1) шәһәр төзелеше регламенты элеке
Кагыйдәләр белән билгеләнгән Ж1 индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

Шәхси торак төзелеше зоналары түбәндәгеләрне урнаштыру очен аталган:

- шәхси торак төзелеше həm шәхси ярдэмче хужалық алыш бару очен билгеләнгән йорт
яны жир кишәрлекләре булган аерым торак йортлар;

- блокланган торак йортлар;
- аз катлы торак йортлар (дүрт катка кадәр, мансарды да кертең).

Торак зоналарда аерым торучы, эчкә кертеп төзелгөн яки янга өстәп салынган социаль һәм коммуналь-көнкүреш объектлары, сәламәтлек саклау объектлары, мәктәпкәчә, башлангыч гомуми һәм урта гомуми белем бирү объектлары, гыйбадәт биналары, автомобиль транспорты тукталышлары, гараж билгеләнешендәге объектлар, гражданнарның яшәвендә бәйле һәм әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясамый торган объектлар урнаштыру рөхсәт ителә. Торак зоналар составына шулай ук бакчачылыкны алып бару өчен билгеләнгән территорияләр дә кертелегә мөмкин.

2.1, 2.2 коды белән рөхсәт ителгән куллану төрләре булган жир кишәрлеге (шул исәптән бүлү яки бүләп бирү юлы белән) барлыкка килгәндә, фронт буенча жир кишәрлекенең минималь киңлеге урам (проезд) 16 м-дан ким булмаска тиеш; 2.3 коды белән - 6 м дан да ким түгел (2 блоктан артык), 2.1.1 код өчен - ачыкламаган.

2.1, 2.2, 2.3 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләре өчен ин чик катлар саны һәм ин чик биеклеге төп биналарга, төзелмәләргә һәм корылмаларга карата билгеләнә. Ярдәмче корылмаларның максималь биеклеге – яссы түбәнен өске өлешенә кадәр 3,5 м, скат түбә конегына кадәр 4,5 м.

Шәхси торак төзелеше өчен ераклыкларны түбәндәгечә кабул итәргә кирәк:

- кишәрлек чигенән торак йорт диварына кадәр-3 метрдан да ким түгел, урам яғыннан-5 метрдан да ким түгел;
- кишәрлек чиңләрнән хужалык каралтыларына кадәр - 1 метрдан да ким түгел;
- торак бина тәрәзәләрнән күрше кишәрлектә урнашкан хужалык каралтыларына кадәр-10 метрдан да ким түгел;
- Үзәкләштерелгән канализация булмаганда бәдрәфтән күрше йорт диварларына кадәр ара - 12 метрдан да ким түгел;
- Үзәкләштерелгән канализация булмаганда бәдрәфтән су белән тәэммин иту чыганагына кадәр ераклык-25 метрдан да ким түгел.

Блокланган һәм азкатлы торак төзелеше өчен араларны түбәндәгечә кабул итәргә кирәк:

- кишәрлек чигенән торак йорт диварына кадәр-3 метрдан да ким түгел, урам яғыннан-5 метрдан да ким түгел;
- 2-3 каттагы торак биналарның озын яклары арасында: 15 метрдан да ким булмаган; 4 кат: 20 метрдан да ким булмаган (көнкүреш өзек аралыклары);
- озын яклар һәм шул ук биналарның торак бүлмәләрдәге тәрәзәләр белән бүрәнә башлары арасы 10 метрдан да ким түгел.

Гомуми файдаланудагы мәйданчыклар торак һәм жәмәгать биналарыннан түбәндәге ераклыкта урнашырга тиеш:

- балалар уеннары өчен торак биналарга кадәр – 12 м;
- өлкәннәр ял уррыннары өчен-10 м;
- автомобиль кую өчен-10 м;
- спорт белән шөгыльләнү өчен 10нан 40 м га кадәр;
- хужалык максатлары өчен-20 м;
- калдыклар өчен контейнерләр мәйданчыклар-кименә 50 м.

Өстәма корылмаларны, автомобиль транспорты саклау урыннарыннан тыш, урамнар яғыннан урнаштырырга рөхсәт ителми.

Рөхсәт ителгән куллану төрләре өчен коймаларның (киртәләрнен) максималь биеклеге 2.1, 2.2, 2.3 кодлары белән -2 м, 2.1.1 коды белән – 1,5.

Жир кишәрлекләренән һәм капиталъ төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренен чик (минималь һәм (яки) максималь) күләмнәре һәм капиталъ төзелеш объектларын үзгәртеп коруның, рөхсәт ителгән төзелешнең чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану (файдалану) төре	Жир кишәрлекләренең чик күләме һәм капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзү һәм реконструкцияләүнең чик параметрлары
--	---

Код	Атальшы	жир кишилгенен күләме (үлчәме), кв.м	катлар саны / төзелмәненбиклеге	төзелешнең максималь проценты	жир кишилгеле ге чикләрен нән минимал ь чигенүләр (калган аралар), м
Рөхсәт ителгән күллануның төп төрләре					
2.1	Шәхси торак төзелеше очен	мин. – 1000 макс. – 2500	3 кат/10 м	50 %	3/3
2.2	Шәхси ярдәмче хужаһык алыш бару очен (йорт яны жир кишилгеле)	мин. – 1000 макс. – 2500	3 кат/10 м	40 %	3/3
2.3	Блокланган торак төзелеше	мин. – 1000 макс. – 2500	3 кат/10 м	60%	3/3
3.4.1	Амбулатор-сырхаяханә хезмәте курсату	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.5.1	Мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем	н.у.	н.у.	н.у.	10/н.у.
3.8	Ижтимагый идарә	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.8.1	Дәүләт идарәсе	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.1.3	Спорт белән шөгыльләнү очен мәйданчыклар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
9.3	Тарихи-мәдәни эшчәнлек	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.3	Гидротехник корылмалар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишилекләре (территорияләр)	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.1	Урам-юл чөлтәре	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.2	Территорияне төзекләндөрү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
2.1.1	АЗ катлы күпфатирыл торак төзелеше	н.у.	4 кат (мансадны да кертеп)/ 20 м	75%	н.у.
2.7	Торак төзелешенә хезмәт курсату	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
2.7.1	Автотранспортны саклау	н.у.	н.у./4,5 м	н.у.	н.у.
3.1	Коммуналь хезмәт курсату	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр курсату	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр курсатуне тәэмин итүче оешмаларның административ биналары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.2.1	Социаль хезмәт курсату йортлары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.2.2	Халыкка социаль ярдәм курсату	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.2.3	Элемтә хезмәтләре курсату	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.2.4	Тулай тораклар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.3	Көнкүреш хезмәте	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.6.1	Мәдәни-ял итү эшчәнлөгө	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

	объектлары				
3.7	Дини файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.7.1	Дини йолаларны гамәлгә ашыру	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.7.2	Дини идарә һәм мәгариф	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.9.1	Гидрометеорология һәм аның белән чиктәш өлкәләр өлкәсендәге эшчәнлекне тәэмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәте курсату	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.1	Эшлекле идарә	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.4	Кибетләр	н.у.	2 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.5	Банк һәм иминият эшчәнлеге	н.у.	2 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.6	Жәмәгать туклануы	н.у.	2 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.7	Кунакханә хезмәте	н.у.	3 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.9.1.3	Автомобиль мойкары	н.у.	2 кат/10 м	н.у.	н.у.
4.9.1.4	Автомобильларне ремонтлау	н.у.	2 кат/10 м	н.у.	н.у.
6.8	Элемтә	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
13.1	Яшелчәчелек алыш бару	н.у.	0/0	0 %	н.у.
13.2	Бакчачылык тармагын алыш бару	н.у.	3 кат/10 м	50%	н.у.

Искәрмәләр.

«Жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр» графасында вакланма аша жир кишәрлекенең урамнары һәм башка якларыннан чигенү курсаткечләре китерелә.

«н.у.» шартлы кыскарту белән кыйммәтләре билгеләнмәгән параметрлар тамгаланган.

Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен әлеге Томның IX Бүлгелендә, 25 маддәсендә 25.1 пункты белән күрсәтелгән таблица нигезендә билгеләнә.

Әлеге маддәдә жайга салынмаган курсаткечләр техник регламентларың, норматив техник документларың, шәһәр төзелеше проектлау нормативларының һәм башка норматив документларың таләпләренә туры китереп билгеләнә.

25.3. Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зоналарның шәһәр төзелеше регламенты (ОД)

Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле (ОД) зоналарның шәһәр төзелеше регламенты әлеге Кагыйдәләр билгеләгән ОД индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зоналар мәдәният, сәүдә, сәламәтлек саклау, җәмәгать туклануы, социаль һәм мәдәни-конкурш билгеләнешендәге объектлар, эшкуарлык эшчәнлеге, урта һөнәри һәм югары һөнәри белем бирү объектларын урнаштыру, административ, фәнни-тишшеренү учреждениеләре, гыйбадәт биналары, автомобиль транспортны тукталышлары, эшлекле, финанс билгеләнешендәге объектлар, гражданнарның тормыш эшчәнлеген тәэмин итүгә бәйле башка объектлар өчен аталған.

Ижтимагый-эшлекле зоналарда урнаштыру өчен рөхсәт ителгән капиталъ төзелеш объектлары исемлегенә күпфатирлы йортлар, кунакханәләр, тулай тораклар, жир асты яки күпкатлы гаражлар кертелергә мөмкин.

2.1, 2.2 коды белән рөхсәт ителгән куллану төрләре булган жир участоклары (шул исәптән бүлү яки бүлү юлы белән) барлыкка килгәндә, фронт буенча жир кишәрлекенең минималь кинлеке урам (проезд) 16 м-дан ким булмаска тиеш; 2.3 коды 6 м – дан ким булмаган (анды 2 блоктан артык), 2.1.1 коды өчен – билгеләнмәгән.

2.1, 2.2, 2.3 кодлары белэн рөхсәт ителгән куллану төрләре өчен катларның чик саны һәм чик биеклеге төп биналарга, төзелмәләргә һәм корылмаларга карата билгеләнә. Ярдәмче төзелмәләрнең максималь биеклеге – 3,5 м яссы түбә башына кадәр, 4,5 м скат түбәнен конегына кадәр.

Биналар арасындағы минималь аралар:

мәктәпкәчә һәм гомуми белем бирү учреждениеләре өчен кызыл линиядән төп корылмага кадәр 10 м;

стационарлы дәвалалу учреждениеләре өчен кызыл линиядән төп корылмага кадәр 30 м;

стационарлы дәвалалу учреждениесе бинасы һәм башка ижтимагый һәм торак биналар арасындағы ара 50 метрдан ким түгел;

Блокланган һәм аз катлы күпкатлы торак төзелеше өчен түбәндәге ераклыкларны алырга кирәк:

- кишәрлекнен чигеннән торак йортның диварына кадәр - 3 метрдан да ким түгел, ә урам яғыннан - 3 метрдан ким түгел;

- 2 - 3 кат биеклектәге торак биналарның озын яклары арасында: кимендә 15 м;

4 кат: кимендә 20 м (конкүреш өзекләре);

- шул ук биналарның тәрәзәләре 10 метрдан да ким булмаган озын яклары һәм бүрәнә башлары арасында.

Шәхси торак төзелеше өчен араларны түбәндәгечә кабул итәргә кирәк:

-кишәрлек чигеннән торак йорт диварына кадәр 3 метрдан да ким түгел, урам яғыннан 3 метрдан да ким түгел;

- кишәрлек чигләреннән хужалык корылмаларына кадәр 1 метрдан да ким түгел;

-торак йорт тәрәзәләреннән күрше кишәрлектә урнашкан хужалык корылмаларына кадәр 10 метрдан да ким түгел;

Узәкләштерелгән канализация булмаганда, бәдрәфтән күрше йорт диварларына кадәр ара 12 метрдан ким түгел;

Узәкләштерелгән канализация булмаганда, бәдрәфтән су белән тәэммин иту чыганагына (коега) кадәр ара 25 метрдан ким түгел.

Жир кишерлеклэрэн һәм капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишерлекләренең чик (минималь һәм (яки) максималь) үлчәмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелеш, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүненең чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төре		Жир кишерлекләренең чик құләме һәм капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзү һәм реконструкцияләүненең чик параметрлары			
Код	Аталышы	жир кишерлекләренең үлчәме, кв.м	катлар саны / төзелмәнең биеклеге	төзелешнең максималь проценты	жир кишерлеге чикләрен нән минималь чигенүләр, м
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
2.7	Торак төзелешенә хезмәт курсату	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1	Коммуналь хезмәт курсату	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр курсату	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр курсатуне тәэммин итүче оешмаларның административ биналары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.2.2	Халыкка социаль ярдәм курсату	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.2.3	Элемтә хезмәтләре курсату	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.2.4	Тулай торак	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.3	Көнкүреш хезмәтә курсату	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.4.1	Амбулатор-сырхаяханә хезмәтә курсату	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.4.2	Стационар медицина хезмәтә курсату	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.5.1	Мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем	н.у.	н.у.	н.у.	10/н.у.
3.5.2	Урта һәм югары һөнәри белем	н.у.	н.у.	н.у.	10/н.у.
3.6.1	Мәдәни-ял итү эшчәнлеге объектлары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.7	Дини куллану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.7.1	Дини йолаларны тормышка ашыру	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.7.2	Дини идарә һәм мәгариф	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.8	Ижтимагый идарә	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.8.1	Дәүләт идарасе	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.8.2	Вәкиллек эшчәнлеге	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.9.2	Фәнни тикшеренүләр үткәрү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәтә курсату	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.1	Эшлекле идарә	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.4	Кибетләр	н.у.	3 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.5	Банк һәм иминият эшчәнлеге	н.у.	2 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.6	Жәмәгать туклануы	н.у.	3 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.7	Кунакханә хезмәтә курсату	н.у.	5 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.8.1	Күнел ачу chaрапары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.1.1	Спорт-тамаша chaрапарын тәэммин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.1.2	Биналарда спорт белән шөгүльләнүне тәэммин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

5.1.3	Спорт белән шөгыльләнү өчен мәйданчыклар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
9.3	Тарихи-мәдәни эшчәнлек	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.3	Гидротехник корылмалар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.1	Урам-юл чөлтәре	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.2	Территорияне төзекләндөрү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре

2.1	Шәхси торак төзелеше өчен	мин. – 1000 макс. – 2500	3 кат/18 м	50 %	3/3
2.1.1	Азкатлы торак төзелеше	н.у.	4 кат (мансадарды да кертеп)/ 20 м	75%	н.у.
2.2	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт яны жир кишәрлеге)	мин. – 1000 макс. – 2500	3 кат/18 м	40 %	3/3
2.3	Блокланган торак төзелеше	мин. – 1000 макс. – 2500	3 кат/18 м	60%	3/3
2.7.1	Автотранспортны саклау	н.у.	1 кат/4.5 м	н.у.	н.у.
3.2.1	Социаль хәзмет күрсәту йортлары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.4.3	Махсус билгеләнештәге медицина оешмалары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.9.1	Гидрометеорология һәм аның белән чиктәш өлкәләрдә эшчәнлеккә тәэмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.9.3	Фәнни сынаулар үткәрү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.2	Сауда объектлары (сәүдә үзәкләре, сәүдә-кунел ачы үзәкләре (комплекслар)	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.3	Базарлар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.9	Хәзмет гаражлары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.9.1.1	Транспорт чараларына ягулык салу	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.9.1.2	Юл ялын тәэмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.9.1.3	Автомобиль мойкалары	н.у.	2 кат/10 м	н.у.	н.у.
4.9.1.4	Автомобильләрне ремонтау	н.у.	2 кат/10 м	н.у.	н.у.
4.10	Күргәзмә-ярминкә эшчәнлеге	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.1.4	Спорт белән шөгыльләнү өчен жиһазландырылган мәйданчыклар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.1.5	Су спорты	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.8	Элемәт	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
7.2.2	Пассажирлар йөртүгә хәзмет күрсәту	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
7.2.3	Гомуми файдаланудагы транспорт тукталышлары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
7.4	Һава транспорты	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
7.6	Урамнан тыш транспорт	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
8.0	Оборона һәм	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

	куркыныгызылдыкны тәэммин итү				
8.3	Эчке хокук тәртибен тәэммин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

Искермәләр.

«Жир кишәрлелеге чикләреннән минималь чигенүләр» графасында вакланма аша жир кишәрлелегенең урамнары һәм башка якларыннан чигенү күрсәткечләре китерелә.
«н.у.» шартлы қыскарту белән кыйммәтләре билгеләнмәгән параметрлар тамгаланган.

Жир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен әлеге Томның IX Бүлгегендә, 25 маддәсендә 25.1 пункты белән күрсәтелгән таблица нигезендә билгеләнә.

Әлеге маддәдә жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентларның, норматив техник документларның, шәһәр төзелеше проектлау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләренә туры китереп билгеләнә.

25.4. Транспорт инфраструктурасы зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (Т)

Транспорт инфраструктурасы зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (Т) әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән Т индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

Транспорт инфраструктурасы зоналары транспорт инфраструктурасы объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән, шул исәптән төрле юллар һәм автомобиль, тимер юл һәм башка төр транспорт корылмалары, кешеләр яки йөкләр ташу яки матдәләр тапшыру өчен файдаланыла торган транспорт инфраструктурасы объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән, шулай ук мондый объектларның техник регламентлар таләпләренә туры китереп санитар-яклау зоналарын билгеләү өчен.

Жир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренен чик (минималь һәм (яки) максималь) күләмнәре һәм капиталь төзелеш объектларын үзгәртеп коруның, рөхсәт ителгән төзелешнең чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төре		Жир кишәрлекләренең чик күләме һәм капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзү һәм реконструкцияләүнең чик параметрлары			
Код	Аталаышы	жир кишәрлекләренең үлчәме, кв.м	катлар саны / төзелмәнең биеклеге	төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлелеге чикләренни ән минималь чигенүләр, м
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
2.4	Күчмә торак	н.у.	н.у.	0 %	н.у.
2.7.1	Автотранспортны саклау	н.у.	1 кат/4.5 м	н.у.	н.у.
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәэммин итүче оешмаларның административ биналары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендә һәм ана бәйле өлкәләрдә эшчәнлекне тәэммин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.4	Кибетләр	н.у.	3 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.6	Жәмәгать туклануы	н.у.	3 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.7	Кунакханә хезмәте	н.у.	5 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.9	Хезмәт гаражлары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.9.1.1	Транспорт чараларына ягулык салу	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

4.9.1.2	Юл ялын тәэммин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.9.1.3	Автомобиль мойкалары	н.у.	2 кат/10 м	н.у.	н.у.
4.9.1.4	Автомобильтэрне ремонтлау	н.у.	2 кат/10 м	н.у.	н.у.
7.1.1	Тимер юл юллары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
7.1.2	Тимер юл ташуларына хезмәт күрсәту	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
7.2.2	Пассажирларга хезмәт күрсәту	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
7.2.3	Гомуми файдаланудагы транспорт баганалары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
7.3	Су транспорты	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
7.4	Нава транспорты	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
7.6	Урамнан тыш транспорт	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.2	Су объектларыннан маңсус файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.3	Гидротехник корылмалар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.1	Урам-юл чөлтәре	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.2	Территорияне төзекләндөрү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
6.8	Элемәт	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

Искәрмәләр

«н.у.» шартлы кыскарту белән кыйммәтләре билгеләнмәгән параметрлар тамгаланган.

Жир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның өстәмә төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен әлеге Томның IX Бүлгегендә, 25 маддәсендә 25.1 пункты белән күрсәтелгән таблица нигезендә билгеләнә.

Әлеге маддәдә жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентларның, норматив техник документларның, шәһәр төзелеше проектлау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләренә туры китереп билгеләнә.

25.5. Инженерлык инфраструктурасы зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (И)

Инженерлык инфраструктурасы зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (И) әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән И индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

Инженерлык инфраструктурасы зоналары инженерлык инфраструктурасы объектларын, шул исәптән энергия белән тәэммин итү, су белән тәэммин итү, су агу урыннарын (каналарын), элемәт, газ белән тәэммин итү, жылылык белән тәэммин итү корылмаларын урнаштыру, инженерлык корылмаларына һәм коммуникацияләрсә техник хезмәт күрсәту һәм аларны саклау өчен кирәклө территорияләрне бүләп бирү өчен билгеләнгән, шулай ук техник регламентлар таләпләре нигезендә мондый объектларның санитар-саклау зоналарын билгеләу өчен.

Жир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең ин чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнен, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүненең ин чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану тәре		Жир кишәрлекләренең чик күләме һәм капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзү һәм реконструкцияләунең чик параметрлары			
Код	Аталышы	жир кишәрлекенең үлчәме, кв.м	катлар саны / төзелмәнең биеклеге	төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлеке чикләрен нән минималь чигенүләр, м
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
2.7.1	Автотранспортны саклау	н.у.	1 кат/4.5 м	н.у.	н.у.
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр курсату	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр курсатуне тәэмин итүче оешмаларның административ биналары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендә һәм ана бәйле өлкәләрдә эшчәнлекне тәэмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.9	Хезмәт гаражлары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.7	Энергетика	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
7.5	Торба үткәргеч транспорты	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.1	Су объектларынан гомуми файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.2	Су объектларыннан маҳсус файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.3	Гидротехник корылмалар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.1	Урам-юл чөлтәре	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.2	Территорияне төзекләндөрү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
4.4	Кибетләр	н.у.	3 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.9	Хезмәт гаражлары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.8	Элемтә	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
7.4	Нава транспорты	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

Искәрмәләр

«н.у.» шартлы қыскарту белән кыйммәтләре билгеләнмәгән параметрлар тамгаланган.

Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалануның естәмә төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре очен әлеге Томның IX Бүлгегендә, 25 маддәсендә 25.1 пункты белән курсателгән таблица нигезендә билгеләнә.

Әлеге маддәдә жайга салынмаган курсаткечләр техник регламентларның, норматив техник документларның, шәһәр төзелеше проектлау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләренә туры китереп билгеләнә.

25.6. III класслы хәвефлектәге житештерү һәм склад объектлары зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (П2)

III класслы хәвефлектәге житештерү һәм склад объектлары зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (П2) әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән П2 индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

Житештерү зоналары әйләнә-тире мохиткә төрле йогынты нормативлары булган житештерү объектларын, склад объектларын урнаштыру очен, шулай ук техник

регламентлар таләпләренә ярашлы рәвештә мондый объектларның санитар-күзәтү зоналарын билгеләү өчен билгеләнгән.

Жир кишәрлекләрен һәм капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең чик (минималь һәм (яки) максималь) үлчәмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелеш, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төре		Жир кишәрлекләренең чик күләме һәм капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзү һәм реконструкцияләүнең чик параметрлары			жир кишәрлекләре чикләрен нән минималь чигенүләр, м
Код	Аталышы	жир кишәрлекенең үлчәме, кв.м	катлар саны / төзелмәнең биеклеге	төзелешнең максималь проценты	
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
1.15	Авыл хужалығы продукциясен саклау һәм эшкәрту	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәэмин итүче оешмаларның административ биналары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендә һәм ана бәйле өлкәләрдә эшчәнлекне тәэмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.9.2	Фәнни тикшеренүләр үткәрү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.9.3	Фәнни сынаулар үткәрү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.1	Эшлекле идарә	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.9	Хезмәт гаражлары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.0	Житештерү эшчәnlеге	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.2	Авыр сәнәгать	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.2.1	Автомобиль төзелеше сәнәгате	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.3	Жинел сәнәгать	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.3.1	Фармацевтика сәнәгате	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.4	Азык-төлек сәнәгате	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.5	Нефтехимия сәнәгате	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.6	Төзелеш сәнәгате	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.8	Элемәт	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.9	Склад	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.9.1	Склад мәйданчыклары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.11	Целлюлоза-кәгазь сәнәгате	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.12	Фәнни-житештерү эшчәnlеге	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.2	Су объектларыннан маxsus файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.3	Гидротехник корылмалар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.1	Урам-юл чөлтәре	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.2	Территорияне төзекләндөрү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
2.7.1	Автотранспортны саклау	н.у.	1 кат/4.5 м	н.у.	н.у.
3.2.3	Элемәт хезмәtlәре күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

3.2.4	Тулай тораклар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.3	Көнкүрш хезмәте	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.5.2	Урта һәм югары һөнәри белем	н.у.	н.у.	н.у.	10/н.у.
4.4	Кибетләр	н.у.	3 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.5	Банк һәм иминият эшчәнлеге	н.у.	2 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.6	Жәмәгать туклануы	н.у.	3 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.9.1.1	Транспорт чараларына ягулық салу	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.9.1.3	Автомобиль мойкалары	н.у.	2 кат/10 м	н.у.	н.у.
4.9.1.4	Автомобильләрне ремонтлау	н.у.	2 кат/10 м	н.у.	н.у.
7.3	Су транспорты	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
7.4	Нава транспорты	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

Искәрмәләр.

«Жир кишәрләгет чикләреннән минималь чигенүләр» графасында кисәкчә аша урам яғыннан һәм жир кишәрлекенең башка якларыннан чигену кыйммәтләре китерелә.

«Н. у.» шартлы қыскартылыши белән билгеләнмәгән параметрлар билгеләнгән.

Жир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның өстәмә төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен әлеге Томның IX Бүлгегендә, 25 маддәсендә 25.1 пункты белән күрсәтелгән таблица нигезендә билгеләнә.

Әлеге маддәдә жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентларның, норматив техник документларның, шәһәр төзелеше проектлау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләренә туры китереп билгеләнә.

25.7. V класслы хәвефлектәге житештеру һәм склад объектлары зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (П4)

V класслы хәвефлектәге житештеру һәм склад объектлары зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (П4) әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән П4 индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

Житештеру зоналары эйләнә-тирә мохиткә төрле йогынты нормативлары булган житештеру объектларын, склад объектларын урнаштыру өчен, шулай ук техник регламентлар таләпләренә ярашли рөвештә мондый объектларның санитар-күзәтү зоналарын билгеләү өчен билгеләнгән.

Жир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнен, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнен иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төре		Жир кишәрлекләренең чик күләме һәм капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзү һәм реконструкцияләүнен чик параметрлары			
Код	Аталышы	жир кишәрлекенең үлчәмс, кв.м	катлар саны / төзелмәнен биеклеге	төзелешнең максималь проценты	жир кишәрләгет чикләренең минималь чигенүләр, м
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
2.7.1	Автотранспортны саклау	н.у.	н.у./4.5 м	н.у.	н.у.
3.1	Коммуналь хезмәт курсату	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр курсату	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр курсатуңе тәэмин итүче оешмаларның	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

	административ биналары				
6.3	Жиңел сәнәгать	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.4	Азық-төлек сәнәгате	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.6	Төзелеш сәнәгате	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.9	Склад	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.9.1	Склад мәйданчыклары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.1	Су объектларыннан гомуми файлдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.2	Су объектларыннан маҳсус файлдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.3	Гидротехник корылмалар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0	Гомуми файлдаланудагы жир участоклары (территорияләре)	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.1	Урам-юл чөлтәре	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.2	Территорияне төзекләндөрү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
Рөхсәт ителгән файлдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
4.1	Эшлекле идара	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.4	Кибетләр	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.6	Жәмәгать туклануы	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

Искәрмәләр
«н.у.» шартлы кыскарту белән кыйммәтләре билгеләнмәгән параметрлар тамгаланган.

Жир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файлдалануның остана төрләре рөхсәт ителгән файлдалануның төп һәм шартлы төрләре очен әлеге Томның IX Бүлгелендә, 25 маддәсендә 25.1 пункты белән қурсәтелгән таблица нигезендә билгеләнә.

Әлеге маддәдә жайга салынмаган қурсәткечләр техник регламентларның, норматив документларның, шәһәр төзелеше проектлау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләренә туры китереп билгеләнә.

25.8. Коммуналь-склад объектлары зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (KC)

Коммуналь-склад объектлары зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (KC) әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән KC индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

Коммуналь-склад зоналары коммуналь инфраструктура объектларын урнаштыру, склад объектларын, торак-коммуналь хужаълык объектларын, транспорт объектларын, күмәртәләп сату объектларын урнаштыру, шулай ук техник регламентлар таләпләренә туры китереп мондый объектларның санитар-саклау зоналарын билгеләү очен билгеләнгән.

Жир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файлдалану төрләре; жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнәң, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнен иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файлдалану төре		Жир кишәрлекләренең иң чик күләме һәм капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзү һәм реконструкцияләүнен иң чик параметрлары			
Код	Аталышы	Жир кишәрлекләренең үлчәмне, кв.м	катлар саны / төзелмәнен биеклеге	төзелешнен максималь проценты	жир кишәрлекләренең иң чик параметрлары

Рөхсөт итэлгэн файдалануныц төп төрлөрө					
1.15	Авыыл хүжалыгы продукциясен саклау һәм эшкәртү	макс. - 10	н.у.	н.у.	н.у.
2.7.1	Автотранспортны саклау	н.у.	н.у /4.5 м	н.у.	н.у.
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүнэ тәэммин итүче оешмаларның административ биналары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.2.3	Элемтә хезмәтләре күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.3	Көнкүреш хезмәте	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендә һәм ана бәйле өлкәләрдә эшчәнлекне тәэммин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.1	Эшлекле иада	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.3	Базарлар *)	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.4	Кибетләр	н.у.	3 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.5	Банк һәм иминият эшчәнлеге	н.у.	2 кат/н.у	н.у.	н.у.
4.6	Жәмәгать туклануы	н.у.	3 кат/н.у	н.у.	н.у.
4.9	Хезмәт гаражлары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.9.1.1	Транспорт чараларына ягулык салу	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.9.1.3	Автомобиль мойкалары	н.у.	2 кат/10 м	н.у.	н.у.
4.9.1.4	Автомобилльләрне ремонтау	н.у.	2 кат/10 м	н.у.	н.у.
6.3	Жынел сәнәгать	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.9	Склад	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.9.1	Склад мәйданчыклары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.12	Фәнни-житештерү эшчәнлеге	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
7.2.3	Гомуми файдаланудагы транспорт тукталышлары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
7.3	Су транспорты	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
8.3	Әчке хокук тәртибен тәэммин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.3	Гидротехник корылмалар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләре)	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.1	Урам-юл чөлтәре	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
Рөхсөт итэлгэн файдалануның шартлы рөхсөт итэлгэн төрлөрө					
1.13	Балыкчылык	н.у.	н.у.	0 %	н.у.
3.4.3	Махсус билгеләнештәге медицина оешмалары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.10.2	Хайваннар өчен приютлар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.9.1.2	Юл ялын тәэммин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.1.4	Спорт белән шөгүльләнү өчен жиһазландырылган майданчыклар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.1.5	Су спорты	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.1.6	Авиация спорты	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.4	Кече суднолар өчен причаллар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.8	Элемтә	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

7.2.2	Пассажирлар йөртүгө хезмәт күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
7.4	Һава транспортты	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
7.6	Урамнан тыш транспорт	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

Искәрмәләр.

*) төзелеш материаллары, автозапчастьләр, техника, жиһазлар, башка сөнәгать товарлары сату буенча

махсуслаштырылган базарлар.

«н.у.» шартлы қыскаруы мәгънәссе билгеләнмәгән параметрлар белән билгеләнде.

Жир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның ёстәмә төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре очен өлгө Томының IX Бүлгегендә, 25 маддәсендә 25.1 пункты белән күрсәтелгән таблица нигезендә билгеләнә.

Өлгө маддәдә жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентларның, норматив техник документларның, шәһәр төзелеше проектлау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләренә туры китереп билгеләнә.

25.9. Авыл хужалығы билгеләнешендәге объектлар зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (СХ2)

Авыл хужалығы билгеләнешендәге объектлар зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (СХ2) өлгө Кагыйдәләрдә билгеләнгән СХ2 индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

Авыл хужалығы билгеләнешендәге объектлар зоналары аывыл хужалығы эшчәнлеген алыш бару, фермер хужалыклары, фәнни-тикшеренү, уку һәм аывыл хужалығы житештерүе белән бәйле башка максатлар, шулай ук аквакультура (балыкчылык) максатлары, шул исәптән аывыл хужалығы житештерүе очен кирәkle капиталь төзелеш объектларын урнаштыру очен билгеләнгән.

Жир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төре		Жир кишәрлекләренең чик күләме һәм капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзү һәм реконструкцияләүнең чик параметрлары			
Код	Аталышы	жир кишәрлеге нең үлчәме, кв.м	катлар саны / төзелмәнең биеклеге	төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр, м
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
1.3	Яшедчәчелек *)	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
1.5	Бакчачылык	н.у.	н.у.	0 %	н.у.
1.8	Терлекчелек	макс.- 50	н.у.	н.у.	н.у.
1.9	Жәнлек асрауучылык	макс.- 50	н.у.	н.у.	н.у.
1.10	Кошчылык	макс.- 50	н.у.	н.у.	н.у.
1.11	Дунғызычылык	макс.- 50	н.у.	н.у.	н.у.
1.12	Умартачылык	н.у.	н.у.	10 %	н.у.
1.13	Балыкчылык	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
1.14	Аывыл хужалығын фәнни тәэмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
1.15	Аывыл хужалығы продукциясен саклау һәм эшкәрту	макс. - 10	н.у.	н.у.	н.у.
1.17	Питомниклар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
1.18	Аывыл хужалығы житештерүен	макс. - 10	н.у.	н.у.	н.у.

	тәэмин итү				
1.19	Печән чабу	н.у.	н.у.	0 %	н.у.
1.20	Авыл хұжалығы хайваннарын көтү	н.у.	н.у.	0 %	н.у.
2.7.1	Автотранспортны саклау	н.у.	н.у./4.5 м	н.у.	н.у.
3.1.1	Коммуналь хемзәтләр күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендә һәм аңа бәйле өлкәләрдә эшчәнлекне тәэмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.10.1	Амбулатор ветеринария хемзәте	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.4	Кибетләр	н.у.	3 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.6	Жәмәгать туклануы	н.у.	2 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.9.1.1	Транспорт өзараларына ягулық салу	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.9.1.3	Автомобиль мойкалары	н.у.	2 кат/10 м	н.у.	н.у.
6.9	Склад	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.9.1	Склад мәйданчыклары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.12	Фәнни-житештерү эшчәнлеге	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.3	Гидротехник корылмалар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишилекләре (территорияләре)	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.1	Урам-юл чөлтәре	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
3.9.2	Фәнни тикшеренүләр үткәрү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.9.3	Фәнни сынаулар үткәрү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.10	Күргәзмә-ярминкә эшчәнлеге	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.3	Аучылық һәм балық totу	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.8	Элемтә	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

Искәрмәләр.

*) Капиталь төзелеш объектлары булганда, яшелчәчелек теплицалардан файдаланып.

«н.у.» шартлы қыскаруы мәгънәсес билгеләнмәгән параметрлар белән билгеланды.

Жир кишилекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның өстәмә төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре очен әлеге Томның IX Бүлгелендә, 25 маддәсендә 25.1 пункты белән күрсәтелгән таблица нигезендә билгеләнә.

Әлеге маддәдә жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентларның, норматив техник документларның, шәһәр төзелеше проектлау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләрене туры китереп билгеләнә.

25.10. Күмәк бакчачылык һәм яшелчәчелек зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (СХ4)

Күмәк бакчачылык һәм яшелчәчелек зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (СХ4) әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән СХ4 индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

Күмәк бакчачылык һәм яшелчәчелек зоналары бакчачылык, яшелчәчелек һәм дача хужалығы алыш бару очен билгеләнгән.

Жир кишилекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишилекләренең ин чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнен, капиталь төзелеш объектларын реконструкциялүнен ин чик параметрлары:

Рөхсэл итэлгэн файдалану төрө		Жир кишэрлеклэрене чик күләм һәм капиталь төзелеш объектларын рөхсэл итэлгэн төзү һәм реконструкцияләүне чик параметрлары			
Код	Атальши	жир кишэрлеклэрене үлчәме, кв.м	катлар саны / төзөлмәнен биеклеге	төзелешнең максималь проценты	жир кишэрлөгө чилләрен нән минимал ь чигенүләр, м
Рөхсэл итэлгэн файдалануның төп төрлөре					
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәту	н.у.	н.у	н.у	н.у
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәту	н.у	н.у	н.у	н.у
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүнэ тәэммин итүче оешмаларның административ биналары	н.у	н.у	н.у	н.у
3.9.1	Гидрометеорология һәм аның белән чиктәш өлкәләр өлкәсендәге эшчәнлекне тәэммин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.2	Су объектларыннан максус файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.3	Гидротехник корылмалар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0	Гомуми файдаланудагы жир участоклары (территорияләре)	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.1	Урам-юл чөлтәре	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.2	Территорияне төзекләндөрү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
13.0	Гомуми билгеләнештәге жир кишшрлекләше	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
13.1	Яшелчүччелек алыш бару	н.у.	0/0	0 %	н.у.
13.2	Бакчачылык алыш бару	н.у.	3 кат/10 м	50%	н.у.
Рөхсэл итэлгэн файдалануның шартлы рөхсэл итэлгэн төрләре					
6.8	Элемтә	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

Искәрмәләр «н.у.» шартлы қыскарту белән кыйммәтләре билгеләнмәгән параметрлар тамгаланган.

Жир кишэрлекләренән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсэл итэлгэн файдалануның ёстәмә терләре рөхсэл итэлгэн файдалануның төп һәм шартлы төрләре очен әлеге Томның IX Бүлгегендә, 25 маддәсендә 25.1 пункты белән күрсөтелгән таблица нигезендә билгеләнә.

Әлеге маддәдә җайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентларның, норматив техник документларның, шәһәр төзелеше проектлау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләренә туры китереп билгеләнә.

25.11. Рекреацион билгеләнештәге зоналарның шәһәр төзелеше регламенты (Р2)

Рекреацион билгеләнештәге зоналарның шәһәр төзелеше регламенты (Р2) әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән Р2 индексы белән территориаль зоналарга кагыла.

Рекреацион билгеләнештәге зоналар яшеллекләрне саклау һәм үрчетү, аларны рациональ куллануны һәм халыкның ял итү максатларында куллануны тәэммин итү очен билгеләнгән. Уз очено шәһәр урманнары, парклар, скверлар, бульварлар, буалар, бу зонаны хезмәтләндөрү белән бәйле күлләр биләгән территорияләрне ала.

Жир кишерлеклэренинән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишерлеклэренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) үлчәмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүенең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төре		Жир кишерлеклэренең чик күләме һәм капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзү һәм реконструкцияләүенең чик параметрлары			
Код	Атальышы	жир кишерлекенең үлчәме, кв.м	катлар саны / төзелмәнен биеклеге	төзелешнең максималь проценты	жир кишерлеге чикләренни эн минималь чигенүләр, м
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
3.6.2	Мәдәният һәм ял парклары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.1.3	Спорт белән шөгыльләнү очен мәйданчыклар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.2	Табигый-танып белү туризмы	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
9.1	Табигый территорияләрне саклау	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.2	Су объектларыннан маҳсус файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.3	Гидротехник корылмалар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишерлекләре (территорияләре)	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.1	Урам-юл чөлтәре	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.2	Территорияне төзекләндөрү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
2.4	Күчмә торак	н.у.	н.у.	0 %	н.у.
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәэмин итүче оешмаларның административ биналары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.6.1	Мәдәни-ял итү эшчәнлеге объектлары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.6.3	Цирклар һәм жәнлекләрне асрау урыннары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.7	Дини куллану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.7.1	Дини йолаларны гамәлгә аширу	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.7.2	Дини идарә һәм мәгариф	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендә һәм ача бәйле өлкәләрдә эшчәнлекне тәэмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.4	Кибетләр	н.у.	3 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.6	Жәмәгать туклануы	н.у.	2 кат/н.у	н.у.	н.у.
4.8.1	Күңел ачу чаралары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.1.1	Спорт-тамаша чараларын тәэмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.1.2	Биналарда спорт белән шөгыльләнүнө тәэмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.2.1	Туристик хезмәт күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

5.3	Ау һәм балык тоту	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.4	Кече суднолар өчен причаллар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.5	Гольф яки атларны йөртү мәйданчыклары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.8	Элемтә	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
9.2	Курорт эшчәнлеге	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
9.2.1	Санатор эшчәнлеге	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
9.3	Тарихи-мәдәни эшчәнлек	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

Искәрмәләр

«н.у.» шартлы қыскарту белән кыйммәтләре билгеләнмәгән параметрлар тамгаланган.

Жир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның өстәмә төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен

алеге Томның IX Бүлгегендә, 25 маддәсендә 25.1 пункты белән күрсәтелгән таблица

нигезендә билгеләнә.

Әлеге маддәдә жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентларның, норматив

техник документларның, шәһәр төзелеше проектлау нормативларының һәм башка норматив

документларның таләпләренә туры китереп билгеләнә.

25.12. Ял, туризм һәм спорт объектлары зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (Р3)

Ял, туризм һәм спорт объектлары зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (Р3) әлеге Кагыйдәләр билгеләгән Р3 индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

Ял иту, туризм һәм спорт объектлары зоналары табигый, тарихи, социаль-мәдәни объектларны, физик культура һәм спорт объектларын, шулай ук рухи һәм башка ихтыяжларны канәтгәтләндәр алган башка объектларны урнаштыру өчен билгеләнгән.

Жир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнен, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнен иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төре		Жир кишәрлекләренең чик күләме һәм капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзү һәм реконструкцияләүнен чик параметрлары			
Код	Аталышы	жир кишәрлекләгенең үлчәме, кв.м	катлар саны / төзелмәнең биеклеге	төзелешең максималь проценты	жир кишәрләгә чиңләрен нән минималь чигенүләр, м

Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре

3.6.2	Мәдәният һәм ял парклары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендә һәм ана бәйле өлкәләрдә эшчәнлекне тәэмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.6	Жәмәгать туклануы	н.у.	3 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.7	Кунакханә хезмәте	н.у.	3 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.8.1	Күнел ачу чарапалары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.1.3	Спорт белән шөгүльләнү өчен мәйданчыклар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.1.7	Спорт базалары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

5.2	Табигый-танып белу туризмы	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.2.1	Туристик хезмәт күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.3	Ay hәм балык тоту	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.5	Гольф яки атларны йөртү мәйданчыклары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
9.1	Табигый территорияләрне саклау	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
9.2	Курорт эшчәnlеге	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
9.2.1	Санатория эшчәnlеге	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.3	Гидротехник корылмалар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләре)	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.1	Урам-юл чөлтәре	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.2	Территорияне төзекләндүрү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре

2.4	Күчмә торак	н.у.	н.у.	0 %	н.у.
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәэмин итүче оешмаларның административ биналары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.6.1	Мәдәни-ял итү эшчәnlеге объектлары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.6.3	Цирклар hәм жәнлекләр асрау очен урыннар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.7	Дини куллану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.7.1	Дини йолаларны гамәлгә ашыру	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.7.2	Дини иадә hәм мәгариф	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
4.4	Кибетләр	н.у.	3 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.5	Банк hәм иминият эшчәnlеге	н.у.	2 кат/н.у.	н.у.	н.у.
4.10	Күргәзмә-ярминкә эшчәnlеге	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.1.1	Спорт-тамаша чараларын тәэмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.1.2	Биналарда спорт белән шөгүльләнүне тәэмин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.1.4	Спорт белән шөгүльләнү очен жиңазландырылган мәйданчыклар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.1.5	Су спорты	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.1.6	Авиация спорты	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
5.4	Кече суднолар очен причаллар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
6.8	Элемтә	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
7.3	Су транспортны	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
7.4	Һава транспортны	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
9.3	Тарихи-мәдәни эшчәnlек	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.

Искәрмәләр

«н.у.» шартлы кыскарту белән кыйммәтләре билгеләнмәгән параметрлар тамгаланган..

Жир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен аллеге Томның IX Бүлгегендә, 25 маддәсендә 25.1 пункты белән күрсәтелгән таблица нигезендә билгеләнә.

Әлеге маддәдә жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентларның, норматив документларның, шәһәр төзелеше проектлау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләренә туры китереп билгеләнә.

25.13. Зиратлар урнаштыру зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (CH1)

Зиратлар урнаштыру зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (CH1) аллеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән CH1 индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

Зиратлар урнаштыру зоналары жирләү (мәет кую) урыннарын (зиратларны, крематорийларны, башка күмү урыннарын) урнаштыру һәм эшләтү өчен урнаштырылган. Әлеге объектларны урнаштыру һәм аларның эшләве күрсәтелгән зоналарны аерып алу юлы белән генә һәм башка территориаль зоналарда ярамаган очракта гына тәэммин ителергә мөмкин.

Жир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең ин чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең ин чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төре		Жир кишәрлекләренең чик күләме һәм капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзү һәм реконструкцияләүнең чик параметрлары			
Код	Атальышы	жир кишәрлекләренең үлчәме, кв.м	катлар саны / төзелмәнең бисеклеге	төзелешең максималь проценты	жир кишәрләре чикләрен нән минималь чигенүләр, м
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендә һәм ана бәйле өлкәләрдә эшчәнлекне тәэммин итү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
7.2.3	Гомуми файдаланудагы транспорт тукталышлары	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
11.3	Гидротехник корылмалар	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0	Гомуми файдаланудагы жир участоклары (территорияләре)	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.1	Урам-юл чөлтәре	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.0.2	Территорияне төзекләндөрү	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
12.1	Ритуаль эшчәнлек	н.у.	н.у.	н.у.	н.у.
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
Билгеләнми					

Искәрмәләр
«н.у.» шартлы кыскарту белән кыйммәтләре билгеләнмәгән параметрлар тамгаланган.

Жир кишерлеклэрнэн һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның өстәмә төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен әлеге Томның IX Бүлгегендә, 25 маддәсендә 25.1 пункты белән күрсәтелгән таблица нигезендә билгеләнә.

Әлеге маддәдә жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентларның, норматив техник документларның, шәһәр төзелеше проектлау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләренә туры китереп билгеләнә.

5.31. 26 маддә. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы қагылмый торган жирләр

5.32.

ЛО - линия объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән һәм (яисә) линия объектлары урнашкан жир кишерлекләр.

ТОП - гомуми файдалану территорияләре.

ОКН - мәдәни мирас объектлары территорияләре.

Шәһәр төзелеше регламентлары гамәлдә булмаган жир кишерлеклэрнэн файдалану федераль башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясе субъектлары башкарма хакимиятнең вәкаләтле органнары яки жирле үзидарә органнары тарафыннан федераль законнарга ярашлы рәвештә билгеләнә. Шәһәр төзелеше регламентлары гамәлдә булмаган яисә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләрдә урнашкан жир кишерлекләрнэн һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен үзгәртү турындагы каарлар федераль законнар нигезендә мондый файдалануның башка төренә кабул ителә.

Сызыклы объектларны урнаштыру (гомуми файдаланудагы тимер юллардан һәм гомуми файдаланудагы федераль һәм региональ әһәмиятле автомобиль юлларыннан тыш) теләсә кайсы территориаль зонада рөхсәт ителгән файдалануның рөхсәт ителгән төрләре исемлегендә күрсәтелмичә рөхсәт ителә.

5.33. 27 маддә. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жирләр

5.34.

ЛФ – урман фонды жирләре.

ВО – жир өсте сулары белән капланган жирләр.

СХ – авыл хужалыгы жирләре авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составында.

Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жир кишерлекләрнэн файдалану федераль башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясе субъектларының башкарма хакимият органнары вәкаләтле органнары яки федераль законнарга ярашлы рәвештә жирле үзидарә органнары тарафыннан билгеләнә. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жирләрдә урнашкан жир кишерлекләрнэн һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен башка төргә үзгәртү турында каарлар федераль законнарга ярашлы кабул ителә.

Урман фонды жирләре составындағы жирләрне яки жир участокларын куллану урманчылыкның урман хужалыгы регламенты белән билгеләнә, аның чикләрендә урман фонды жирләре урнашкан, урман мөнәсәбәтләре өлкәсендәге федераль һәм төбәк законнарина ярашлы.

Аеруча саклана торган табигый территорияләр чикләрендә урнашкан жирләрне яки жир участокларын куллану аерucha саклана торган табигый территорияләр турында законнарга ярашлы рәвештә аерucha саклана торган табигый территорияләр турында нигезләмә белән билгеләнә.

Жир өсте сулары белән капланган жирләрне куллану Россия Федерациясе Су кодексына ярашлы рәвештә башкарма хакимиятнең вәкаләтле органнары тарафыннан билгеләнә.

Авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындағы авыл хужалыгы жирләренә күпьеңлек агачлар (бакчалар, йөзәм бакчалары һәм башкалар) белән биләп алынган, торак пунктлар чикләреннән тыш урнашкан сөрүлекләр, сабынлыклар, көтүлекләр, ятмалар,

жирләр көрә. Авыл хужалыгы жирләре составында аывыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр куллануда өстенлек ала һәм махсус саклауга дучар ителә. Авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындагы аывыл хужалыгы жирләре гражданнарың үз ихтыяжлары очен бакчачылык алып бару территориясе чикләренә кертеле алмый, шулай ук бакча йортлары, торак йортлар, хужалык корылмалары һәм бакча жир участогында гаражлар төзу очен кулланыла алмый.

Шәһәр төzelеше зоналаштыру карталарында СХ индексы белән билгеләнгән аывыл хужалыгы жирләре составына жирләре тискәре йогынтыдан саклау функциясен үтәүче хужалык эчендәге юллар, саклау урман утыртулары, агач-куаклык үсемлекләре белән биләнгән башка аывыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр кертелергә мөмкин.

28 маддә. Жирләрдән фактта яисә планлаштырылган файдалану территорияләре

Шәһәр төzelеше зоналаштыру карталарында территорияләре күрсәтергә кирәк, алар очен территориаль планлаштыру документларына ярашлы рәвештә шәһәр төzelеше регламентлары һәм территорияләре куллануның аерым шартлары булган зоналар билгеләнергә тиеш, эмма гамәлдәре закон таләпләренә ярашлы рәвештә бу территорияләр очен территориаль зона билгеләнә алмый.

Мондый территорияләре билгеләү очен жирләре (жир кишәрлеген яки аның бер өлешен) чынлыкта яки планлаштырылган куллану территориясе кулланыла.

Жир кишәрлегенең бер өлешен чынлыкта яки планлаштырылган куллану территориясе - жир кишәрлекен зур булмаган өлешен биләүче территория (шул исәптән ике яки аннан да аерымланган кишәрлектән торган бердәм жирдән файдалану), ул чынлыкта теге яки бу территориаль зонаның шәһәр төzelеше регламентына ярашлы кулланыла яки кулланылырга планлаштырыла, ул тулаем жир кишәрлеген яки аның бер өлешенә карата билгеләнә алмый.

Һәр жир кишәрлекенең бер территориаль зонага гына каравы түрүндагы закон таләпләренә ярашлы рәвештә, территориаль зона жир кишәрлекенең бер өлешенә карата билгеләнә алмый (шул исәптән бердәм жирдән файдалануның аерым кишәрлекенә карата). Жир кишәрлекенең бер өлешен файдалануга туры килә торган территориаль зонаның шәһәр төzelеше регламенты, рөхсәт ителгән файдалану төрләре, жир кишәрлекләренең чик (минималь һәм (яки) максималь) зурлыклары һәм рөхсәт ителгән төzelешнең чик параметрлары, жир кишәрлекенең калган (кубесенчә) өлешен капитал төzelеш объектларын реконструкцияләү туры килмәү сәбәпле, бөтен жир кишәрлекен таратылырга мөмкин түгел.

Жир кишәрлекеге өлешен фактта яисә планлаштырып куллану территорияләре территориаль зонаның хокукий статусы юк. Бу территорияләрнән чикләре, шулай ук аларга туры килгән территорияләре куллануның аерым шартлары булган зоналар чикләре ориентирлы булып тора һәм шәһәр төzelеше зоналаштыру карталарында жирлекнен генераль планы карталарында территорияләре куллануның аерым шартлары булган тиешле функциональ зоналар һәм зоналар чикләренә ярашлы рәвештә күрсәтелә.

Бу территорияләре билгеләү очен шәһәр төzelеше зоналаштыру карталарында жир кишәрлекенең бер өлешен чынлыкта яки планлаштырылган куллану территориаль зонасы индексы кулланыла, ул чынлыкта кулланылыган очракта «-Ф» индексы белән тулыландырыла, яки жир кишәрлекенең бер өлешен планлаштырылган куллану очрагында «-П» индексы белән тулыландырыла.

Шәһәр төzelеше зоналаштыру карталарында жирләрне чынлыкта һәм планлаштырылган файдалану территорияләренең түбәндәгә төрләре күрсәтелгән:

Ж1-Ф - жирләре чынлыкта куллану территориясе Ж 1 зonasы регламентына ярашлы.

П2-Ф - П2 зonasы регламентына ярашлы рәвештә жирләрдән файдалану территориясе.

КС-Ф - жирләрне КС зonasы регламентына ярашлы рәвештә куллану территориясе.

CX2-Ф - жирләрне чынлыкта куллану территориясе CX2 зonasы регламентына ярашлы.

CX4-Ф - жирләрне чынлыкта куллану территориясе CX4 зonasы регламентына ярашлы.

СН1-Ф - жирлэрне чынлыкта куллану территориясе СН 1 зонасы регламентына ярашлы.

Т-П - Т зонасы регламентына ярашлы рөвештэ жирлэрне планлаштырылган файдалану территориясе.

Гамәлдәге законнарга ярашлы рөвештэ, жирләрнен хокукый статусы көйләнмәгән мондый территорияләр, эгәр алар кешеләрнен тормышына һәм сәламәтлегенә, эйләнә-тире мохиткә куркыныч тудырмый икән, чиксез озак яши ала. Жир кишәрлекенең бер өлешен фактик яки планлаштырылган файдалану территориясендә булган капиталъ төзелеш объектларын яңача төзүгә яки реконструкцияләүгә рөхсәт алу өчен жир кишәрлекен чикләү (бүлү яки бүлү) үткәрергә һәм территориянен фактик яки планлаштырылган файдалануына туры килгән территориаль зона чикләрен билгеләү өлешендә элеге кагыйдәләргә үзгәрешләр кертергә кирәк.

Жирлэрне чынлыкта куллану территориясе буларак шәһәр төзелеше зоналаштыру картасында шулай ук урман фонды жирләрендә яки шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән аеруча саклана торган территорияләрдә жир кишәрлекләре күрсәтелергә мөмкин.

III БҮЛЕК. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүләр

29 маддә. Территориядән файдалануның маңус шартлары булган зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүләр

29.1. Гомуми нигезләмәләр

1) Россия Федерациясе Жир кодексы нигезендә территориядән файдалануның маңус шартлары булган зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән файдалануны чикләү билгеләнә, алар жир асты байлыклары, нава һәм су законнары турындагы законнарда башкасы карапмаган булса, жир өстендә һәм жир өслегендә булган барлық нәрсәгә кагыла башкасы карапмаган булса, жир өстендә һәм жир өслегендә булган барлық нәрсәгә кагыла һәм мондый жир кишәрлекләрендә урнашкан күчесе мөлкәт объектларын урнаштыруны һәм (яисә) алардан файдалануны чиклиләр яисә тыялар, территорияләрдән файдалануның маңус шартлары булган зоналарны билгеләү максатларына туры килми торган башка маңус шартлары булган зоналарны билгеләү максатларына туры килми торган башка шашчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру очен жир кишәрлекләреннән файдалануны чиклиләр яисә тыялар.

2) Территориянен аерым шартлары булган зоналарның тулы исемлеге Россия Федерациясе Жир колексының 105 маддәсендә китерелгән.

3) Федераль закон нигезендә, жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын куллануны чикләү бары тик федераль закон талапләре нигезендә рәсми рәвештә билгеләнгән территориядән файдалануның аерым шартлары булган зоналар чикләрендә генә гамәлдә. Жирлекләрнең жирле үзидарә органнары үз вәкаләтләренә кертелмәгән территориядән файдалануның маңус шартлары булган зоналарның күләмнәрен (үлчәмнәрен) һәм (яисә) чикләрен билгели алмый.

Шунча яратылышы рәвештә элеке Кагыйдәләр кысаларында территориядән файдалануның маңус шартлары булган зоналар оч төргә булене:

- билгеләнгән (тәгаенләнгән) - Россия Федерациясе законнары нигезендә чикләре билгеләнгән һәм расланган зоналар;

- Россия Федерациясе законнары нигезендә чикләре билгеләнмәгән һәм расланмаган зоналар - билгеләүгә планлаштырыла торган зоналар, эмма кануннар нигезендә алар билгеләнергә тиеш, чикләрне билгеләү буенча билгеле бер кагыйдәләргә (критерийларга) ия;

- чикләре Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнмәгән һәм расланмаган, законнар нигезендә билгеләнергә тиешле якынча - зоналар, ләкин чикләр билгеләү буенча билгеләнгән үлчәмнәр һәм бер мәгънәле кагыйдәләр (критерийлар) юк; мондый зоналар очен закон дәрәҗәсенә ориентир күләмнәре генә билгеләнгән, алар мондый зоналарның чикләре билгеләнгән очракта әйләнә-тирә мохиткә йогынты ясау дәрәҗәсен исәпләүләр һәм (яисә) натураль үлчәүләр үткәрү юлы белән аныкланырга тиеш.

4) Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында мәжбuri тәртиптә территориядән файдалануның маңус шартлары булган билгеләнгән зоналарны чикләре генә күрсәтелә.

5) Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында шулай ук федераль законнарда һәм Россия Федерациясе норматив хокукый актларында билгеләнгән, территориядән файдалануның маңус шартлары булган зоналарның чикләрен билгеләү буенча гамәлдәге объектларга карата территориядән файдалануның маңус шартлары булган зоналарның чикләре күрсәтелә ала.

Мондый зоналарга линия объектларының (электр тапшыру линияләре, торбауткәргечләр, элемтә линияләре), автомобиль юлларының юл буе полосалары, су саклау зоналары һәм өске су объектларының яр буе саклау полосалары кера. Мондый зоналарның чикләре шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында чагылган очракта, элеке чикләр рәсми билгеләнгән (расланган) зоналардан территориянен маңус шартлары булган аерым шартлы билгеләр белән чагылдырыла.

Элеке зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны шәһәр төзелешен зоналаштыру һәм чикләү картасында мондый зоналарның чикләрен аерип алу мәгълумат-белешмә характеристында була һәм

федераль законнар нигезендә билгеләу планлаштырыла торган чикләр һәм чикләүләр буларак карала. Территориянен махсус шартлары булган зоналарның тулысынча яисә өлешчә ориентировка чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренен һәм капиталъ төзелеш объектларының хокук ияләре элгә зоналарда жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүне суд тәртибендә дәгъваларга хокуклы.

6) Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында территориядән файдалануның махсус шартлары булган ориентлашу зоналары чикләре күрсәтелми, чөнки алар якынча ориентир характеристында һәм жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү өлешендә юридик көчкә ия түгел.

Россия Федерациясе суд практикасы нигезендә, зоналарның ориентир чикләре шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында территориядән файдалануның махсус шартлары булган очракта жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару катыйдәләре, территориядән файдалануның махсус шартлары булган мондый зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү өлешендә гамәлдә булмаган дип суд тәртибендә танылырга мөмкин.

Якынча зоналарга федераль законнар таләпләре нигезендә предприятиеләрнен, корылмаларның һәм башка объектларның санитар-яклау зоналары, су белән тәэммин итү чыганакларын саклауның икенче һәм өченче пояслары зоналары, су басу зоналары, радиотехник объектны тапшыручы чикләүләр зоналары, территориянен махсус шартлары булган зоналарның һәм подзоналарның башка төрләре керә, федераль законнар нигезендә зоналарның күләмнәре исәпләүләр һәм (яисә) табигый тикшеренүләр (үлчәүләр) нигезендә билгеләнергә тиеш.

7) "Олы Елга авыл жирләгә" муниципаль берәмлеге территорииясендә территорииядән файдалануның махсус шартлары булган түбәндәге зоналар билгеләнде яисә урнаштырылыша тиеш:

- эчәргә яраклы һәм хужалык-көнкүреш су белән тәэммин итү чыганакларын санитар саклау зоналары;
- су саклау зоналары, жир өстендәге су объектларының яр буе саклау полосалары;
- электр чөлтәре хужалыгы объектларының саклау зоналары;
- газ бүлү чөлтәрләренен саклау зоналары;
- элемәтә линияләрен һәм корылмаларын саклау зоналары;
- автомобиль юлларының юл яны полосалары һәм юл читетдәге полосалары;
- предприятиеләрнен, корылмаларның һәм башка объектларның санитар-кузәтү зоналары.

29.2. Су белән тәэммин итү чыганакларын санитар саклау зоналары

Су белән тәэммин итү чыганакларының санитар саклау зоналарының төрләре һәм күләмнәре "Хужалык-эчәр өчен билгеләнгән су белән тәэммин итү чыганакларын һәм сүүткәргечләрне санитар саклау зоналары" СанПиН 2.1.4.1110-02 нигезендә билгеләнә.

Су белән тәэммин итү чыганаклары санитар саклау зоналарына (алга таба - ЗСО) ия. Санитария саклау зоналары өч пояс составында оештырыла.

Беренче пояс (катый режимлы) сувалычларның урнашу территориясен, барлык сүүткәргеч корылмаларның һәм су килү каналының майданчыкларын үз эченә ала. Су белән тәэммин итүнен жир асты чыганакларын санитар саклау зонасының беренче поясы сүйләнгән жир асты суларын кулланганда 30 м һәм жир асты суларын тиешенчә сакламаганда 50 м тәшкىл итә.

Беренче пояс чикләрендә юан кәүсәле агачлар утырту, сүүткәргеч корылмаларны эксплуатацияләүгә, реконструкцияләүгә һәм киңайтүгә турыдан-туры мәнәсәбәтә булмаган барлык төзелеш төрләре, шул исәптән төрле билгеләнештәге торба үткәргечләр салу, торак һәм хужалык-көнкүреш биналарын урнаштыру, кешеләрнен яшәве, агулы химикатлар һәм ашламалар куллану рөхсәт ителми.

Биналар, икенче пояс территориясендә санитар режимны исәпкә алыш, ЗСОның беренче поясыннан читтә урнашкан якын DAG яки житештерү канализациясе

системасына яки чистарту корылмаларының жирле станцияләренә ағып төшүче сularны канализация белән жиһазландырылган булырга тиеш.

Икенче һәм өченче поясларны (чикләуләр поясын) су белән тәэмmin иту чыганакларының пычрануын кисетү өчен билгеләнгән территорияне кертәләр.

Су белән тәэмmin итуңең жир асты чыганакларын санитар саклау зоналарының икенче һәм өченче пояслары чикләре исәпләү белән билгелән.

Санитария саклау зонасының икенче һәм өченче пояслары чикләрендә тубәндәгеләр тыела: яна скважиналар бораулау һәм туфрак катламын бозуга бәйле яңа төзелеш (Роспотребнадзор идарәсөнөн территориаль бүлеге белән мәжбүри килештерелгән очракта (Rosпотребнадзор идарәсөнөн территориияне кергәләр.

Су белән тәэмmin итуңең жир асты чыганакларын санитар саклау зоналарының икенче һәм өченче пояслары чикләрендә тубәндәгеләр

Шулай ук икенче пояс чикләрендә тубәндәгеләр тыела: зиратларны, үләт базларын, ассенизация басуларын, фильтрация басуларын, тирес саклагычларны, силос траншеяларын, терlekчелек һәм кошчылык предприятиеләрен һәм башка объектларны урнаштыру, алар жир асты сularының микроб белән пычрану куркынычы тудыра; ашламалар һәм агулы химикатлар куллану; төп кулланылыштагы урманнны кисү.

29.3. Су саклау зоналары, өсke су объектларының яр буе саклау полосалары

Россия Федерациисе Су кодексының 65 маддәссе нигезендә су саклау зоналары елгаларның, инешләрнең, күлләрнең, сусаклагычларның яр буе линиясенә totashkan территорияләрдәn гыйбарәт һәм алarda курсәтелгән су объектларын пычратуны, чүпләүне, ләмгә батыруны һәм аларның сularын ярлыландыруны булдырмау, шулай ук су биологик ресурсларының һәм хайваннан һәм үсемлекләр дөнъясының башка объектларының яшәү режимы билгеләнә.

Су саклау зоналары чикләрендә яр буе саклау полосалары урнаштырыла, аларның территорияләрендә хужалык һәм башка эшчәнлеккә оствәмә чикләуләр кертелә.

Елгаларның, инешләрнең су саклау зоналарының киңлеге һәм аларның яр буе саклау полосаларының киңлеге тиешле яр сзығынан билгеләнә.

Елгаларның һәм инешләрнең су саклау зоналарының киңлеге аларның чишмәләрнән елга һәм инешләрнең тубәндәгө озынлыгы белән билгеләнә:

- 10 километрга кадәр -50 метр;
- 10нан 50 километрга кадәр -100 метр;
- 50 километрдан артык – 200 метр.

Су саклау зоналары чикләрендә тыела:

- туфракның уңдырышлылыгын жайга салу максатларында агынты сularны куллану;
- зиратларны, үләт базларын, житештерү һәм куллану калдыкларын, химик шартлатык, токсик һәм агулы матдәләрне, радиоактив калдыкларны күмү пунктларын урнаштыру;
- заарлы организмнага каршы көрәш буенча авиация чараларын гамәлгә ашыру;
- транспорт чараларының (махсус транспорт чараларыннан тыш) хәрәкәте һәм туктап торуы, мона юлларда һәм юлларда каты өслекле маҳсус жиһазландырылган урыннанда аларның хәрәкәте һәм туктап торулары керми;
- автозаправка станцияләрен, ягулык-майлау материаллары складларын (ягулык салу станцияләре, ягулык-майлау материаллары складлары портлар, суднолар төзү һәм судно ремонтилау оешмалары, эчке су юллары инфраструктурасы территорияләрендә урнашкан очраклардан тыш, эйләнә-тирә мохитне саклау һәм Су кодексы таләпләрен үтәү шарты

белән, эйләнә-тире мохитне саклау өлкәсендә закон таләпләрен үтәү шартларында), транспорт чараларын техник карау һәм ремонтлау очен кулланыла торган техник хезмәт күрсәту станцияләрен урнаштыру, транспорт чараларын юуны гамәлгә ашыру;

- пестицидлар һәм агрехимикатлар очен маҳсуслаштырылган саклагычлар урнаштыру, пестицидлар һәм агрехимикатлар куллану;

- агынты суларны, шул исәптән дренаж суларны ағызу;

- гомумтаралган файдалы казылмаларны эзләп (тишереп) табу һәм чыгару (гомумтаралган файдалы казылмаларны разведкалау һәм чыгару файдалы казылмаларның аларга тау биләмәләренен жир асты байлыклары һәм (яисә) геологик бүлемтекләр турындагы Законының 19.02.1 маддәссе нигезендә расланган техник проект нигезендә “Жир асты РФ законнары нигезендә бирелгән чикләрдә расланган техник проект нигезендә “Жир асты РФ законнары нигезендә бирелгән чикләрдә расланган техник проект нигезендә башка төрләрен разведкалау һәм чыгаруны гамәлгә ашыручы жир асты байлыкларынан файдаланучылар тарафыннан гамәлгә ашырылган очраклардан гайре).

Су саклау зоналары чикләрендә, су объектларын пычранудан, чүпләнүдән, ләм утырудан һәм сулыкларны саегудан саклауны тәэмин итә торган корылмалар белән су кануннарына һәм эйләнә-тире мохитне саклау өлкәсендәге кануннарга ярашлы рәвештә, мондый объектларны проектлау, төзү, реконструкцияләү, эксплуатациягә кертү, хужалык һәм башка объектларны эксплуатацияләү рөхсәт ителә. Су объектын пычранудан, чүпләнүдән, ләм утырудан һәм суларны ярлыландырудан саклауны тәэмин итә торган корылма төрен сайлау эйләнә-тире мохитне саклау өлкәсендәге кануннар нигезендә билгеләнгән пычраткыч матдәләр, башка матдәләр һәм микроорганизмнары ташлауның мөмкин нормативларын үтәү зарурлыгын исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

Су объектларын пычранудан, чүпләнүдән, ләм басудан һәм суларны ярлыландырудан саклауны тәэмин итә торган корылмалар дигәннән тубәндәгеләр анлашила:

- сууткәргечләрнен (канализациянен) үзәкләштерелгән системасы, явым-төшем суларын ағызы очен үзәкләштерелгән су чыгару системалары;

- агып төшүче суларны үзәкләштерелгән су чыгару системаларына (шул исәптән янгыр суларын, кар суларын, инфильтрация, су сиптерү һәм дренаж суларын) жибәрү (агызы) корылмалары һәм системалары, әгәр алар шундай суларны кабул итү очен билгеләнгән булса;

- агып төшүче суларны (шул исәптән янгыр суларын, кар суларын, инфильтрация, су сиптерү һәм дренаж суларын) чистарту очен аларны чистартуны эйләнә-тире мохитне саклау өлкәсендәге законнар һәм Су кодексы таләпләре нигезендә билгеләнгән нормативлардан чыгып тәэмин итүче локаль чистарту корылмалары;

- житештерү һәм куллану калдыкларын жыю корылмалары, шулай ук агып төшүче суларны (шул исәптән янгыр суларын, кар суларын, инфильтрация суларын, су юу һәм дренаж суларын) су үткәрми торган материаллардан ясалган приемникларга чыгару (агызы) корылмалары һәм системалары.

Су саклау зоналары чикләрендә урнашкан һәм агып төшүче суларны чистарту корылмалары белән жиһазланмаган гражданнарның бакчачылык, яшелчәчелек яисә дача коммерциягә карамаган берләшмәләре территорияләренә карата аларның мондый корылмалары белән жиһазландырылган һәм (яисә) үзәкләштерелгән системаларга тоташтырылган вакытка кадәр эйләнә-тире мохиткә пычраткыч матдәләр, башка матдәләр һәм микроорганизмнар керүне булдырмый торган су үткәрми торган материаллардан ясалган приемниклар куллану рөхсәт ителә.

Яр буе саклау полосасының киңлеге су объектының ярның авышлыгына бәйле рәвештә билгеләнә һәм кире авышлык очен 30 м яки 0° була, 3° ка кадәр авышлык очен 40 м һәм 3° һәм аннан артык авышлык очен 50 м.

Елга, чишмә башыннан алып тамагына кадәр 10 км дан да кимрәк булган инеш очен су саклау зонасы яр буе саклау полосасы белән туры килә. Елганың, инешненең чишмә башлары очен су саклау зонасы радиусы илле метр үлчәмнәдә билгеләнә.

Яр буе саклау полосалары чикләрендә су саклау зонасы очен билгеләнгән чикләүләр белән беррәттән тубәндәгеләр тыела:

- жирлэрне сөрү;
- юыла торган грунтларның өемнәрен урнаштыру;
- авыл хужалыгы терлекләрен көтү һам алар өчен жәйге лагерьлар, ванналар оештыру.

Гомуми файдаланудагы су объектының яр буе линиясе буйлап гомуми файдалану
өчен билгеләндән яр буе полосасы билгеләнә.

Гомуми файдаланудагы су объектларының яр буе полосасының кинлеге 20 метр
тәшкүл итә, монда каналларның, шулай ук елгаларның һам инешләрнен яр буе полосалары
керми, аларның озынлыгы чишмәдән алты тамагына чаклы 10 километрдан да артмый. Су
каналларының, шулай ук елгаларның һам инешләрнен яр буе полосасының кинлеге, чишмә
башыннан алты тамагына кадәр (кою урынна хәтле) ун километрдан да артмаган
инешләрнен озынлыгы 5 метр тәшкүл итә. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында 5
метр киңлектәгә яр буе полосалары чагылдырылмый.

Һәр граждан алар янында йөрү һәм буду өчен гомуми файдаланудагы су
объектларының яр буе полосасыннан (механик транспорт чараларыннан файдаланмыйча),
шул исәптән һәвәскәр һәм спорт балыкчылыгын гамәлгә ашыру һәм йөзү чараларына причал
ясав өчен файдаланырга хокуклы.

Яр буе полосасы чикләрендә жир кишәрлекләрен хосусылаштыру тыела.

29.4. Электр чөлтәре хужалыгы объектларының сак зоналары

Электр чөлтәре хужалыгы объектларының сак зоналары “Электр чөлтәре хужалыгы
объектларының саклау зоналарын билгеләү тәртибе һәм мондый зоналар чикләрендә
урнашкан жир кишәрлекләреңнән файдалануның маҳсус шартлары турында” Россия
Федерациясе Хөкүмәтенен 2009 елның 24 февралендәгэ 160 номерлы Каравы нигезендә
электр чөлтәре хужалыгының гамәлдәгә линияләрең һәм корылмаларының сакланышын
тәэмин итү өчен билгеләнә.

Нава электр тапшыру линияләре буенда сак зоналары жир кишәрлеге өслеге һәм нава
киңлеге (нава линияләре төрәкләрең биеклегенә туры килә торган биеклегенә), электр
тапшыргыч линиясенең ике яғы буенча да электр үткәречләрдән киләссе ераклыкта түктап
торган параллель вертикаль яссылыklar белән чикләнгән, электр тапшыру линиясенең ике
яғы буенча да тора торган параллель вертикаль яссылыklar белән чикләнгән:

- 1 кВ кадәр - 2 м;
- 1 дән 20 кВ кадәр - 10 м;
- 35 кВ - 15 м;
- 110 кВ - 20 м;
- 220 кВ - 25 м;
- 500 кВ - 30 м.

Жир асты кабель линияләре буенда сак зонасы жир асты байлыклары кишәрлеге
өслеге (тирәнлеккә туры килә торган чыбык линияләрен сузу тирәнлегенә туры килә торган
тирәнлеккә), электр тапшыру линиясенең ике яғыннан да 1 метр ераклыктан ерак
кабельләрдән торган параллель вертикаль яссылыklar белән чикләнгән жир өслеге
рәвешендә билгеләнә.

Сак зоналарында электр чөлтәре хужалыгы объектларының имин эшен бозарга
мөмкин булган теләсә нинди гамәлләрне гамәлгә ашыру, шул исәптән аларның зарар күрүенә
яисә юкка чыгаруына китерү, һәм (яисә) гражданнарның гомеренә, сәламәтлегенә һәм физик
яисә юридик затларның мөлкәтенә зиян китерү, шулай ук экологик зиян салуга һәм янгын
чыгуга китерү тыела.

Аерым алганды, тыела:

- электр чөлтәре хужалыгы объектларына керү өчен төзелгән юл һәм керү юллары
чикләрендә теләсә нинди объектлар һәм предметларны (материалларны) урнаштырырга,
шулай ук теләсә нинди эшләр башкарырга һәм электр чөлтәре хужалыгы объектларына
керүгә комачауларга мөмкин булган корылмалар төзөргә, мондый керү өчен кирәkle юл һәм
подъездлар булдырымыйча;

- чүплекләр урнаштырырга;

- ору-бәрү механизмнары белән эш итәргә, авырлыгын 5 тоннадан артык киметергә, ачы һәм коррозион матдәләр һәм ягулык-майлау материаллары (жир асты электр линияләренең саклау зоналарында) ағызып чыгаруны һәм ағызуны башкарырга.

Электр чөлтәре хужалыгы объектларын саклау зоналарында көчәнеш 1000 вольттан артык булганда шулай ук түбәндәгеләр тыела:

-теләсә нинди саклагычларны, шул исәптән ягулык-майлау материалларының, тупларга (өяргә) яисә урнаштырырга;

- балалар һәм спорт мәйданчыкларын, стадионнарны, базарларны, сәүдә нокталарын, кыр станицын, терлекләр өчен урыннарны, барлык машиналар һәм механизмнарын ғаражларын һәм стоянкаларын урнаштырырга, билгеләнгән тәртиптә рөхсәт итегендә гаражларында һәм стоянкаларында үткәрепгә (электр тапшыруының һава линияләренең сак зоналарында).

-теләсә нинди саклагычларны, шул исәптән ягулык-майлау материалларының, тупларга (өяргә) яисә урнаштырырга.

Саклау зоналары чикләрендә чөлтәр оешмасының язмача рөхсәтеннән башка түбәндәгеләр тыела:

- биналар һәм корылмалар төзу, капиталь ремонтлау, реконструкцияләү яисә сүтү;

- тау, шартлату, мелиоратив эшләр, шул исәптән жирләрне вакытлыча су басу белән бәйле;

- агач һәм қуаклар утырту һәм кисү;

- йөк белән гомуми биеклеге яки йөксез төнә булган машиналарның һәм механизмнарын юл өслегеннән биеклеге 4,5 метрдан артык булганда (һава электр үткәреч линияләренең сак зоналарында) йөрүе;

- 4 м биекләктәге авыл хужалыгы машиналарын һәм жиһазларын кулланып, кыр эшләре.

29.5. Газ бүлү чөлтәрләренең сак зоналары

"Газ бүлү чөлтәрләрен саклау кагыйдәләрен раслау турында" Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2000 елның 20 ноябрендәге 878 номерлы карары нигезендә газ бүлү чөлтәрләре өчен түбәндәгә саклау зоналары билгеләнә:

а) тышкы газүткәргечләр трассалары буйлап - газүткәргечнен һәр яғыннан 2 метр ераклыкта уза торган шартлы сыйыклар белән чикләнгән территория рәвешендә;

б) газүткәргеч трассаларын билгеләү өчен бакыр үткәргеч кулланганда полиэтилен торбалардан жир асты газүткәргечләре буйлап - үткәргеч яғыннан 3 метр һәм каршы яктан 2 метр ераклыкта уза торган шартлы сыйыклар белән чикләнгән территория рәвешендә;

в) торбалар материалына бәйсез рәвештә мәңгелек түң грунтларда тышкы газүткәргечләр трассалары буйлап - газүткәргечнен һәр яғыннан 10 метр ераклыкта уза торган шартлы сыйыклар белән чикләнгән территория рәвешендә;

г) аерым газ көйләү пунктлары әйләнәсендә - әлеге объектлар чикләреннән 10 метр ераклыкта үткәрелгән йомык линия белән чикләнгән территория рәвешендә. Биналарга кертеп төзелгән газ көйләү пунктлары өчен саклау зонасы регламентланмый;

д) суднолар йөри торган һәм елгалар, күлләр, сусаклагычлар, каналлар аша газүткәргечләрнең су асты кичуләре буйлап - су өслегеннән су өслегенең һәр яғыннан 100 м та арта торган параллель яссылыклар арасында төзелгән төбенә кадәр булган участогы рәвешендә;

е) урманнар һәм агач-куак үсемлекләре буйлап уза торган авылара газүткәргечләр трассасы буйлап - 6 метр киңлектәгә уоман ызаны рәвешендә, газүткәргечнен һәр яғыннан 3 метр. Газүткәргечләрнең жир есте бүлемтеге өчен агачлардан алып торба үткәргечкә кадәр ара газүткәргечне эксплуатацияләүнең бөтен срокы дәвамында агачларның биеклегеннән ким булмаска тиеш.

Газ бүлү чөлтәрләренең саклау зоналарына керә торган жир кишәрлекләренә аларның заарланауын кисәтү яисә аларны нормаль эксплуатацияләү шартларын бозу максатларында түбәндәгә чикләүләр (йөкләүләр) урнаштырыла:

- а) торак-граждан һәм житештеру билгеләнешендәге объектлар төзөргә;
- б) эксплуатация оешмалары белән киештереп, күперләрне, коллекторларны, газ бүлү чeltәrlәren аларда урнашкан газ бүлү чeltәrlәre белән автомобиль һәм тимер юлларны жимерергә һәм реконструкцияләргә;
- в) ярларны нығыту корылмаларын, су үткәү жайламаларын, жир һәм башка корылмаларны, газ бүлү чeltәrlәren жимерүдән саклы торган корылмаларны жимерергә;
- г) тану билгеләрен, контроль-үлчәү пунктларын һәм башка газ бүлү чeltәrlәren күчерү, зарарлау, салу һәм юк итү;
- д) чүплекләр һәм складлар корырга, кислота, тоз, селте һәм башка химик актив матдәләр эремәләрен ағызырга;
- е) саклау зоналарын капларга (томаларга) һәм киртәләргә, эксплуатация оешмалары персональның газ бүлү чeltәrlәrenә керүенә, хезмәт күрсәтү һәм газ бүлү чeltәrlәre заарланаударын бетерүгә каршылык күрсәтергә;
- ж) ут кабызырга һәм ут чыганакларын урнаштырырга;
- з) авыл хужалыгы һәм мелиорация кораллары һәм 0,3 метрдан артык тирәнлектә механизмнар белән баз казырга, туфрак актарырга һәм эшкәртергә;
- и) газ койләү пунктларының, катод һәм дренаж саклау станцияләренен, жир асты коелары люкларының калиткаларын һәм ишекләрен ачарга, электр белән тәэммин итү чараларын, яктырту һәм телемеханика системаларын кертергә яисә сүндерергә;
- к) терәк баганаларга һәм жир есте газуткәргечләренә, газ бүлү чeltәrlәre биналарына, киртәләргә чит эйберләр ыргытырга, баскычлар сөяргә һәм бәйләп куярга, аларга менәргә (керергә);
- л) газ бүлү чeltәrlәrenә үз белдеген белән рөхсәтсез тоташырга.

Ютәрида курсәтелгән чикләүләргә карамый торган урман хужалыгы, авыл хужалыгы, һәм башка эшләр жир горизонтын бозу һәм 0,3 метр тирәнлектә туфрак эшкәртү белән бәйле булмаганлыктан газ бүлү чeltәrenен сак зонасында милекчеләр, жир кишәрлекләре хужалары яки файдаланучылар тарафыннан, эксплуатацион оешмага эш башланганчы З эш коненнән дә ким булмаган язма хәбәр итү шарты белән башкарыла. Газ бүлү чeltәrlәrenен көненнән дә ким булмаган язма хәбәр итү шарты белән башкарыла. Газ бүлү чeltәrlәrenен эшкәртү башкарыла торган алдагы пунктларда каралмаган хужалык эшчәнлеге газ бүлү чeltәrlәrenен эксплуатацияләу оешмасының язмача рөхсәтне нигезендә гамалгә ашырыла.

29.6. Элемтә линияләренең һәм корылмаларының сак зоналары

Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 09.06.1995 ел 578 номерлы «Россия Федерациясе элемтә линияләрен һәм корылмаларын саклау кагыйдәләрен раслау турьында» карарына (алга таба - карар) ярашлы рәвештә, махсус куллану шартлары булган саклау зоналары билгеләнә:

- жир асты кабельләре һәм нава элемтә линияләре һәм торак пунктлардан тыш урмансыз участокларда урнашкан радиофикация линияләре очен, - жир асты элемтә кабеле трассасыннан яки нава элемтә линияләренең һәм радиофикация линияләренен читтән торган чыбыкларыннан һәр яктан 2 метрдан да ким булмаган параллель туры юллар белән билгеләнгән бу линияләр буенча жир кишәрлекләре рәвешендә;

- дингез кабель элемтә линияләре очен һәм суднолар йөрү һәм ағызу елгалары, күлләр, сусаклагычлар һәм каналлар (арыклар) аша үткәндә элемтә кабеле очен - су өслегеннән алыш төбенә кадәр барлык тирәнлек буенча су киңлеге участоклары рәвешендә, һәр яктан дингез кабеле трассасыннан 0,25 дингез миленә яки һәр яктан елгалар, күлләр, сусаклагычлар һәм каналлар (арыклар) аша үткәндә кабель трассасыннан 100 метрга ераклыктагы параллель яссылыklar белән билгеләнә;

- кабель элемтә линияләрендә жир өстендәге һәм жир астындагы хезмәт курсәтельмәгән көчәйтү һәм регенерация пунктлары очен - көчәйтү һәм регенерация пунктларын урнаштыру үзәгеннән яки аларның жимерелү чигеннән 3 метрдан да ким булмаган һәм жирләү контурларыннан 2 метрдан да ким булмаган күләмдә булган ябык линия белән билгеләнгән жир кишәрлекләре рәвешендә.

Юридик яки физик затныкы булган жир кишәрлекендә элемтә линиясе яки радиофикиация линиясе саклау зонасында туфракны ачу белэн бәйле барлық тер эшиләрне башкаруга заказчы (төзүче) әлеге элемтә линиясе яки радиофикиация линиясе карамагында булган предприятиедән язма ризалык алыша тиеш.

Элемтә линияләре һәм радиофикиация линияләре трассаларындагы саклау зоналарының жир мәйданы юридик һәм физик затлар тарафыннан Россия Федерациясе жир законнары нигезендә, карап белэн билгеләнгән һәм элемтә линияләренең һәм радиофикиация линияләренең саклануын тәэмин итүче чикләүләрне исәпкә алыш кулланыла.

Элемтә линияләре һәм радиофикиация линияләре булган предприятиеләргә саклау зоналарында рөхсәт ителә:

а) жир хужалары (жир хужалары, жирдән файдаланучылар, арендаторлар) белэн килешенгән шартларда элемтә линияләрен һәм радиофикиация линияләрен эксплуатацияләү өчен кирәклө юлларны, подъездларны, күперләрне һәм башка корылмаларны үз хисабына төзү, алар әлеге предприятиеләргә элемтә корылмаларын эксплуатацияләү өчен шартлар булдырудан баш тартырга хокуклы түгел;

б) элемтә линияләрен һәм радиофикиация линияләрен ремонтлау һәм аларны тутыру өчен чокырлар, траншеяләр һәм котлованнار казу;

в) аерым ағачларны урман массивлары аша үткән элемтә линияләрендә һәм радиофикиация линияләрендә, әлеге линияләр трассаларына якын урыннарда аварияләр вакытында кису, аннары билгеләнгән тәртиптә урман кису билетлары (ордерлар) бирү һәм кису урыннарын кису калдыкларыннан чистарту.

Саклау зоналары чикләрендә язма ризалык һәм элемтә линияләрен яки радиофикиация линияләрен эксплуатацияләүче предприятиеләр вәкилләре булмаса, тыела:

а) һәртөрле төзелеш, монтаж һәм шартлату эшиләрен, туфракны жир казу механизминары белэн планлаштыруны (кул барханнары зоналарыннан тыш) һәм жир эшиләрен (0,3 метрдан артык тирәнлеккә сукалауны исәпкә алмаганды) башкарырга;

б) скважиналар бораулау, шурфлау, туфрак пробалары алу, шартлату эшиләре белэн бәйле геологик-съемка, эзләү, геодезия һәм башка эзләнү эшиләрен башкарырга;

в) ағачлар утырту, қыр станоклары урнаштыру, терлекләр тоту, материаллар, азық һәм ашламалар жыю, учаклар яндыру, ату урыннары оештыру;

г) автотранспорт, трактор һәм механизмнарын юлларын һәм тукталышларын оештыру, нава элемтә линияләре һәм радиофикиация линияләре чыбыклары астында габаритсыз йөкләр ташу, каналлар (арықлар) төзү, киртәләр һәм башка киртәләр төзү;

д) суднолар, баржалар һәм йөзүче крандар өчен причаллар төзү, йөкләү-бушату, су асты-техник, тирәнәйтү һәм жир сукалау эшиләре башкару, Балык тоту участоклары бүлеп бирү, балык, башка су хайваннары тоту, шулай ук су үсемлекләрен су төбендәге балык тоту кораллары белэн тоту, су эчертү, колка һәм боз эзерләү. Судноларга һәм башка йөзүче чараларга якорь ташлау, аерым якорыләр, чылбырлар, лотлар, волокушалар һәм траллар белэн үтү тыела;

е) электр тапшыру линияләрен, радиостанцияләрне һәм электромагнит энергиясен таратучы һәм элемтә линиясенә һәм радиофикиация линиясенә куркыныч йогынты ясаучы башка объектларны төзү һәм реконструкцияләү;

ж) жир асты коммуникацияләрен һәм коррозияне жир асты кабель элемтә линияләрен исәпкә алмыйча сакларга.

Элемтә линияләренең һәм радиофикиация линияләренең нормаль эшен боза алган һәртөрле гамәлләр башкару тыела, аерым алганды:

а) биналарны һәм күперләрне сүтү һәм реконструкцияләү, коллекторларны, метрополитен туннельләрен һәм тимер юлларны узгәртеп кору, анда элемтә кабельләре салынган, нава элемтә линияләре һәм радиофикиация линияләре баганалары урнаштырылган, радиореле станцияләренең техник корылмалары, кабель тартмалары һәм бүлү тартмалары урнаштырылган, заказчылар (төзүчеләр) линияләрне һәм корылмаларны алдан чыгармаган бу линияләр һәм корылмалар карамагында булган предприятиеләр белэн килешү бүснча Элемтәләр, линияләр һәм радиофикиация корылмалары;

б) жир асты кабель элемтә линияләре трассаларын күмеп куярга, бу трассаларда вакытлыча складлар, химик актив матдәләр агымы һәм сәнәгать, өңкүреш һәм башка калдыклар чуплекләре урнаштырырга, үлчәү, сигнал, кисәтү билгеләре һәм телефон көлеләрүн ватарга;

в) хезмәт күрсәтәлмәгән көчәйту һәм регенерация пунктларының (жир өстендәге һәм жир астындагы) һәм радиореле станцияләренең, телефон канализациясенең кабель көлеләрүнүң, булү шкафларының һәм кабель тартмаларының ишекләрен һәм люкларын таташырга;

г) элемтә линияләре трассаларын әйләндереп алу (томалау, каплау), аларга техник персоналның ирекле көрүенә комачаулау;

д) элемтә хезмәтләреннән файдалану максатыннан абонент телефон линиясенә һәм радиоификация линиясенә үз белдеге белән таташырга;

е) элемтә һәм радиоификация корылмаларына зыян китерергә мөмкин булган башка гамәлләр башкарырга (нава элемтә линияләренең терәкләрен һәм арматурасына зыян китерергә, чыбыкларны өзәргә, аларга чит әйберләр ыргытырга һәм башкалар).

29.7. Автомобиль юлларының бүленгән полосалары һәм юл буе полосалары

Торак пунктлар чикләрендә урнашкан автомобиль юлларыннан тыш, автомобиль юллары очен юл буе полосалары билгеләнә.

Автомобиль юлының юл яны полосалары - юл хәрәкәте куркынычсызылыгы таләпләрен, шулай ук автомобиль юлын реконструкцияләү, капиталь ремонтлау, ремонтлау, кирап тутуның нормаль шартларын, автомобиль юлын үстерү перспективаларын исәпкә карап (жир алып, аның саклануын тәэмин итү максатларында жир кишәрлекләрен (жир алып, аның саклануын тәэмин итү максатларында жир кишәрлекләрен өлешләрен) файдалануның аерым режимы билгеләнгән автомобиль юлына ике яктан да таташкан территорияләр.

Автомобиль юлларының классына һәм (яки) категориясенә карап, аларның үсеш перспективаларын исәпкә алып, һәр юл яны полосасының киңлеге:

I һәм II категорияле автомобиль юллары очен 75 метр;

III һәм IV категорияле автомобиль юллары очен 50 метр;

V категорияле автомобиль юллары очен 25 метр.

Автомобиль юлының юл яны полосалары чикләрендә капиталь төзелеш объектларын, юл эшчәнлеген гамәлгә ашыру очен билгеләнгән объектларны, юл сервисы объектларын төзү, реклама конструкцияләрен, мәгълүмат щитларын һәм күрсәткечләрен урнаштыру автомобиль юлы хужасының язма формасында ризалык булгандан рөхсәт ителә. Бу килешү автомобиль юлының юл яны полосалары чикләрендә мондый объектларны төзү, реконструкцияләү, реклама конструкцияләре, мәгълүмати щитлар һәм күрсәткечләр урнаштыруны гамәлгә ашыручу затлар тарафыннан мәжбүри үтәләргә тиешле техник таләпләрне һәм шартларны үз оченә алырга тиеш.

Федераль, төбәк яисә муниципаль, жирле энәмияттәге автомобиль юлларының юл яны полосаларын билгеләү яисә мондый юл яны полосаларын үзгәртү турында карар, тиешлечә, юл хужалыгы өлкәсендә дәүләт хезмәтләре күрсәту һәм дәүләт милкә белән идарә итү функцияларен башкаручы федераль башкарма хакимият органы, Россия Федерациясе субъектының башкарма хакимиятенең вәкаләтле органы, жирле үзидарә органы тарафыннан кабул ителә. Федераль башкарма хакимият органы, Россия Федерациясе субъектының башкарма хакимият органы, федераль, төбәк яисә муниципальара, жирле энәмияттәге автомобиль юлларының юл яны полосаларын билгеләү яисә мондый юл яны полосаларын үзгәртү турында Карар кабул иткән жирле үзидарә органы мондый карар кабул ителгән көннән алып жиде көн эчендә мондый карарның күчермәсен шәһәр округының жирле үзидарә органына, муниципаль районның жирле үзидарә органына, жирле үзидарә органына жибәрәләр территорияләренә карата шундый карар кабул ителгән торак пунктның үзидарәләре.

Олы Елга авыл жирлеге территорииясе буенча Казан - Оренбург - Акболяк - Казахстан Республикасы чиге гомуми файдаланудагы федераль энсияттеги автомобиль юлының юл буе полосасы уза.

29.8. Предприятиелэрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар-саклау зоналары

Жирлек территориясендә санитар-саклау зоналары урнаштырылырга тиешле агросәнәгать комплекси, зират, автозаправка станцияләре, асфальт-бетон заводы, биотермик чокыр объектлары урнашкан.

Күрсәтелгән объектлар өчен санитар-саклау зоналарының күләмнәре һәм чикләре билгеләнмәгән. Шуңа күрә шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында бу объектларның санитар-саклау зоналары чикләре күрсәтелмәгән.

Күрсәтелгән объектларның санитар-күзәтү зоналарының санитар-эпидемиологик кагыйдәләр һәм САНПИН нормативлары белән билгеләнгән санитар - күзәтү зоналарының ориентир чикләре 2.2.1/2.1.1.1200-03 Россия Федерациясе Баш дәүләт санитар табибының 25.09.2007 № 74 карары белән расланган предприятиелэрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар-күзәтү зоналары һәм санитар классификациясе жирлекнән генераль планын нигезләү буенча материаллар составына керүче территориянен аерым шартлары булган зоналар чикләре картасында күрсәтелгән. Санитар-саклау зоналарының якынча чикләре мәғълумати-белешмә характеристарда һәм гамәлдәге федераль законнарга ярашлы рәвештә элгә чикләрдә урнашкан жир кишәрлекләрен һәм капиталь төзелеш объектларын куллануны чикләүне билгеләү өлемешендә юридик көчкә ия түгел.

«Санитар-саклау зоналарын билгеләү һәм санитар-саклау зоналары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләрен куллану кагыйдәләрен раслау турында»Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2018 елның 3 мартандагы 222 номерлы карарына ярашлы рәвештә санитар-күзәтү зоналары кеше яшәгән мохиткә (алга таба объектларга)химик, физик, биологик йогынты чыганагы булган, төзелешкә планлаштырылган, реконструкцияләнә торган капиталь төзелеш объектларына карата урнаштырыла, санитар-эпидемиологик таләпләрдән артып китүче химик, физик һәм (яисә) биологик йогынты объектлары контурлары очен формалашкан очракта.

Санитар-яклау зоналары урнаштырылырга тиешле капиталь төзелеш объектларының хокук ияләре атмосфера навасын, объект контуры артында атмосфера навасына физик һәм (яисә) биологик йогынты дәрәҗәләрен тикшерүләр (үлчәүләр) үткәрергә һәм кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеге өлкәсендә күзәтчелек буенча Федераль хезмәткә (аның территориаль органнары) киräкле документлар күшүп санитар-иминлек зонасы булдыру турында гариза тапшырырга тиешләр.

Санитар-саклау зонасын билгеләү, үзгәрту яисә туктату турындағы каарны кабул итәләр:

- Кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеге өлкәсендә күзәтчелек буенча федераль хезмәт - санитар классификациягә ярашлы рәвештә I һәм II классы хәтәрлектәге объектларына карата, шулай ук санитар классификациягә кертелмәгән объектларга карата;

- кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеге өлкәсендә күзәтчелек буенча федераль хезмәтнең территориаль органнары - санитария классификациясе нигезендә III - V класслы хәтәрлек объектларга карата.

Санитар-саклау зонасы һәм аның чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләрен куллануны чикләүләр мондый зона турында мәғлүмат бердәм дәүләт күчесиз милек реестрина кертелгән коннән бирле билгеләнгән дип санала.

Санитар-саклау зонасы чикләрендә жир кишәрлекләрнән файдалану рөхсәт ителми:

- торак төзелешне, мәгариф һәм медицина билгеләнешендәге объектларны, ачык типтагы спорт корылмаларын, балаларның ял итү һәм аларны сәламәтләндерү оешмаларын, рекреацион билгеләнештәге зоналарны һәм бакчачылык алып бару очен урнаштыру;

- дарулар житсштерү һәм саклау объектларын, сәнәгатьнең азық-төлек тармаклары объектларын, азық-төлек чимал һәм азық-төлек продукциясенең күмәртә складларын, эчәр су

эзерләү һәм саклау өчен сууткәргеч корылмалары комплексларын урнаштыру, санитар-саклау зонасы билгеләнгән объектның химик, физик һәм (яисә) биологик тәэсире мондый чараларның, чималның, суның һәм продукциянең сыйфатын һәм куркынычсызлығын бозуга китерсә, азық-төлек продукциясе буларақ алга таба куллану өчен билгеләнгән авыл хужалығы продукциясен житештерү, саклау һәм эшкәртү максатларында жир кишәрлекләрен куллану.

5.36. 30 маддә. Аеруча саклана торган табигый территорияләр чикләрендә жир кишәрлекләрен һәм капиталъ төзелеш объектларын куллануны чикләүләр

5.37.

Аеруча саклана торган табигый территорияләр чикләрендә жир участокларын һәм капиталъ төзелеш объектларын куллануны чикләүләр 1995 елның 14 мартаңдагы 33-ФЗ номерлы «Аеруча саклана торган табигый территорияләр турында» гы Федераль закон нигезендә регламентташтырыла.

Олы Елга авыл жирлеге территорииясендә аеруча саклана торган табигый территорияләр юк.

5.38. 31 маддә. Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча жир кишәрлекләрен һәм капиталъ төзелеш объектларын куллануны чикләүләр

5.39.

Мәдәни мирас объектларын саклау «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарих һәм мәдәният һәйкәлләре) турында» 25.06.2002 ел, № 73-ФЗ Федераль закон, «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» 01.04.2005 ел, № 60-ТРЗ Татарстан Республикасы Законы таләпләре, башка норматив хокукуй актлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

Мәдәни мирас объектларын саклау зоналары мәдәни мирас объектларын саклауны тәэммин итү максатыннан билгеләнә.

Саклау зоналары чикләре курсәтелгән зоналarda урнашкан мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен һәм проектлана торган зоналары чикләрен тасвирауны, элеге зоналар чикләрендә жирләрдән файдалану режимнары һәм шәһәр төзелеше регламентлары проектларын үз эченә алган мәдәни мирас объектларын саклау зоналары проекты белән билгеләнә.

Саклау зоналары проектларын эшләү, саклау зоналары чикләрендә территориядән файдалану режимнарын билгеләү Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни ядкарьләрен) саклау зоналары турындагы нигезләмәне раслау турында» 2015 елның 12 сентябрендәгे 972 номерлы карагы, «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» 2005 елның 01 апрелендәгэ 60-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы һәм башка норматив хокукуй актлар белән жайга салына.

Жирлек территорииясендә федераль әһәмияттәгә ачыкланган мәдәни мирас объектлары да бар:

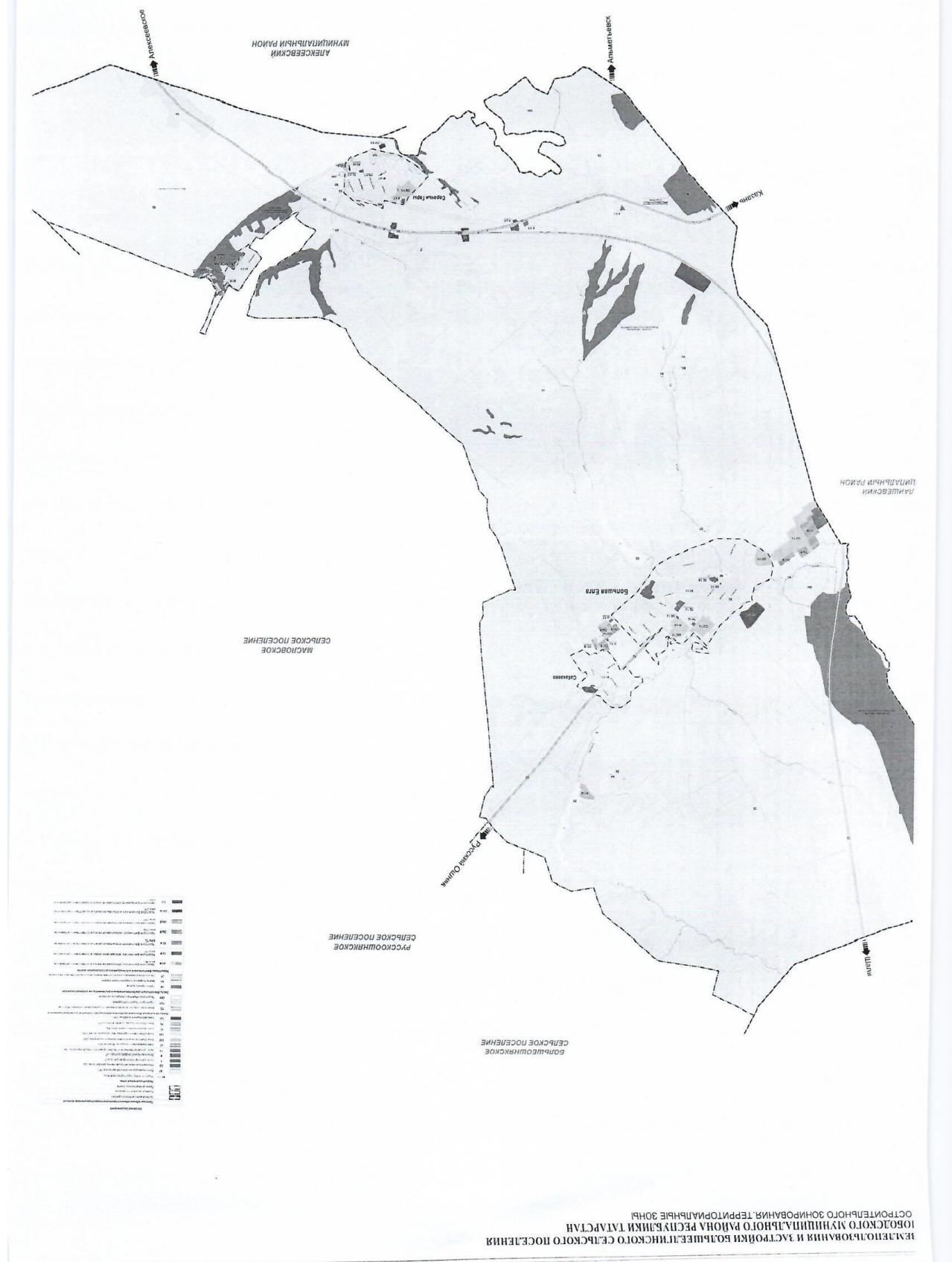
1. «Иске Йорт» авылы урыны»;
2. «Сорочьи Горы» шәһәрлеге»;
3. «Кашан» II шәһәрлеге».

Курсәтелгән мәдәни мирас объектлары территорииесе чикләре Татарстан Республикасы Мәдәни мирас объектларын саклау комитетының 2019 елның 16 маенданы 47-П номерлы боерыгы белән расланды.

IV БҮЛЕК. Коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән территориянең мөмкин булган минималь тәэмин ителеш дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм мондый объектларның халык очен максималь рөхсәт ителә торган территория дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә, территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәэмин ителешенең мөмкин булган минималь дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм күрсәтелгән объектларның шәһәр төзелеше регламенты составында халык очен максималь мөмкин булган территориаль файдалану дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә торган территориаль зона чикләрендә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру караптан күрсәтелә.

Чикләрендә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру караптан территорияләр “Олы Елга авыл жирлеге” муниципаль берәмлеге чикләрендә каралмаган, шуна бәйле рәвештә элеге Кагыйдәләр материалларында күрсәтмәгән.

ИМЯЕМОУПОВАНИИ НА САСТОЯНИИ БОЛШЕВИКИИ ТИХОГО ПОДЧИНЯЮЩИХСЯ ТАКИХ
 ОБЪЕКТОВОДО ВЫИГРЫВАЮЩИХОДО РАНОВА ПЕЧЬЮ ПРИМЕНЯЮЩИХСЯ ЗОИХ
 ОСТАНОВЛЕННЫХ СОХРАНЯЮЩИХСЯ ТЕПЕРЬ ПОДЧИНЯЮЩИХСЯ ЗОИХ

